

Enligt dataskyddsförordningen får personuppgifter samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål (artikel 5.1 b). Dataskyddsförordningen ställer inga krav på att ändamålen ska vara fastställda i författning, men det finns inte heller någonting som hindrar att det görs. Dataskyddsförordningen innehåller alltså en generell ram för hur personuppgifter får samlas in och vidarebehandlas.

Vi anser att det bör införas specifika, verksamhetsanpassade bestämmelser, som slår fast för vilka ändamål personuppgifter ska kunna behandlas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Specifika bestämmelser om ändamål är centrala genom att de anger ramen för vilken behandling som är tillåten. Bestämda ändamål definierar vilka uppgifter som får behandlas och hur uppgifterna får behandlas, vilket begränsar den personuppgiftsansvariges handlingsfrihet. Genom att reglera för vilka ändamål som personuppgifter får behandlas kan intresset av att behandla uppgifterna balanseras mot det intrång i den personliga integriteten som behandlingen kan innebära. Det blir också tydligt för Skolverket under vilka förutsättning personuppgifter får behandlas.

Utgångspunkten bör vara att de tillåtna ändamålen anges så tydligt och fullständigt som möjligt. Ändamålsbestämmelserna bör anges så att de återspeglar Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning och så att de ger myndigheten möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter och tillhandahålla information om skollagsreglerad verksamhet till andra aktörer. En snävare beskrivning av ändamålen än så försämrar Skolverkets möjligheter att kunna bedriva en effektiv verksamhet. Samtidigt bör Skolverkets behov vägas mot befogade integritetsintressen. Det är en utmaning att hitta en optimal balans mellan verksamhetsintressen och intressen från integritetssynpunkt. En alltför detaljerad och begränsande reglering riskerar att försämma Skolverkets förutsättningar att utföra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Å andra sidan är det en fördel från integritetssynpunkt med tydliga och fullständigt angivna ändamål.

### 8.10.1 Uppföljning och utvärdering samt analys av skollagsreglerad verksamhet

Skolverket ansvarar för att på nationell nivå följa upp och utvärdera den skollagsreglerade verksamheten.<sup>13</sup> Skolverket ska också följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och kontinuerligt göra en analys av behov av åtgärder inom området.<sup>14</sup>

Inom ramen för uppdraget att följa upp och utvärdera den skollagsreglerade verksamheten tar Skolverket fram en stor mängd annan statistik, dvs. statistik som inte är officiell. Skolverket genomför också olika studier som bidrar med kunskap om den skollagsreglerade verksamheten. Såväl den statistik Skolverket tar fram som resultatet av de studier myndigheten genomför presenteras regelmässigt på Skolverkets webbplats.

Skolverket är även ansvarigt för Sveriges deltagande i flera internationella återkommande studier av skolan, exempelvis PISA, TIMSS och PIRLS.<sup>15</sup> Även detta arbete utförs i verksamheten med uppföljning och utvärdering.

I verksamheten med uppföljning och utvärdering samt analys tar Skolverket alltså fram och gör information om den skollagsreglerade verksamheten tillgänglig. Verksamheten är väsentlig för att informationsförsörjningen på skolområdet ska kunna tillgodoses på önskvärt sätt. Vi föreslår därför att Skolverket ska få behandla personuppgifter om det är nödvändigt för uppföljning och utvärdering samt analys av skollagsreglerad verksamhet.

### 8.10.2 Informationsskyldighet

Externa aktörers behov av information på skolområdet tillgodoses i stor utsträckning genom den statistik som Skolverket tar fram och publicerar inom ramen för arbetet med uppföljning och utvärdering. Skolverket har även fått i uppdrag att föra ett allmänt skolenhetsregister och att göra vissa uppgifter om skolenheter tillgängliga för allmänheten i ett nationellt informationssystem. Det följer av förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet.

---

<sup>13</sup> Se 26 kap. 24 § skollagen.

<sup>14</sup> Se 1 § tredje stycket förordningen med instruktion för Statens skolverk.

<sup>15</sup> Se 4 § förordningen med instruktion för Statens skolverk.

Skolverket fullgör sitt uppdrag enligt förordningen om ett nationellt informationssystem primärt genom att tillhandahålla information i Utbildningsguiden. Utbildningsguiden innehåller inga personuppgifter och förordningen saknar bestämmelser om behandling av personuppgifter. För att informationssystemet ska kunna innehålla den information som anges i förordningen behöver Skolverket dock behandla personuppgifter.

Skolenhetsregistret innehåller uppgift om rektors namn liksom kontaktuppgifter och förordningen om registret innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter. Uppgifterna i skolenhetsregistret ska enligt en ändamålsbestämmelse i förordningen om registret användas av den personuppgiftsansvarige för att avisera andra register om ändringar av uppgifterna i registret (ändringsavisering), göra urval av uppgifter ur registret (urvalsdragning), komplettera och kontrollera uppgifter i andra register, och komplettera och kontrollera uppgifter i övrigt om de skolenheter som omfattas av registret. Det anges också i förordningen att uppgifterna i skolenhetsregistret får användas av myndigheter och enskilda.

Skolverket har även fått i uppdrag att föra ett register över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare. Registret regleras i förordningen (2011:268) om lärar- och förskolläraryregister och innehåller bestämmelser om personuppgiftsbehandling. Personuppgifterna i registret får behandlas bl.a. för att föra en aktuell förteckning över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare och om det är nödvändigt för att kontrollera identitet och behörighet i samband med tjänstetillsättning av lärare och förskollärare.

Innehållet i skolenhetsregistret, lärar- och förskolläraryregistret och det nationella informationssystemet för skolväsendet påverkas i princip inte av våra förslag och registren och informationssystemet kommer även fortsättningsvis att tillgodose samma behov som i dag. Eftersom vi förespråkar en helhetslösning för Skolverkets informationsförsörjning anser vi dock att de förordningar som reglerar skolenhetsregistret, det nationella informationssystemet för skolväsendet och lärar- och förskolläraryregistret bör upphävas (se kapitel 10). Den behandling av personuppgifter som krävs för skolenhetsregistret, informationssystemet och lärar- och förskolläraryregistret ska enligt vår mening omfattas av de nya bestämmelser vi föreslår. Övriga relevanta bestämmelser i de förordningar som enligt vårt förslag ska

upphävas bör föras in i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning (se kapitel 10).

Den ändamålsbestämmelse som reglerar när Skolverket får behandla personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning bör möjliggöra att Skolverket behandlar personuppgifter för att göra uppgifter i skolenhetsregistret, informationssystemet och registret över lärare och förskollärare tillgängliga. En författning bör dock inte hänvisa till en författning på lägre nivå.<sup>16</sup> Det är dessutom lämpligt att ändamålet formuleras på ett sådant sätt att det inte behöver ändras om Skolverkets skyldigheter att göra uppgifter tillgängliga ändras. Vi föreslår därför att Skolverket ska få behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att fullgöra informations-skyldighet som följer av lag eller förordning.

### 8.10.3 Intern information

Skolverket behöver ha tillgång till personuppgifter, dvs. uppgifter på individnivå, i verksamheten med uppföljning, utvärdering och analys. Personuppgifter behövs även i viss utsträckning för att Skolverket ska kunna fullgöra sina uppdrag vad gäller skolenhetsregistret och det allmänna informationssystemet för skolväsendet. Även arbetet med lärar- och förskollärrregistret förutsätter tillgång till personuppgifter. Dessa delar av verksamheten får anses utgöra grunden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning och behovet av information om den skollagsreglerade verksamheten tillgodoses i stor utsträckning genom denna verksamhet.

Det behov av information som finns internt inom Skolverket – i annan verksamhet hos myndigheten än verksamheten med informationsförsörjning – kan i flera fall tillgodoses med uppgifter på aggregerad nivå, vilket innebär att personuppgifter som utgångspunkt inte behöver hanteras eller behandlas i dessa delar av verksamheten för att informationsbehovet ska tillgodoses. Skolverkets interna informationsbehov kan alltså i flera avseenden tillgodoses med uppgifter på aggregerad nivå, som lägst skolenhetsnivå.

Vi anser att Skolverket inte bör tillhandahålla andra delar av myndighetens verksamhet mer information än vad som är nödvändigt för att myndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Utgångspunkten

---

<sup>16</sup> Gröna boken, Riktlinjer för författningsskrivning, Ds 2014:1, s. 44.

bör därmed vara att Skolverket i sin verksamhet med informationsförsörjning får behandla personuppgifter för att annan verksamhet som Skolverket ansvarar för ska ha tillgång till de uppgifter som behövs för verksamheten. Personuppgifter ska alltså inte få behandlas för att lämnas vidare inom Skolverket om behovet av information kan tillgodoses genom uppgifter på aggregerad nivå. I sådant fall får personuppgifterna i stället behandlas inom ramen för informationsförsörjningsverksamheten för att annan verksamhet hos Skolverket ska ha tillgång till den information som behövs, vilket alltså i majoriteten av fallen motsvarar information på skolenhetsnivå eller högre.

Vid bedömningen av vilken information som behövs i andra delar av Skolverkets verksamhet bör det vägledande vara vilka uppgifter verksamheten fick ta del av när informationen tillhandahölls av Skolverkets särskilda statistikverksamhet, innan det ändrade rättsläget. Om Skolverket får nya uppdrag eller uppgifter får en ny bedömning av vilken information som behövs i det avseendet göras, med utgångspunkten att spridningen av personuppgifter ska minimeras.

#### 8.10.4 Information till andra myndigheter och enskilda

Andra myndigheter och enskilda har behov av information om skollagsreglerad verksamhet utöver sådan statistik som Skolverket publicerar och sådan information som görs tillgänglig på annat sätt, t.ex. i rapporter och i skolenhetsregistret. Ändamålsbestämmelsen måste således göra det möjligt för Skolverket att under vissa förutsättningar behandla personuppgifter för att kunna tillhandahålla uppgifter till externa aktörer.

Skolverket har – liksom andra myndigheter – en skyldighet att lämna ut uppgifter till en enskild efter en begäran om att få ut en allmän handling (2 kap. 15 § TF). Det är en del av offentlighetsprincipen. På begäran av en annan myndighet ska Skolverket också lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 5 § OSL). Skolverket ska även på begäran av en enskild lämna uppgift ur en allmän handling som förvaras hos myndigheten, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det annars skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 4 § OSL). Utlämnande av allmänna handlingar som inte är sekretessbelagda är tillåtet oavsett utformningen av

bestämmelser om personuppgiftsbehandling. Detsamma gäller utlämnande av uppgifter i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen. Som framgår ovan är ett ställningstagande till en begäran om utlämnande av allmänna handlingar i enlighet med offentlighetsprincipen enligt vår bedömning inte en del av verksamheten med informationsförsörjning (se avsnitt 8.5).

Det framstår inte som lämpligt att specificera samtliga de övriga situationer då Skolverket får behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till olika externa aktörer. Enligt vår mening är det bättre med ett generellt ändamål som begränsar Skolverkets möjligheter att behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till externa aktörer.

Vi föreslår att Skolverket ska få behandla personuppgifter för att myndigheter eller enskilda ska ha tillgång till information enligt lag eller förordning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning. Med ett sådant ändamål förutsätter Skolverkets behandling av personuppgifter att det som utgångspunkt finns författningsstöd för den åtgärd som vidtas. Sådant författningsstöd finns t.ex. i bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Det finns också författningsstöd om Skolverket behandlar personuppgifter för att kunna utföra ett uppdrag inom ramen för uppdragsverksamheten, eftersom det enligt vårt förslag ska framgå av Skolverkets instruktion att myndigheten ska bedriva sådan verksamhet (se avsnitt 6.7). Formuleringen *enligt beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning* är avsedd att omfatta särskilda uppdrag från regeringen genom regeringsbeslut, t.ex. i ett regleringsbrev.

Ändamålet om information till andra myndigheter och enskilda är flexibelt och behöver inte ändras om det t.ex. tillkommer en ny bestämmelse om skyldighet att lämna uppgifter till en annan myndighet.

### 8.10.5 Finalitetsprincipen

**Förslag:** Det ska framgå av ändamålsbestämmelsen att finalitetsprincipen är tillämplig.

Den s.k. finalitetsprincipen finns i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen. Principen innebär att de insamlade uppgifterna inte senare får behandlas på ett sätt som är oförenligt med angivna ändamål. Finalitetsprincipen medför att det är väsentligt att alla de ändamål för vilka de insamlade uppgifterna kan tänkas behöva användas är angivna redan när insamlingen sker. Enligt bestämmelsen i artikel 5.1 b anses dock inte behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 vara oförenliga med de ursprungliga ändamålen. Med behandling avses i detta sammanhang varje typ av åtgärd eller kombination av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig den vidtas på automatiserad väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, bearbetning, utlämnande genom översändande, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, utplåning eller förstöring (se artikel 4.2 i dataskyddsförordningen).

Eftersom de föreslagna bestämmelserna om behandling av personuppgifter kompletterar dataskyddsförordningen blir finalitetsprincipen tillämplig i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning om ändamålen inte anges uttömmande på så sätt att personuppgifter får behandlas *endast* om det är nödvändigt för de angivna ändamålen. Enligt vår mening saknas det skäl för att inte tillåta behandling av personuppgifter i andra situationer så länge behandlingen inte är oförenlig med angivna ändamål. Fråga är då om det bör framgå uttryckligen av bestämmelserna att finalitetsprincipen är tillämplig.

Det som talar för att ange finalitetsprincipen i ändamålsbestämmelsen är att den då ger en komplett bild av i vilka fall Skolverket får behandla personuppgifter. Skolverket kommer att behandla personuppgifter om en mycket stor mängd individer och uppgifterna samlas inte in från individerna själva, utan från huvudmän och myndigheter. Vi bedömer att Skolverket som utgångspunkt inte har en skyldighet att informera den registrerade om behandlingen av personuppgifterna (se artikel 14.5 i dataskyddsförordningen och av-

snitt 8.9). Det finns därmed ett värde i att den registrerade kan få en samlad bild av i vilka situationer Skolverket får behandla personuppgifter som avser hen. Vi föreslår att finalitetsprincipen ska komma till uttryck i ändamålsbestämmelsen.

## 8.11 Behandling av vissa kategorier av personuppgifter

### 8.11.1 Personnummer och samordningsnummer

**Förslag:** Skolverket ska få behandla personnummer och samordningsnummer.

Personnummer och samordningsnummer utgör inte känsliga personuppgifter i dataskyddsförordningens mening, men har ändå getts en särställning genom att medlemsstaterna getts möjlighet att införa särskilda villkor för behandlingen (artikel 87). Villkoren ska i sådana fall säkerställa att identifikationsuppgifterna bara får användas med iakttagande av lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades fri- och rättigheter (prop. 2017/18:105 s. 101).

Enligt dataskyddslagen får personnummer och samordningsnummer behandlas utan samtycke endast när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl (3 kap. 10 § dataskyddslagen). Bestämmelsen innebär att en intresseavvägning mellan behovet av behandlingen och de integritetsrisker som den innebär ska göras. Omständigheter som bör tillmätas betydelse vid intresseavvägningen är exempelvis om det eftersträvade syftet med behandlingen kan uppnås på annat sätt, behandlingens omfattning och om den förutsätter samkörning av register (prop. 2017/18:105 s. 199).

Vi bedömer att regleringen i dataskyddslagen i normalfallet är tillräcklig för den behandling av personnummer och samordningsnummer som Skolverket behöver utföra i verksamheten med informationsförsörjning. För att det inte ska uppstå tveksamheter och för att tydliggöra Skolverkets befogenheter i det här avseendet anser vi dock att det bör införas en bestämmelse om att Skolverket får behandla personnummer och samordningsnummer.



### 8.11.2 Känsliga personuppgifter

**Bedömning:** Skolverket kan behandla känsliga personuppgifter med stöd av dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

Skolverket får som utgångspunkt behandla känsliga personuppgifter i den särskilda statistikverksamheten endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar.<sup>17</sup> Sådana föreskrifter finns i 8 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Skolverket får behandla sådana känsliga personuppgifter som avser hälsa för elever i grundsärskola, specialskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning. Det handlar i dagsläget om indirekta hälsouppgifter i form av uppgift om att eleven går i någon av de uppräknade skolformerna. Om Skolverket ska kunna tillgodose informationsförsörjningen på skolområdet vid ett genomförande av vårt förslag har myndigheten ett behov av att kunna behandla sådana uppgifter även i verksamheten med informationsförsörjning.

Vi har också identifierat andra uppgifter om hälsa som Skolverket framöver kan behöva behandla för att t.ex. kunna följa upp och utvärdera skolväsendet i enlighet med 26 kap. 24 § skollagen. Ett exempel är exkluderingar från Pisaundersökningen. Exkluderingar för funktionsnedsättning och språkbegränsning samredovisas från och med 2017. Utredningen om mer kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet (U 2022:02) har bl.a. fått i uppdrag att analysera och föreslå hur uppgifter om exkluderade elever kan särredovisas i Pisaundersökningen.<sup>18</sup>

Ett annat exempel på en känslig personuppgift som Skolverket kan komma att behöva behandla i verksamheten med informationsförsörjning är uppgift om att en elev har använt hjälpmedel för t.ex. dyslexi vid genomförandet av digitala nationella prov.

Skolverket behandlar redan i dag personuppgifter om elever som går i resursskola, dvs. elever som är i behov av särskilt stöd.<sup>19</sup> Behovet av särskilt stöd kan ha sin grund i t.ex. en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Särskilt stöd kan dock ges på många andra grunder än funktionsnedsättning och alla elever med funktionsnedsättning

<sup>17</sup> 15 § lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

<sup>18</sup> Dir. 2022:73.

<sup>19</sup> Se t.ex. 10 kap. 31 a § skollagen.

behöver inte särskilt stöd. Vissa resursskolor riktar sig dock till elever med en specifik form av funktionsnedsättning, t.ex. autism.

Skolverket behandlar också uppgifter om elever som får distansundervisning. I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan får distansundervisning användas som särskilt stöd under vissa förutsättningar för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.<sup>20</sup> Distansundervisning kan således ges av olika anledningar, varav elevens hälsa är en.

Det har under många år uttryckts en förväntan på Skolverket att samla in uppgifter för framställning av statistik om barn och elever med funktionsnedsättningar i förskola och skola. Sådana förväntningar har framförts av intresseorganisationer och av myndigheter som Specialpedagogiska skolmyndigheten och Myndigheten för delaktighet. Utredningen om mer kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet, som nämns ovan, har fått i uppdrag att analysera och föreslå vilka typer av uppgifter som bör samlas in för uppföljning av barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet och hur insamlandet av sådana uppgifter ska organiseras och genomföras<sup>21</sup>. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 december 2023.<sup>22</sup> Mot bakgrund av den utredningens uppdrag anser vi att dessa frågor ligger utanför vårt uppdrag.

Vi kan således konstatera att en begränsning av Skolverkets möjligheter att behandla känsliga personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning på sikt riskerar att hindra en ändamålsenlig informationsförsörjning avseende den skollagsreglerade verksamheten. På motsvarande sätt som i dag gäller för den särskilda statistikverksamheten finns det behov av att behandla känsliga personuppgifter även inom Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

I Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning kommer det att förekomma uppgifter om elever med modersmålsundervisning och om elever som går i sameskola. En uppgift om modersmål har i tidigare lagstiftningsärenden inte ansetts vara en känslig personuppgift i sig. Uppgiften kan dock – beroende på i vilket sammanhang den förekommer – bedömas vara en uppgift om etniskt ursprung, vilket är en känslig personuppgift (prop. 2017/18:218).

---

<sup>20</sup> 22 kap. 5 § skollagen.

<sup>21</sup> Dir. 2022:73.

<sup>22</sup> Dir. 2023:38.

Skolverket kommer också att ha tillgång till uppgifter om elevers och föräldrars födelseort. Det kan diskuteras om kombinationen modersmål och födelseort avslöjar etniskt ursprung. Skolverket saknar dock behov av att kunna göra sådana kombinerade sökningar och vi föreslår att det ska vara förbjudet för Skolverket att utföra vissa sökningar (se avsnitt 8.13.1).

Det kan också diskuteras om det faktum att en elev går i sameskola avslöjar etniskt ursprung. Sameskolstyrelsen anser det och har anfört att det är mycket ovanligt att andra barn än samer går i sameskola. Regeringen har tidigare bedömt att man inte kan dra slutsatsen att uppgiften om att ett barn går i sameskolan är en uppgift som avslöjar etniskt ursprung (prop. 2017/18:218 s. 132). Bedömningen motiverades med att eftersom även andra barn än barn till samer får fullgöra delar av sin skolplikt i sameskolan om det finns särskilda skäl kan man inte enbart genom skolans inriktning och namn utläsa elevens etniska ursprung.<sup>23</sup> Vi anser att det saknas skäl att nu göra en annan bedömning än regeringen.

På motsvarande sätt kan det diskuteras om det faktum att en elev går i en konfessionell fristående skola avslöjar uppgift om religion. Datainspektionen – numera Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) – har bedömt att enbart en uppgift om att en fysisk person går i en skola som har konfessionell inriktning inte ensamt torde avslöja den fysiska personens religiösa eller filosofiska övertygelse.<sup>24</sup> Vi anser att det saknas skäl att nu göra en annan bedömning även i det här avseendet.

Skolverket kan behandla känsliga personuppgifter med stöd av artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen bl.a. om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet (3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen).

Att kunna följa upp och utvärdera skolgången för elever i t.ex. grundsärskola och specialskola utgör enligt vår bedömning ett viktigt allmänintresse. Det handlar i dagsläget om indirekta uppgifter om hälsa i form av uppgifter om att den registrerade går i vissa skolformer. Behandlingen innebär enligt vår mening inte ett otill-

<sup>23</sup> Jfr dock 3 § förordningen (2018:1366) om sökbegränsningar vid behandling av personuppgifter i vissa utbildningsformer och i viss verksamhet hos kommuner, som anger att sökningar i syfte att få fram ett urval av personer som grundas på personuppgifter om etniskt ursprung får utföras vid behandling av personuppgifter i verksamhet hos en huvudman för sameskolan.

<sup>24</sup> Svar på förfrågan om vad som utgör en känslig personuppgift, 2016-12-06, dnr 316-2016.

börligt intrång i den registrerades personliga integritet. Skolverket har enligt vår bedömning därmed stöd i 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen för att behandla sådana känsliga personuppgifter om hälsa i verksamheten med informationsförsörjning som myndigheten i dag behandlar i statistikverksamheten.

IMY har anfört att 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen inte kan utgöra grund för slentrianmässig behandling av personuppgifter i löpande verksamhet. Med hänsyn till det och till att den aktuella behandlingen är omfattande och synnerligen integritetskänslig anser IMY att det starkt kan ifrågasättas om behandlingen av känsliga personuppgifter kan stödja sig på 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen. Den behandling av känsliga personuppgifter som Skolverket kan behöva utföra bör enligt IMY regleras särskilt.<sup>25</sup>

I förarbetena anges att den aktuella bestämmelsen bör innehålla ett krav på att behandlingen inte får ske om den innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades integritet. Enligt regeringen motverkar detta krav att känsliga personuppgifter behandlas slentrianmässigt i den löpande verksamheten, utan att annat författningsstöd finns. För att avgöra om intrånget är otillbörligt måste myndigheten göra en proportionalitetsbedömning där behovet av att utföra behandlingen viktas mot de registrerades intresse av att behandlingen inte sker. Detta innebär inte att den personuppgiftsansvarige måste göra en bedömning i förhållande till varje berörd individ. Ju mindre tydligt myndighetens behov av att behandla uppgifterna är, desto större är dock sannolikheten för att de registrerades intresse typiskt sett väger tyngre och att intrånget därför bör betraktas som otillbörligt (prop. 2017/18:105 s. 89).

Avsikten är givetvis inte att Skolverket ska kunna behandla känsliga personuppgifter slentrianmässigt. Tvärtom förutsätter 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen att Skolverket gör en proportionalitetsbedömning vid varje behandling av känsliga personuppgifter. En reglering i skollagen av Skolverkets möjligheter att behandla känsliga personuppgifter innebär i stället att lagstiftaren i förväg tar ställning till och preciserar när det ska vara tillåtet för Skolverket att behandla känsliga personuppgifter. En sådan lösning är enligt vår mening inte lämplig, eftersom det är problematiskt att i förväg fastställa förutsättningarna för Skolverket att behandla känsliga person-

---

<sup>25</sup> Integritetsskyddsmyndigheten 2022-12-21, *Yttrande över promemoria från Skolinformationsutredningen U 2021:04, dnr IMY-2022-11271.*

uppgifter på ett sådant sätt att informationsförsörjningen kan tillgodoses.

Skolverket kan också behandla känsliga personuppgifter i informationsförsörjningsverksamheten med stöd av artikel 9.2 j i dataskyddsförordningen, om behandlingen är nödvändig för statistiska ändamål och samhällsintresset av det statistikprojekt där behandlingen ingår klart väger över den risk för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet som behandlingen kan innebära (3 kap. 7 § dataskyddslagen).

Mot den här bakgrunden anser vi att det inte ska införas bestämmelser i skollagen som begränsar eller utökar Skolverkets möjligheter att behandla känsliga personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning, i förhållande till vad som gäller enligt dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Befintliga bestämmelser möjliggör behandling av personuppgifter om hälsa för elever i vissa skolformer i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning på motsvarande sätt som i statistikverksamheten. Vidare ger dataskyddsförordningen och dataskyddslagen Skolverket utrymme att behandla andra känsliga personuppgifter framöver om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Det medför en viss flexibilitet för Skolverket, vilket kan vara att föredra i det här sammanhanget.

## 8.12 Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelse som innefattar brott

**Bedömning:** Det behövs ingen särskild bestämmelse om behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelse som innefattar brott.

Förutsättningarna för behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott framgår av artikel 10 i dataskyddsförordningen. Sådan behandling får endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella

rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

Kriminalvården erbjuder kurser i vuxenutbildning på motsvarande sätt som inom kommunal vuxenutbildning. Intagna på anstalt kan studera kurser i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, på gymnasial nivå och i svenska för invandrare (sfi). Kriminalvården är då huvudman för utbildningen. Det framgår av 24 kap. 10 § skollagen. Det innebär att Skolverket, i enlighet med 26 kap. 24 § skollagen, ska följa upp och utvärdera även sådan utbildning som bedrivs på Kriminalvårdens anstalter. Det innebär i sin tur att Skolverket kommer att behandla personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelser som innefattar brott, eftersom det framgår indirekt av de uppgifter Kriminalvården lämnar till Skolverket att eleven är dömd för brott. Bestämmelsen i artikel 10 i dataskyddsförordningen tillåter sådan behandling och vi bedömer att det inte behövs någon särskild reglering avseende behandling av sådana personuppgifter i det regelverk vi föreslår.

## 8.13 Skyddsåtgärder

### 8.13.1 Det ska vara förbjudet att utföra vissa sökningar

**Förslag:** Vid sökning i personuppgifter ska det vara förbjudet att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Förbudet ska inte gälla sökningar baserade på skolform.

Skolverket ska få använda födelseort som sökbegrepp endast i betydelsen född i Sverige respektive född utomlands.

**Bedömning:** Det är inte lämpligt att begränsa Skolverkets möjligheter att använda inflyttning från utlandet som sökbegrepp.

Dataskyddsförordningen saknar särskilda bestämmelser om sökning eller användning av s.k. sökbegrepp. Sökning och sammanställning av uppgifter som sker elektroniskt utgör dock behandling av personuppgifter och omfattas därmed av dataskyddsförordningens bestämmelser. Det innebär bl.a. att en sökning måste vara förenlig med angivna ändamål för att vara tillåten (prop. 2017/18:171 s. 139).

En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet (2 kap. 4 § TF). En sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling anses som utgångspunkt förvarad hos en myndighet endast om myndigheten kan göra sammanställningen tillgänglig med rutinbetonade åtgärder (2 kap. 6 § andra stycket TF). För att s.k. potentiella handlingar ska anses förvarade hos en myndighet krävs att de kan tas fram med en begränsad arbetsinsats som inte är förknippad med några nämnvärda kostnader.<sup>26</sup>

En sammanställning anses dock inte förvarad hos myndigheten om sammanställningen innehåller personuppgifter och myndigheten enligt lag eller förordning saknar befogenhet att göra sammanställningen tillgänglig (2 kap. 7 § TF). Detta är den s.k. begränsningsregeln. Med personuppgifter avses detsamma som i dataskyddsregleringen, med den skillnaden att begreppet enligt tryckfrihetsförordningen också omfattar avlidna.

En potentiell handling är alltså inte förvarad hos myndigheten – och därmed inte en allmän handling – om sammanställningen innehåller personuppgifter och myndigheten inte enligt lag eller förordning har rättslig befogenhet att göra sammanställningen tillgänglig. Av hänsyn till den enskildes personliga integritet innehåller författningar om personuppgiftsbehandling normalt både sökbegränsningar och förbud i någon form. Som exempel kan nämnas att det enligt domstolsdatalagen är förbjudet att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter och uppgifter om nationell anknytning.<sup>27</sup>

De sökbegränsningar vi föreslår nedan medför ett starkare skydd för barns, elevers och föräldrars personliga integritet, både i det att Skolverket är förhindrat att göra vissa sökningar och att mängden potentiella handlingar som allmänheten kan begära ut med stöd av offentlighetsprincipen blir färre.

Skolverkets möjligheter att ta fram underlag för resursfördelning på uppdrag av kommunerna påverkas inte av sökbegränsningarna. Vid framtagande av underlag för resursfördelning handlar det om att sammanställa variabler avseende vissa specifika individer, dvs. elever och föräldrar eller vårdnadshavare. Skolverket kan behöva ta fram uppgifter om dessa individers födelseland – om kommunen vill att

<sup>26</sup> Lenberg, Tansjö och Geijer, Offentlighets- och sekretesslagen, En kommentar, JUNO version 24, kommentaren till 2 kap. 6 § andra stycket TF.

<sup>27</sup> Se 14 § domstolsdatalagen (2015:728).

födelseland ska påverka resursfördelningen – men myndigheten behöver inte söka efter individer som är födda i ett visst land. Skolverket får alltså inte söka efter föräldrar födda i ett visst land, men uppgiften att en förälder till en elev i en viss skola är född i t.ex. Danmark får användas.

### Känsliga personuppgifter

Sökningar som tar sikte på känsliga personuppgifter är typiskt sett förknippade med särskilda risker i integritetshänseende. Anledningen är att användningen av dessa uppgifter som sökbegrepp kan leda till att det går att skapa mycket integritetskänsliga sammanställningar med personer som har vissa egenskaper (prop. 2017/18:171 s. 139).

Vid behandling av personuppgifter som sker enbart med stöd av 3 kap. 3 § första stycket dataskyddslagen är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter (3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen). Förbudet hindrar inte sökningar som görs för andra ändamål, t.ex. i syfte att utöva tillsyn, ta fram verksamhetsstatistik eller för registervård, dvs. då syftet med sökningen inte är att identifiera ett urval av individer (prop. 2017/18:105 s. 91). Fråga är om det går att begränsa Skolverkets sökmöjligheter ytterligare utan hinder för informationsförsörjningen. Det skulle i så fall vara en fördel från integritetssynpunkt

Ett alternativ är att förbjuda användandet av sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Skolverket har dock behov av att kunna söka efter och identifiera elever i vissa skolformer, t.ex. elever som går i grundsärskola på en skolenhet som huvudsakligen har elever i grundskolan. Det behövs därför ett undantag från en sökbegränsning som inte tillåter sökningar som avslöjar känsliga personuppgifter för att Skolverket ska kunna följa upp och utvärdera t.ex. grundsärskolan. Ett undantag för sökningar på skolform framstår enligt vår bedömning som tillräckligt för att informationsbehovet ska kunna tillgodoses.

Mot den här bakgrunden föreslår vi att det vid sökning i personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning ska vara förbjudet att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga person-



uppgifter. Förbudet ska dock inte gälla sökningar baserade på skolform.

## Födelseort och inflyttning från utlandet

Vid sökning i Skatteverkets folkbokföringsdatabas får vissa uppgifter inte användas som sökbegrepp. Det följer av 2 kap. 10 § lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Det handlar bl.a. om födelseort och inflyttning från utlandet.<sup>28</sup> Skolverket har ett behov av att kunna framställa statistik om den skollagsreglerade verksamheten med beaktande av elevers och föräldrars födelseland och med beaktande av om och i så fall när eleverna invandrat till Sverige. Det är därmed inte möjligt att fullt ut införa motsvarande sökbegränsningar i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning som i folkbokföringsdatabasen.

Elevers och föräldrarnas födelseland är endast i vissa fall relevant som sådant. Den indelning Skolverket regelmässigt gör utgår från elever med utländsk bakgrund, dvs. elever som är födda utomlands eller födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands, respektive elever med svensk bakgrund. Det innebär att det är möjligt att i viss utsträckning ändå begränsa Skolverkets möjligheter att använda födelseort som sökbegrepp utan hinder för informationsförsörjningen.

Skolverket kommer enligt vårt förslag att samla in uppgifter om elevers, föräldrars och vårdnadshavares födelseort från Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Dessa uppgifter behöver Skolverket kategorisera i variablerna född i Sverige och född utomlands för att de ska bli användbara vid framställning av statistiken. Vi anser att Skolverket ska få använda födelseort som sökbegrepp endast i betydelsen född i Sverige respektive född utomlands.<sup>29</sup> Utifrån uppgifter från Skolverket är sådana sökmöjligheter enligt vår bedömning tillräckliga för att informationsförsörjningen ska fungera på önskvärt sätt. Samtidigt begränsas Skolverkets möjligheter att skapa integritetskänsliga sammanställningar av uppgifter utifrån födelseort eller födelseland i verksamheten med informationsförsörjning.

<sup>28</sup> Utredningen om dataskydd och kontroll hos Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (Fi 2021:11) har bl.a. fått i uppdrag att göra en översyn av Skatteverkets registerförfattningar i syfte att skapa ändamålsenliga regler som är anpassade efter dagens behov (dir. 2021:104). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2023 (dir. 2023:24).

<sup>29</sup> Jfr hur medborgarskap får användas som sökbegrepp enligt 2 kap. 10 § lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

I det här sammanhanget vill vi nämna att Skolverket vid enstaka tillfällen utfört studier där elevens födelseland som sådant varit av betydelse. I promemorian *Invandrare som påbörjat utbildning i svenska för invandrare*<sup>30</sup> redogjorde Skolverket för hur stor andel av de som invandrar till Sverige och saknar kunskaper i svenska som utnyttjar rättigheten att ta del av utbildning i svenska för invandrare. Födelseland var en av de faktorer som användes i redovisningen och aktuella länder angavs med namn. Fullständiga resultat i tabeller publicerades på Skolverkets webbplats på nationell nivå. De uppgifter som gjordes offentliga var alltså sådana som Skolverket kunde lämna ut utan hinder av statistiksekretessen. Skolverket kommer alltså även fortsättningsvis att kunna utföra liknande studier inom ramen för myndighetens särskilda statistikverksamhet, där de bestämmelser om personuppgiftsbehandling som vi föreslår inte kommer att vara tillämpliga. Regelverket för den officiella statistiken innehåller nämligen inga sökbegränsningar och Skolverket är inte förhindrat att använda födelseland som sökbegrepp i den särskilda statistikverksamheten.

Vad gäller tidpunkt för invandring är det på motsvarande sätt inte det exakta datumet och i vissa fall inte ens året eleven invandrade som är relevant. Den variabel som Skolverket regelmässigt använder är om eleven är nyinvandrad, dvs. om eleven inte har bott i Sverige eller gått i svensk skola de senaste fyra åren.<sup>31</sup> Det är också vanligt att Skolverket använder uppgift om att eleven invandrat före eller efter skolstart.

Sökbegränsningar i relation till inflyttning från utlandet är betydligt svårare att precisera på ett lämpligt sätt, utan att informationsförsörjningen hindras. Skolverket använder som sagt regelmässigt variabeln nyinvandrad, med betydelsen att eleven inte har bott i Sverige eller gått i svensk skola de senaste fyra åren. Skolverket behöver också kunna identifiera de elever som är att betrakta som nyanlända enligt 3 kap. 12 a § skollagen, dvs. som har varit bosatta utomlands, nu är bosatta i landet och har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Enligt bestämmelsen ska en elev inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

---

<sup>30</sup> Dnr 71-2013:299, 2014-05-27.

<sup>31</sup> Se t.ex. definitioner i Skolverkets jämförelsedatabas SALSA.

Statsbidrag för bättre språkutveckling i förskolan får lämnas till kommuner. Vid fördelning av statsbidraget är det bl.a. av betydelse hur stor andel av det totala antalet barn i åldern tre– fem år i Sverige som är barn till nyinvandrade och som är folkbokförda i kommunen. Med barn till nyinvandrade avses i det här sammanhanget barn vars båda föräldrar är födda utomlands och har kommit till Sverige under de senaste fem åren.<sup>32</sup>

Det förekommer också studier där tidpunkten för elevernas invandring är av betydelse. I promemorian *Slutbetyg i grundskolan, våren 2021*<sup>33</sup> delades elever födda utomlands in i följande grupper:

- Invandrat före tidpunkten för ordinarie skolstart.
- Invandrat under årskurs 1–5.
- Nyinvandrade (elever födda utomlands med utlandsfödda föräldrar som har kommit till Sverige under de senaste fyra åren, dvs. under årskurs 6–9).

De här exemplen visar att det är önskvärt att Skolverket kan göra olika typer av sökningar och sammanställningar utifrån tidpunkt för invandring. Studien om slutbetyg i grundskolan ingick i den officiella statistiken och presenterades på riksnivå, vilket innebär att statistiksekretessen inte utgör något hinder för liknande studier och Skolverket är inte förhindrade att använda födelseland som sökbegrepp i den särskilda statistikverksamheten. Inte heller utgör statistiksekretessen något hinder för Skolverket att få de uppgifter från SCB som behövs för fördelning av statsbidraget för bättre språkutveckling i förskolan.

Skolverkets varierande behov av att kunna använda tidpunkt för invandring som sökbegrepp medför enligt vår bedömning att det inte är lämpligt att begränsa myndighetens sökmöjligheter i det här avseendet. Det framstår som troligt att en sådan begränsning skulle utgöra ett hinder för informationsförsörjningen på skolområdet.

---

<sup>32</sup> Se 3, 7 och 7 a § förordningen (2019:558) om bättre språkutveckling i förskolan.

<sup>33</sup> Dnr 2021:1562, 2021-09-30.

### 8.13.2 Tillgången till personuppgifter

**Förslag:** Tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

En fysisk person som utför arbete under den personuppgiftsansvariges överinseende, och som får tillgång till personuppgifter, får som utgångspunkt endast behandla dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige (artikel 29 i dataskyddsförordningen). Den personuppgiftsansvarige ska vidta åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte behandlas utöver vad den personuppgiftsansvarige har gett instruktioner om (artikel 32.4 i dataskyddsförordningen). Den personuppgiftsansvarige har alltså ett ansvar för att anställda inte behandlar personuppgifter utöver vad den personuppgiftsansvarige har bedömt lämpligt.

Utgångspunkten är att personuppgifter inte ska spridas till fler än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen (jfr artikel 5.1 f i dataskyddsförordningen). Det beror på att risken för att personuppgifterna kommer att användas på ett sätt som innebär intrång i de registrerades personliga integritet ökar om uppgifterna sprids. Att begränsa tillgången till personuppgifter för Skolverkets anställda är därför en viktig åtgärd för att säkerställa de registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen).

Skolverket arbetar i stor utsträckning med pseudonymiserade uppgifter i den särskilda statistikverksamheten och det framstår som möjligt för Skolverket att göra det även i verksamheten med informationsförsörjning utan att förutsättningarna för verksamheten försämrats. Pseudonymisering är ett exempel på hur tillgången till personuppgifter kan begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.<sup>34</sup>

Ett annat möjligt sätt att begränsa tillgången till personuppgifter är att vissa anställda överhuvudtaget inte behöver ha tillgång till personuppgifter. För vissa anställda räcker det med uppgifter på aggregerad nivå, t.ex. skolenhetsnivå, för att de ska kunna fullgöra sina

<sup>34</sup> I dataskyddsförordningen definieras pseudonymisering som behandling av personuppgifter på ett sätt som innebär att personuppgifterna inte längre kan tillskrivas en specifik registrerad utan att kompletterande uppgifter används, under förutsättning att dessa kompletterande uppgifter förvaras separat och är föremål för tekniska och organisatoriska åtgärder som säkerställer att personuppgifterna inte tillskrivs en identifierad eller identifierbar fysisk person (artikel 4.5).

arbetsuppgifter. Här kan vi nämna anställda i verksamheten med statsbidrag och med skolutveckling som exempel.

Vi föreslår en bestämmelse som slår fast att tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. En sådan bestämmelse klargör att Skolverket har ett ansvar att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter (jfr artikel 32 i dataskyddsförordningen).

Innebörden av bestämmelsen är att det ska finnas ett berättigat behov av åtkomst. Det ska alltså finnas ett reellt behov eller behovet ska kunna förutses finnas i verksamheten. Det är tillräckligt att det finns ett potentiellt behov av åtkomst för att sådan ska medges. En medarbetare får alltså ha åtkomst till sådana uppgifter som det är tänkbart att han eller hon behöver utifrån sina arbetsuppgifter. Det ankommer på Skolverket att följa upp detta, t.ex. genom loggkontroller.

### 8.13.3 Direktåtkomst

**Förslag:** Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar.

Någon legaldefinition av begreppet direktåtkomst finns inte. Den grundläggande innebörden är att någon utomstående har direkt tillgång till uppgifter som behandlas hos en myndighet. I begreppet direktåtkomst ligger att den utomstående på egen hand kan ta fram uppgifter och på så sätt få uppgifter utlämnande till sig. Vid direktåtkomst fattas beslutet om överföring i varje enskilt fall av mottagaren. Prövningen av om ett utlämnande är förenligt med offentlighets- och sekretesslagen måste därför ske redan då uppgifterna görs tillgängliga genom direktåtkomst, oavsett om någon mottagare vid den tidpunkten tar del av dem. Den direktåtkomst som en myndighet medger någon utomstående är vanligtvis avgränsad så att mottagaren endast har tillgång till vissa bestämda uppgifter, såsom uppgifter i en viss databas eller i vissa dokument (prop. 2015/16:65 s. 89).

I dataskyddsförordningen finns inga särskilda bestämmelser som direkt rör denna form av behandling av personuppgifter. Om utlämnandet av uppgifter i sig är tillåtet enligt dataskyddsförordningen får

det ske på vilket sätt som helst så länge föreskrivna skyddsåtgärder vidtas (prop. 2017/18:171 s. 139). Om möjligheterna för Skolverket att medge direktåtkomst till personuppgifter inte regleras är det alltså upp till Skolverket att ta ställning till om utlämnande av personuppgifter genom direktåtkomst ska tillåtas.

Behoven för andra aktörer än Skolverket att ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas i myndighetens verksamhet med informationsförsörjning framstår som begränsade. Uppgifterna i skolenhetsregistret är i dag tillgängliga genom ett öppet API (Application Program Interface) och bör vara tillgängliga för allmänheten även fortsättningsvis. Det är dock inte fråga om direktåtkomst till skolenhetsregistret. Det kan också diskuteras om uppgifter i lärar- och förskollärrarregistret bör vara tillgängliga via direktåtkomst för t.ex. arbetsgivare och Statens skolinspektion. I dag måste den som vill ha uppgifter från registret skicka e-post till Skolverket. Det finns dock tekniska lösningar som innebär att Skolverket skulle kunna lämna ut uppgifter via ett automatiserat söksystem. Det handlar då inte om direktåtkomst (jfr HFD 2015 ref. 61).

Mot den här bakgrunden anser vi att det är en lämplig åtgärd från integritetssynpunkt att begränsa möjligheterna till direktåtkomst. Det framstår dock som olämpligt att genom lag helt utesluta möjligheten att bevilja direktåtkomst. Vi föreslår därför att direktåtkomst till personuppgifter hos Skolverket ska få medges om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar. Därmed kan regeringen väga effekterna för den personliga integriteten mot nyttan innan direktåtkomst införs för en viss mottagare.

## **8.14 Begränsningar av den registrerades rättigheter**

Den registrerade har ett antal rättigheter enligt dataskyddsförordningen. Vi har redogjort för dessa i början av det här kapitlet (se avsnitt 8.1.7). I det här avsnittet behandlar vi de rättigheter som vi anser det relevant att ta ställning till vid utformningen av bestämmelserna om Skolverkets behandling av personuppgifter i informationsförsörjningsverksamheten.

### 8.14.1 Rätt att göra invändningar

**Förslag:** Den registrerades rättigheter enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen ska inte gälla vid behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Vid behandling av personuppgifter för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning har den registrerade rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter avseende honom eller henne. Den personuppgiftsansvarige får då inte längre behandla personuppgifterna om inte denne kan visa avgörande berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter (artikel 21.1 i dataskyddsförordningen). Genom rätten att göra invändningar har den registrerade en möjlighet att få till stånd en prövning av om viss behandling är tillåten. Medlemsstaterna har möjlighet att begränsa denna rätt och många författningar som reglerar myndigheters behandling av personuppgifter innehåller sådana begränsningar (artikel 23.1 i dataskyddsförordningen, se t.ex. 18 b § utlänningsdatalagen och 3 § lagen om djurskyddskontrollregister). Den huvudsakliga anledningen till att ett flertal registerförfattningar innehåller reglering som begränsar rätten att göra invändningar är att det har ansetts vara av stor betydelse att personuppgifter får behandlas i myndigheternas verksamheter oberoende av den registrerades inställning.

Den personuppgiftsbehandling som Skolverket utför inom ramen för verksamheten med informationsförsörjning utförs för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Det innebär att dataskyddsförordningens bestämmelse om rätten att göra invändningar gäller vid behandling av personuppgifter som utförs i enlighet med de nya bestämmelserna i skollagen.

Vi anser att det finns ett behov för Skolverket att kunna behandla personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning oberoende av den registrerades inställning. Den behandling som är tillåten enligt de föreslagna bestämmelserna är en förutsättning för att Skolverket ska kunna ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer. Vi bedömer att Skolverket skulle kunna påvisa skäl för fortsatt behandling som väger tyngre än den registrerades intressen i det enskilda fallet

(jfr prop. 2017/18:254 s. 45). Under sådana förhållanden och för att fullt ut säkerställa förutsättningarna för Skolverket att behandla relevanta personuppgifter bör den registrerade inte ha någon rätt att motsätta sig sådan personuppgiftsbehandling som är tillåten enligt de bestämmelser i skollagen som vi föreslår. En sådan begränsning får anses utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa ett viktigt mål av allmänt intresse.

### 8.14.2 Rätt till rättelse och till begränsning av behandling

**Bedömning:** Den registrerades rättigheter bör inte begränsas ytterligare.

Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter som rör hen rättade (artikel 16 i dataskyddsförordningen). Den personuppgiftsansvarige har också en skyldighet att på eget initiativ rätta felaktiga uppgifter (artikel 5.1 d i dataskyddsförordningen).

Rätten till rättelse utgör enligt vår mening inte något hinder för att Skolverket ska kunna bedriva verksamheten med informationsförsörjning på ett ändamålsenligt sätt. Den registrerade bör enligt vår bedömning ha rätt att få felaktiga personuppgifter som rör hen rättade och det saknas behov av en bestämmelse som begränsar rättigheten.

Den registrerade ska också ha rätt att kräva att behandlingen begränsas i vissa uppräknade fall (artikel 18 i dataskyddsförordningen). Denna rätt gäller när den registrerade bestrider personuppgifternas korrekthet, under en tid som ger den personuppgiftsansvarige möjlighet att kontrollera om personuppgifterna är korrekta (1 a). Vidare gäller den när behandlingen är olaglig och den registrerade motsätter sig att personuppgifterna raderas och i stället begär en begränsning av deras användning (1 b). Rätten till begränsning gäller också när den personuppgiftsansvarige inte längre behöver personuppgifterna för ändamålen med behandlingen men den registrerade behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk (1 c). Slutligen gäller rätten till begränsning när den registrerade har invänt mot behandling i enlighet med artikel 21.1 i väntan på kontroll av om den personuppgiftsansvariges berättigade skäl väger tyngre än den registrerades berättigade skäl (1 d).



De i artikel 18.1 b och 18.1 c beskrivna fallen borde få begränsad praktiskt betydelse i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Med vårt förslag om begränsning av rätten att göra invändningar i artikel 21.1 aktualiseras inte heller artikel 18.1 d. Artikel 18.1 a handlar om situationen att den registrerade hos den personuppgiftsansvarige har bestritt att någon eller några personuppgifter är riktiga. Behandlingen av dessa personuppgifter ska i sådant fall frysas under en tid som ger den personuppgiftsansvarige möjlighet att kontrollera om personuppgifterna är riktiga. I artikel 12.3 finns mer preciserade tidsgränser. När tiden löpt ut, eller när den personuppgiftsansvarige dessförinnan faktiskt har kontrollerat om personuppgifterna är riktiga eller inte, behöver behandlingen av dem inte längre vara fryst.

Rätten till begränsning utgör enligt vår mening inte något hinder för att Skolverket ska kunna bedriva verksamhet med informationsförsörjning på ett ändamålsenligt sätt. Vi anser att det därmed saknas behov av en bestämmelse som inskränker den registrerades rätt till begränsning av behandling i enlighet med artikel 18 i dataskyddsförordningen.

Inte heller i övrigt har det kommit fram skäl för att begränsa den registrerades rättigheter ytterligare.

## 8.15 Längsta tid som personuppgifter får behandlas

**Förslag:** Personuppgifter ska inte få behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Det hindrar dock inte att en behörig myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet.

Principen om lagringsminimering är en av de grundläggande principerna om dataskydd. Av principen följer att personuppgifter inte får lagras under längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas (artikel 5.1 e i dataskyddsförordningen).

Genom att minimera lagringstiden minskar den risk för den personliga integriteten som en viss behandling av personuppgifter innebär. Bestämmelser som tydliggör hur länge personuppgifter får

behandlas inom en verksamhet innebär därmed en form av skyddsåtgärd. Det bör enligt vår mening därmed införas en bestämmelse om längsta tid för behandling av personuppgifter (jfr prop. 2021/22:272 s. 147 f.).

Uppgifter kommer att samlas in i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning för att användas i olika sammanhang, som framställning av statistik och fördelning av statsbidrag. Det är därmed svårt att på ett generellt sätt uttala sig om hur länge det kan vara nödvändigt att lagra de uppgifter som samlas in. Den lämpligaste lösningen är därför en bestämmelse som anger att Skolverket inte får behandla personuppgifter längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet. Det som avses är ändamålet i det enskilda fallet. Behovet av att fortsätta behandla uppgifterna måste därför prövas kontinuerligt. En sådan bestämmelse säkerställer att personuppgifter inte behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Det finns dock undantag från principen om lagringsminimering. Personuppgifter får lagras under längre perioder i den mån som personuppgifterna enbart behandlas för arkivandamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål (artikel 5.1 e i dataskyddsförordningen). För att tydliggöra att personuppgifter som utgör en del av en allmän handling får arkiveras föreslår vi därför att det ska anges i bestämmelsen att det som anges gällande längsta tid inte hindrar att sådana uppgifter arkiveras i enlighet med gällande arkivlagstiftning.

Många andra författningar på dataskyddsförordningens område innehåller en reglering gällande bevarande och gallring.<sup>35</sup> Vi anser dock att det är lämpligt att skilja mellan arkivrättsliga regler och regler om dataskydd och att de arkivrättsliga begreppen bevara och gallra därför inte bör tas in i bestämmelsen. Vi föreslår i stället att bestämmelsen ska utgå från hur länge personuppgifter får behandlas med hänsyn till ändamålen med behandlingen (jfr prop. 2017/18:232 s. 163 ff.). Den föreslagna bestämmelsen får även ett vidare tillämpningsområde eftersom begreppet behandling till skillnad från de arkivrättsliga begreppen bevarande och gallring inte endast tar sikte på personuppgifter som förekommer i allmänna handlingar, utan gäller

---

<sup>35</sup> Jfr t.ex. 24 § kustbevakningsdatalagen (2019:429) och 19 § lagen (2016:526) om behandling av personuppgifter i ärenden om licens för läkemedel.

för all behandling av personuppgifter som faller inom lagens tillämpningsområde.<sup>36</sup>

## 8.16 Rätt att meddela föreskrifter

**Bedömning:** Det behöver inte införas en bestämmelse som upplyser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter som kompletterar de nya bestämmelserna.

De grundläggande bestämmelser om Skolverkets behandling av personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning som är centrala för integritetsskyddet bör anges i skollagen. Det skulle dock kunna uppkomma ett behov av att komplettera regleringen i skollagen genom bestämmelser i förordning eller föreskrift. Bestämmelser om myndigheters personuppgiftsbehandling anses normalt falla in under regeringens s.k. restkompetens (8 kap. 7 § RF). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har alltså möjlighet att meddela kompletterande bestämmelser (jfr prop. 2017/18:105 s. 26). De föreskrifter som regeringen meddelar får dock inte innebära ett betydande intrång i den personliga integriteten (jfr 2 kap. 6 § andra stycket och 20 § RF).

Det kan ibland finnas anledning att i en lag upplysa om att regleringen av en viss fråga inte är uttömmande utan förutsätts bli kompletterad med föreskrifter på lägre nivå. En sådan information kan vara särskilt angelägen om en tillämpare får en felaktig uppfattning genom att bara läsa lagbestämmelserna i ämnet och man därigenom riskerar att bestämmelserna tillämpas fel.<sup>37</sup> Vi har dock inte identifierat något behov av kompletterande föreskrifter och anser att det därför inte behöver införas en bestämmelse som upplyser om att regeringen – eller den myndighet som regeringen bestämmer – kan meddela föreskrifter som kompletterar den nya lagen.

<sup>36</sup> Jfr 3 och 10 §§ arkivlagen (1990:782).

<sup>37</sup> Gröna boken, Riktlinjer för författningsskrivning, Ds 2014:1, s. 90.



## 9 En ny sekretessbestämmelse

### 9.1 Allmänt om införande av en ny sekretessbestämmelse

Offentlighetsprincipen innebär bl.a. att var och en har rätt att ta del av uppgifter som finns i allmänna handlingar hos svenska myndigheter. Offentlighetsprincipen får bara inskränkas om det är påkallat av hänsyn till vissa särskilt angivna intressen, bl.a. skyddet för enskildas personliga förhållanden. Inskränkningar i offentlighetsprincipen ska noga anges i en särskild lag eller i annan lag till vilken den lagen hänvisar (2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen). Den särskilda lag som åsyftas är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Vid övervägandet av om en ny sekretessbestämmelse ska införas ska en avvägning mellan sekretessintresset och styrkan i behovet av insyn i verksamheten göras. Behovet av sekretess för en uppgift är oftast detsamma oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer. Allmänintresset av insyn kan dock variera beroende på vilken verksamhet det är fråga om. En avvägning mellan sekretess respektive insyn i fråga om en och samma uppgift kan därför utfalla olika hos olika myndigheter respektive i olika verksamheter hos en och samma myndighet (prop. 1979/80:2 Del A s. 75 f.). En uppgift som är hemlig i en verksamhet hos en myndighet kan alltså vara offentlig hos en annan myndighet eller i en annan verksamhet hos samma myndighet och tvärtom.

## 9.2 Allmänt om sekretessens styrka

För att offentlighetsprincipen inte ska urholkas är den självklara utgångspunkten vid utformningen av en ny sekretessbestämmelse att inte mer än bara det som är oundgängligen nödvändigt ska sekretessbeläggas för att skydda det intresse som har föranlett bestämmelsen. Detta innebär bl.a. att en uppgift inte ska omfattas av sekretess, om man inte kan förutse någon skada som resultat av att den lämnas ut (prop. 1979/80:2 Del A s. 78 f.). Av detta skäl är de flesta sekretessbestämmelser försedda med skaderekvisit.

Man skiljer mellan raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att det bara gäller sekretess om det kan antas att viss skada uppstår om uppgiften lämnas ut. Vid det omvända skaderekvisitet är utgångspunkten den omvända, dvs. utgångspunkten är att uppgifterna omfattas av sekretess. Vid ett omvänt skaderekvisit får uppgifterna således bara lämnas ut om det står klart att de kan lämnas ut utan att viss skada uppstår. Sekretessen enligt en bestämmelse kan även vara absolut, t.ex. statistiksekretessen. En sådan bestämmelse är inte försedd med något skaderekvisit och de uppgifter som omfattas av bestämmelsen ska hemlighållas utan någon skadeprövning om uppgifterna begärs ut.

Vid *raka skaderekvisit* är avsikten att skadebedömningen i huvudsak ska kunna göras med utgångspunkt i själva uppgiften. Det innebär att frågan om huruvida sekretess gäller inte i första hand behöver knytas till en skadebedömning i det enskilda fallet. Avgörande bör i stället vara om uppgiften är av den arten att ett utlämnande typiskt sett kan vara ägnat att medföra skada för det intresse som ska skyddas genom bestämmelsen. Om uppgiften är sådan att den genomsnittligt sett måste betraktas som harmlös ska den alltså normalt anses falla utanför sekretessen. Om uppgiften i stället typiskt sett måste betraktas som känslig omfattas den normalt av sekretess. Genom att avgörande betydelse som regel tillmäts arten av den uppgift som efterfrågas vinner man den fördelen att man sällan behöver frånga den till offentlighetsprincipen hörande grundsatsen att den som begär ut en uppgift inte ska behöva legitimera sig och tala om varför hen vill ta del av en viss uppgift.

Uppgifterna får vid ett *omvänt skaderekvisit* bara lämnas ut om det står klart att de kan lämnas ut utan att viss skada uppstår. Detta innebär att tillämparen har ett ganska begränsat utrymme för sin bedömning. I praktiken innebär detta att tillämparen många gånger inte kan lämna ut en uppgift som omfattas av en sådan sekretessbestämmelse utan att ha kännedom om mottagarens identitet och om dennes avsikter med uppgifterna.

Styrkan på sekretessen beror utöver ovanstående på *vilken typ av skada* som krävs för att sekretess ska föreligga. Exempelvis kan den sekretess som gäller enligt en sekretessbestämmelse med ett rakt skaderekvisit göras extra svag genom att endast viss särskilt allvarlig skada föranleder sekretess. I sådana fall talar man om raka kvalificerade skaderekvisit. I dessa fall är offentlighetspresumtionen extra stark.

När det gäller sekretess till skydd för uppgifter om enskilds förhållanden används i regel begreppen ”skada” eller ”men”. När det är fråga om sekretess till skydd för enskilda avses med begreppet ”skada” enbart ekonomisk skada. Begreppet ”men” har givits en mycket vid innebörd. I första hand åsyftas att någon blir utsatt för andras missaktning om hans eller hennes personliga förhållanden blir kända. Redan den omständigheten att vissa personer känner till en för någon enskild ömtålig uppgift kan i många fall anses tillräckligt för att medföra men. Utgångspunkten för en bedömning av om men föreligger är den berörda personens egen upplevelse. Bedömningen måste dock i viss utsträckning kunna korrigeras på grundval av gängse värderingar i samhället. Enbart det faktum att en person anser att det i största allmänhet är obehagligt att andra vet var han eller hon bor kan t.ex. inte anses innebära men i sekretesslagens mening. Begreppet ”men” kan i vissa sammanhang även inbegripa ekonomiska konsekvenser för en enskild.<sup>1</sup>

### 9.3 Statistiksekretessen

SCB är den enda av de statistikansvariga myndigheterna som har statistik som sin huvudsyssla. För övriga statistikansvariga myndigheter kan framställningen av statistik betraktas som en av många

---

<sup>1</sup> Se Lenberg, Tansjö och Geijer, Offentlighets- och sekretesslagen, JUNO Version 26, 2022-12-02, avsnitt 4.4.

uppgifter kopplade till myndighetens ansvarsområde. För flera av dessa myndigheter handlar det huvudsakligen om att framställa statistik med den information som myndigheten förfogar över genom sin övriga verksamhet som underlag och inte om att samla in uppgifter från andra aktörer med syftet att framställa statistik. Skolverkets framställning av statistik förutsätter dock redan i dag att myndigheten i relativt stor omfattning – med hjälp av SCB – samlar in uppgifter från olika aktörer. Skolverket har alltså som utgångspunkt inte tillgång till administrativa register eller ärendehanteringssystem i den egna verksamheten varifrån uppgifter till statistikframställningen kan hämtas.

De statistikansvariga myndigheternas verksamhet för framställning av statistik ska vara organiserad så att den är avgränsad från myndighetens verksamhet i övrigt.<sup>2</sup> Syftet med det är att säkerställa att verksamheten med framställning av statistik omfattas av absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL (se SOU 2012:83 s. 124).

Statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL ger ett mycket starkt skydd för de uppgifter som omfattas av bestämmelsen. Det starka skyddet motiveras dels av att uppgiftslämnarna ska kunna lita på att de uppgifter de lämnar inte används för andra ändamål än de har samlats in för, dels av att det i statistikverksamhet ofta förekommer uppgifter som hämtats in på olika sätt och som det är praktiskt svårt att hålla åtskilda. Uppgiftslämnarnas förtroende för att uppgifterna endast används för de ändamål de har samlats in för är en av de grundläggande förutsättningarna för framställning av statistik av god kvalitet. Om uppgiftslämnarna skulle misstänka att uppgifterna kan komma att spridas eller användas för andra ändamål än de som uppgifterna samlats in för, finns det en risk att uppgiftslämnarna lämnar felaktiga uppgifter, snedvridna svar eller helt avstår från att lämna uppgifter (prop. 2013/14:162 s. 13).

I äldre förarbeten resonerade man om intressekonflikten mellan önskemålet om allmän insyn i statistiskt primärmaterial och hänsynen till den enskildes integritet (prop. 1979/80:2 Del A s. 262 f.). Ett skäl för att ha en långtgående sekretess ansågs vara att offentlighetsintresset ter sig förhållandevis svagt, medan integritetsintresset är påtagligt, vilket illustreras av att SCB ensam för hundratals personregister. Dessa register kan visserligen innehålla uppgifter om den enskilde som var för sig är tämligen harmlösa. En samman-

---

<sup>2</sup> 10 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.



ställning av sådana uppgifter är emellertid ofta integritetskänslig. Behovet av ett starkt sekretesskydd beträffande statistiken ansågs också bero på att statistik kvaliteten kan bli dålig, om inte den enskilde uppgiftslämnaren är säker på att hans uppgifter inte kommer ut. Även praktiska skäl ansågs tala för en förhållandevis långtgående statistiksekretess och det nämndes i förarbetena att t.ex. SCB samlar in uppgifter dels direkt från enskilda, dels från myndigheter hos vilka uppgifterna kan vara antingen offentliga eller sekretessbelagda. Att i ett register där uppgifterna blandas skilja mellan olika källor och sekretessregler ansågs knappast vara genomförbart.

Det fanns alltså flera anledningar till att lagstiftaren valde absolut sekretess för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i myndigheters särskilda statistikverksamhet och de kan sammanfattas så här:

- skydda den personliga integriteten,
- säkerställa hög kvalitet på statistiken, och
- praktiska skäl.

## 9.4 Skydd för enskilds ekonomiska förhållanden

**Bedömning:** Det finns inget behov av en ny sekretessbestämmelse till skydd för uppgifter om enskilds ekonomiska förhållanden.

Insynsintresset för uppgifter om fristående skolor och förskolor m.m. är – precis som för offentligt drivna motsvarigheter – stort. Vårt förslag syftar i enlighet med utredningens direktiv till att uppgifter om förskole- och skolenheter och om enskilda huvudmän även fortsättningsvis ska vara tillgängliga för Skolverket och andra aktörer. Det är alltså en given utgångspunkt för förslaget att inte samtliga uppgifter om enskilds ekonomiska förhållanden ska omfattas av absolut sekretess i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Uppgifter om enskilda huvudmäns intäkter och kostnader kan enligt vår bedömning dock omfattas av absolut sekretess även fortsättningsvis utan hinder för informationsförsörjningen. Det är uppgifter som hela tiden har ansetts utgöra sådana uppgifter om enskilds

ekonomiska förhållanden som omfattas av statistiksekretessen. Uppgifter om huvudmännens intäkter och kostnader omfattas inte heller av den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL. Uppgifter om enskild huvudmans intäkter och kostnader som samlas in för den officiella statistiken ska enligt vårt förslag alltså även fortsättningsvis hanteras inom Skolverkets särskilda statistikverksamhet (se avsnitt 7.7.1). Dessa uppgifter kommer därmed att skyddas av sekretessbestämmelsen i 24 kap. 8 § OSL även framöver.

Lagrådsremissen *Vissa skollagsfrågor* från 2018 kan nämnas i det här sammanhanget.<sup>3</sup> Där bedömde regeringen bl.a. att ett krav på ekonomisk redovisning på skolenhetsnivå bör införas.<sup>4</sup> Förslagen har dock inte lagts fram i en proposition. Vi kan också nämna utredningen om en skola utan vinstintresse (U 2022:08), som ska lämna förslag på en reglering som säkerställer att de skattemedel som avsätts för skolan används till det medlen är avsedda för, dvs. att finansiera driften av dessa verksamheter.<sup>5</sup>

Vad gäller andra uppgifter om enskilda ekonomiska förhållanden än uppgifter om intäkter och kostnader ser vi inget behov av sekretesskydd när uppgifterna hanteras i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. För dessa uppgifter är insynsintresset som sagt stort samtidigt som sekretessintresset är svagt. Av våra kontakter med representanter för enskilda huvudmän som bedriver förskola och skola framgår att de inte har något mot att den aktuella typen av uppgifter är offentliga. Vi bedömer därmed att det inte finns något behov av en ny sekretessbestämmelse till skydd för uppgifter om enskilda ekonomiska förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

---

<sup>3</sup> U2018/03429/GV.

<sup>4</sup> Se avsnitt 5 *Insynen i skolors ekonomi behöver öka* i lagrådsremissen.

<sup>5</sup> Dir. 2022:102.

## 9.5 Skydd för enskilda personliga förhållanden

**Förslag:** En ny sekretessbestämmelse ska införas till skydd för uppgifter om enskilda personliga förhållanden.

Uppgifter om enskilda personliga förhållanden kommer i stor utsträckning behöva samlas in av Skolverket utanför statistikverksamheten. Den absoluta sekretessen för uppgifter om enskilda personliga förhållanden som gäller enligt 24 kap. 8 § OSL blir därmed inte tillämplig på uppgifterna. Det finns inte heller några andra befintliga sekretessbestämmelser som blir tillämpliga på uppgifter som samlas in av Skolverket utanför statistikverksamheten.<sup>6</sup>

Flertalet av de uppgifter som Skolverket kommer att samla in är sekretessreglerade hos de myndigheter som ska lämna uppgifterna. Vissa av de aktuella uppgifterna skyddas med absolut sekretess hos den myndighet som ska lämna uppgifterna. Andra uppgifter skyddas av sekretess bara om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften lämnas ut, dvs. ett rakt skaderekvisit tillämpas. Det förekommer också uppgifter som skyddas med ett omvänt skaderekvisit, dvs. för vilka sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Allmänintresset av insyn i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning vad gäller uppgifter om enskilda individer som elever och föräldrar är enligt vår mening begränsat. Den absoluta statistiksekretessen har hitintills upprätthållits för sådana uppgifter utan att tillgången till information om skollagsreglerad verksamhet har ansetts vara bristfällig. Skolverket har bara publicerat uppgifter om enskilda elevers, föräldrars och lärares personliga förhållanden på aggregerad nivå och för att undvika s.k. bakvägsidentifiering har myndigheten t.ex. inte publicerat uppgifter om skolenheter som har färre än tio elever.<sup>7</sup> Vissa uppgifter om elever och personal som finns hos Skolverket har dock hanterats utanför verksamheten med statistik och där varit offentliga. Det handlar om uppgifter i verksamheten

<sup>6</sup> Undantaget är bestämmelserna i 21 kap. OSL om sekretess till skydd för uppgift om enskilda personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer. Kapitlet innehåller bl.a. bestämmelser om sekretess för uppgift som rör en utlänning och för uppgift som rör enskilda hälsa eller sexualliv. Det handlar om bestämmelser om vissa specifika uppgifter, som inte ger något generellt skydd för uppgifter om enskilda personliga förhållanden.

<sup>7</sup> Se utredningens direktiv 2021:89 s. 8.

med handläggning av ansökningar om legitimationer och om statsbidrag.

Skolverket kommer att samla in en relativt stor mängd uppgifter om en mycket stor del av befolkningen. Flera av uppgifterna är harmlösa och som utgångspunkt offentliga i de administrativa register som de hämtas ifrån, t.ex. uppgift om namn och adress i Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Andra uppgifter kan vara betydligt känsligare, såsom uppgift om grund för bosättning som Skolverket kommer att samla in från Migrationsverket vid ett genomförande av vårt förslag. Med hänsyn till att Skolverket behöver tillgång till uppgifter om individer i flera olika avseenden, t.ex. vad gäller inkomst, migrationsbakgrund och utbildningsnivå, är det enligt vår mening fråga om kartläggning av individerna på det sätt som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen, (se avsnitt 7.2.1). En sammanställning av sådana uppgifter som Skolverket kommer att ha tillgång till kan ofta antas vara integritetskänslig.

Vi behöver också beakta att SCB och Skolverket tar fram nya uppgifter om enskilda individer med utgångspunkt i de insamlade uppgifterna. Ett exempel på nya uppgifter som SCB tar fram utifrån uppgifter som samlas in från flera olika myndigheter är etableringsstatus för elever som avslutat sina studier. Det är en variabel vi föreslår att SCB ska ta fram även fortsättningsvis och lämna till Skolverket, som därmed kommer att ha tillgång till den i sin verksamhet med informationsförsörjning. Vad gäller etableringsstatus klassificeras varje person i populationen utifrån sex olika utfall: etablerad på arbetsmarknaden, osäker ställning på arbetsmarknaden, svag ställning på arbetsmarknaden, högskolestuderande, övriga studier och varken arbete eller studier.

Vi anser sammantaget att sekretessintresset är så starkt i den aktuella situationen att en ny sekretessbestämmelse om skydd för enskilds personliga förhållanden bör införas. Det handlar om uppgifter om väldigt många människor och det är i stor utsträckning fråga om uppgifter om barn, vilka är särskilt skyddsvärda. Dessutom kan det förekomma känsliga uppgifter hos Skolverket om t.ex. förekomst av ekonomiskt bistånd, migrationsstatus och indirekta uppgifter med koppling till hälsa.

## 9.6 Bestämmelsens tillämpningsområde

**Förslag:** Den nya sekretessbestämmelsen ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Vad gäller Skolverkets befintliga verksamhet finns det inga skäl att anta att tillämpliga sekretessbestämmelser är otillräckliga för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten. Behovet av en ny sekretessbestämmelse finns enligt vår mening i den delvis nya verksamhet som Skolverket kommer att bedriva vid ett genomförande av vårt förslag. Vi föreslår därmed att sekretessbestämmelsen ska vara tillämplig endast i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Med sådan verksamhet avses Skolverkets arbete med att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer. Det ska enligt vårt förslag framgå av de nya bestämmelserna om personuppgiftsbehandling i skollagen (se avsnitt 8.5).

Skolverkets särskilda verksamhet som avser framställning av statistik får enligt vår mening anses vara en del av verksamheten med informationsförsörjning (se avsnitt 8.5). Den sekretessbestämmelse vi föreslår blir därmed tillämplig i Skolverkets statistikverksamhet. Det innebär att det kommer att råda konkurrens mellan den nya sekretessbestämmelsen och 24 kap. 8 § OSL, som är tillämplig i statistikverksamheten. Om flera sekretessbestämmelser är tillämpliga på en uppgift hos en myndighet och en prövning i ett enskilt fall resulterar i att uppgiften inte är sekretessbelagd enligt en eller flera bestämmelser samtidigt som den är sekretessbelagd enligt en eller flera andra bestämmelser, ska de senare bestämmelserna ha företräde, om inte annat anges i offentlighets- och sekretesslagen (7 kap. 3 § OSL). Eftersom sekretessen enligt 24 kap. 8 § OSL är absolut, dvs. den gäller utan en skadeprövning, kommer uppgifter om enskilda personliga förhållanden i statistikverksamheten alltid att vara sekretessbelagda.

## 9.7 Sekretessens styrka

Skyddet för elevers, föräldrars och skolpersonals personliga integritet ska enligt utredningens direktiv säkerställas genom de lösningar utredningen tar fram. En del i detta skydd är det skydd mot utlämnande av uppgifter från Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning som en sekretessbestämmelse medför. Fråga är vilken styrka på sekretessen för enskilda personliga förhållanden som är lämplig.

### 9.7.1 Det saknas grund för absolut sekretess

**Bedömning:** Det saknas grund för absolut sekretess för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Bestämmelser som föreskriver absolut sekretess är sällsynta och det krävs mycket starka skäl för absolut sekretess. Det är enligt vår bedömning inte aktuellt med absolut sekretess för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Skolverkets insamling av uppgifter i verksamheten med informationsförsörjning kommer vid ett genomförande av vårt förslag inte primärt att vara en statistisk insamling. I stället handlar det om en mer generell informationsinsamling om skollagsreglerad verksamhet och uppgifterna kommer att ha flera olika användningsområden varav statistikframställning bara är ett.

Skolverkets verksamhetsområde avviker väsentligt från SCB:s på så sätt att det endast rör en specifik samhällssektor. Skolverket kommer inte kunna samla in uppgifter i verksamheten med informationsförsörjning med stöd av bestämmelser om skyldighet för enskilda och myndigheter att lämna uppgifter till statistikansvariga myndigheter. Vilka uppgifter Skolverket kan samla in i informationsförsörjningsverksamheten kommer i stället i stor utsträckning vara begränsat av bestämmelser om skyldighet för myndigheter och enskilda att lämna uppgifter specifikt till Skolverket. Verksamheten med informationsförsörjning kommer dock precis som tidigare kunna samla in vissa uppgifter från annan verksamhet hos myndigheten. Skol-

verket kommer alltså att samla in uppgifter från betydligt färre aktörer än SCB. Det handlar också om betydligt färre uppgifter om en – stor men ändå – begränsad del av befolkningen.

En annan viktig aspekt vid ställningstagande till styrkan på sekretessen är givetvis karaktären på de uppgifter som Skolverket kommer kunna samla in med vårt förslag och karaktären på den information som kan sammanställas utifrån uppgifter hos Skolverket. Uppgifterna är enligt vår bedömning inte av så känslig karaktär att det är motiverat med absolut sekretess.

De omständigheter vi angett ovan medför sammantaget att det inte finns grund för att uppgifter om enskilda personliga förhållanden ska omfattas av absolut sekretess i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

### 9.7.2 Det är lämpligt med ett omvänt skaderekvisit

**Förslag:** Uppgifter om enskilda personliga förhållanden ska omfattas av sekretess om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

De uppgifter Skolverket kommer att ha tillgång till i verksamheten med informationsförsörjning är i vissa fall harmlösa och i andra fall av känsligare karaktär. Vissa uppgifter är offentliga hos primärkällan, medan andra är reglerade med ett rakt skaderekvisit. Det förekommer också uppgifter som är reglerade med ett omvänt skaderekvisit och hos SCB – som även fortsättningsvis ska tillhandahålla Skolverket vissa uppgifter – omfattas i princip alla uppgifter av absolut sekretess.<sup>8</sup> Behovet av skydd för uppgifter om personliga förhållanden ser således olika ut i de verksamheter varifrån uppgifterna samlas in. Skolverket kommer också att bearbeta de uppgifter som samlas in och därmed skapa nya uppgifter, som också behöver skyddas.

Skolverket kommer bl.a. att ha uppgifter från kommunerna om förekomst av ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och om daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det är uppgifter som omfattas av ett omvänt skade-

---

<sup>8</sup> Uppgifter i det allmänna företagsregistret som SCB för omfattas inte av absolut sekretess.

rekvisit hos de myndigheter varifrån uppgifterna ursprungligen kommer och som framstår som känsliga för den enskildes integritet.

Även om Skolverkets verksamhetsområde är betydligt mer begränsat än SCB:s kommer Skolverket att ha tillgång till en mängd uppgifter om t.ex. föräldrar och vårdnadshavare: utbildningsnivå, beskattningsbar inkomst, förekomst av ekonomiskt bistånd, födelse-land och – i förekommande fall – tidpunkt för invandring. Varje enskild uppgift kan i stort te sig harmlös, men sammanställningar och urval av personuppgifter kan komma att framstå som känsliga ur integritetssynpunkt.

En annan omständighet att beakta vid val av styrkan på sekretessen i verksamheten med informationsförsörjning är att Skolverket kommer att ha tillgång till uppgifter som på sätt och vis är främmande för myndighetens verksamhet. Skolverket sysslar varken med beskattning, ekonomiskt bistånd eller uppehållstillstånd. Eftersom Skolverket inte bör samla in fler uppgifter än nödvändigt för att kunna utföra sitt uppdrag kommer myndigheten dessutom att ha tillgång till uppgifter som är tagna ur sitt sammanhang. Som exempel kan vi nämna uppgift om grund för bosättning från Migrationsverket. Skolverket kommer t.ex. att ha uppgift om att en enskild har beviljats uppehållstillstånd och på vilken grund, men myndigheten kommer inte känna till de omständigheter som ligger till grund för Migrationsverkets beslut. Under sådana omständigheter framstår det som problematiskt för Skolverket att göra en adekvat och korrekt skadeprövning om ett rakt skaderekvisit ska tillämpas. Vid ett rakt skaderekvisit råder nämligen en presumtion för offentlighet och skadebedömningen ska i huvudsak kunna göras med utgångspunkt i själva uppgiften.

Anledningen till att uppgifter om elever, föräldrar och personal m.fl. inte längre ska hanteras inom Skolverkets särskilda statistikverksamhet är behovet av att kunna ta fram information om fristående förskole- och skolenheter och om enskilda huvudmän. Det är alltså inte insynsintresset på individnivå som har skapat den aktuella situationen utan situationen är en konsekvens av behovet av insyn på förskoleenhets-, skolenhets- och huvudmannanivå. De insamlade uppgifterna används i stor utsträckning också i pseudonymiserad form av Skolverket och är alltså som sådana som utgångspunkt inte relevanta på individnivå. Uppgifter om enskilda barn, elever, vårdnads-



havare och föräldrar bör också vara av begränsad betydelse för att kunna granska olika aspekter av Skolverkets verksamhet.

Vi bedömer att det skyddsintresse som finns för uppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning är starkare än det begränsade insynsintresset på individnivå. Ett rakt skaderekvisit – som alltså innebär presumtion för offentlighet – är enligt vår mening inte tillräckligt för att skydda barns, elevers, föräldrars och skolpersonals personliga integritet.

Ett omvänt skaderekvisit innebär en presumtion för sekretess. Vid ett omvänt skaderekvisit bör Skolverket normalt fråga den som vill ha ut uppgifterna om vem han eller hon är och i vilket syfte uppgifterna begärs ut. Skolverket ska neka utlämnande om det inte står klart att den enskilde eller närstående inte lider men vid ett utlämnande.

Med hänsyn till mängden uppgifter, till att uppgifterna i stor utsträckning avser barn, till karaktären på uppgifterna samt till det begränsade insynsintresset anser vi att det är lämpligt att uppgifter om enskilds personliga förhållanden ska omfattas av sekretess om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

## 9.8 Undantag från sekretessen

**Förslag:** Sekretessen för uppgifter om enskilds personliga förhållanden ska inte gälla för uppgift i lärar- och förskollärrregistret. Sekretessen ska inte heller gälla för kontaktuppgift och uppgift om namn i skolenhetsregistret.

### 9.8.1 Lärar- och förskollärrregistret

Uppgifter om lärares och förskollärares legitimationer hanteras primärt inom Skolverkets verksamhet med handläggning av lärarlegitimationer. Uppgifterna hanteras alltså utanför den särskilda statistikverksamheten redan i dag. Skolverket får ta del av uppgifterna bl.a. i ansökningar om legitimationer. Lärarnas ansvarsnämnd prövar ärenden om varningar, återkallande av legitimationer och nya legitimationer till lärare som tidigare fått legitimationen återkallad. Skolinspek-

tionen kan göra anmälningar till nämnden. Skolverket får alltså även uppgifter gällande lärares och förskollärares legitimationer från Lärarnas ansvarsnämnd, som är ett särskilt beslutsorgan vid Skolverket.

Sekretess gäller hos Lärarnas ansvarsnämnd i ärende om legitimation för uppgift om den legitimerades eller den sökandes hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att denne eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte beslut i ärende.<sup>9</sup> Det finns ingen särskild sekretessbestämmelse som är tillämplig specifikt i Skolverkets verksamhet med handläggning av lärarlegitimationer.

Uppgifter om legitimationer begärs regelmässigt ut av huvudmän som ska anställa personal och det finns ett väsentligt och berättigat insynsintresse i det avseendet. Vidare framstår uppgifterna som sådana som utgångspunkt inte som särskilt känsliga från integritetssynpunkt och de är som sagt inte sekretessreglerade i Skolverkets handläggningsverksamhet.

Det befintliga lärar- och förskollärrregistret regleras i förordningen (2011:268) om lärar- och förskollärrregister. Vi föreslår att förordningen ska upphävas och att vissa relevanta bestämmelser i stället ska tas in i en ny förordning om informationsförsörjning på skolområdet (se avsnitt 10.4). Skolverkets arbete med lärar- och förskollärrregistret är enligt vår mening att betrakta som en del av verksamheten med informationsförsörjning. Den behandling av personuppgifter som Skolverket utför vid arbete med lärar- och förskollärrregistret ska omfattas av de bestämmelser om sådan behandling i skollagen som vi föreslår (se avsnitt 8.5).

För att tillgängligheten till uppgifter om legitimationer ska förbli densamma som i dag behöver de uppgifter som ska finnas i lärar- och förskollärrregistret enligt vår mening undantas från tillämpningsområdet för den nya bestämmelsen om sekretess för uppgifter om enskilda personliga förhållanden. Registret innehåller bl.a. uppgifter om lärare och förskollärare som fått sin legitimation återkallad och som fått en varning. Sådana uppgifter behöver också vara offentliga för att huvudmännen ska kunna fatta välgrundade beslut t.ex. vid rekrytering av personal. Ett omvänt skaderekvisit kan dock regelmässigt antas hindra utlämnande av sådana uppgifter och därför behövs ett undantag från sekretessen i det avseendet om Skolverket ska kunna lämna ut uppgifterna i verksamheten med informationsför-

---

<sup>9</sup> Se 23 kap. 7 b § OSL.

sörjning. Vi föreslår därför att sekretessen inte ska gälla för uppgift i lärar- och förskollärrregistret.

### **9.8.2 Skolenhetsregistret**

Skolenhetsregistret regleras i förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och hanteras redan i dag utanför Skolverkets särskilda statistikverksamhet, just för att uppgifterna i registret ska vara offentliga och tillgängliga för allmänheten. Vi anser att förordningen om skolenhetsregister ska upphävas och att vissa av bestämmelserna i förordningen i stället ska tas in i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning (se avsnitt 10.2). Skolverkets arbete med skolenhetsregistret är enligt vår mening att betrakta som en del av verksamheten med informationsförsörjning. Den behandling av personuppgifter som Skolverket utför i arbetet med skolenhetsregistret ska omfattas av de bestämmelser om sådan behandling i skollagen som vi föreslår (se avsnitt 8.5).

Skolenhetsregistret innehåller enstaka uppgifter om enskilda personliga förhållanden, såsom rektors namn och kontaktuppgifter i de fall uppgifterna är individuella, t.ex. genom att namn framgår. Sådana uppgifter behöver vara offentliga även fortsättningsvis. Ett omvänt skaderekvisit torde endast i undantagsfall utgöra hinder för att lämna ut de personuppgifter som finns i skolenhetsregistret. För att säkerställa att skolenhetsregistret är offentligt och tillgängligt för allmänheten även vid ett genomförande av vårt förslag är det ändå motiverat med ett undantag från sekretessen för uppgifter om namn och kontaktuppgifter i skolenhetsregistret.

### **9.8.3 Inget undantag för andra uppgifter som även finns i Skolverkets övriga verksamhet**

Regleringen om skolenhetsregistret och lärar- och förskollärrregistret medför skyldigheter för Skolverket att sammanställa och tillhandahålla allmänheten viss specifik information respektive hålla viss specifik information tillgänglig för allmänheten att ta del av vid begäran. Skolverket har uttryckliga uppdrag i dessa avseenden som får anses utgöra viktiga delar i informationsförsörjningen och en del

av verksamheten med informationsförsörjning på det skollagsreglerade området.

Enligt vår mening är det annorlunda i de fall behovet av information om skollagsreglerad verksamhet i dagsläget tillgodoses genom utlämnande av allmänna handlingar i övrigt. Det handlar i dessa fall om allmänhetens rätt till insyn i Skolverkets verksamhet i enlighet med offentlighetsprincipen och inte om en skyldighet för Skolverket att tillhandahålla eller göra information tillgänglig. Möjligheten att få tillgång till information i enlighet med offentlighetsprincipen utgör givetvis en viktig del av informationsförsörjningen. Offentlighetsprincipen medför dock inget krav på Skolverket att sammanställa och tillhandahålla viss specifik information, utan innebär endast att allmänheten har rätt att ta del av uppgifter som inte är sekretessbelagda och som finns hos Skolverket för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppdrag.

Vi föreslår att den nya sekretessbestämmelsen ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning (se avsnitt 9.6). Vad vi avser med sådan verksamhet har vi utvecklat tidigare (se avsnitt 8.5). Å ena sidan framstår det som naturligt att Skolverket ska hantera utlämnanden av allmänna handlingar i den nya verksamheten med informationsförsörjning, eftersom offentlighetsprincipen bidrar till att allmänheten kan ta del av information. Å andra sidan är det inte rimligt att utforma sekretessbestämmelsen för verksamheten med informationsförsörjning på ett sådant sätt att alla allmänna handlingar hos Skolverket som inte är sekretessbelagda ska kunna lämnas ut från denna verksamhet. Det skulle kräva omfattande undantag från den sekretess vi föreslår och beroende på utformning skulle sekretessbestämmelsen behöva justeras t.ex. när regelverket för statsbidrag ändras.

Vi har övervägt om det bör finnas ett mer begränsat undantag för vissa specifika uppgifter som regelmässigt begärs ut med stöd av offentlighetsprincipen, dvs. ett undantag för information som det finns en regelbunden efterfrågan på. Ett exempel på uppgifter som regelbundet begärs ut av t.ex. fackförbunden är sådana uppgifter om lärares löner som finns i Skolverkets verksamhet med handläggning av statsbidrag för lärarlönelyftet.<sup>10</sup> Vi bedömer att uppgifter om lärares löner på individnivå inte alltid kommer att kunna lämnas ut

---

<sup>10</sup> Se förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personal-kategorier.

från verksamheten med informationsförsörjning med ett omvänt skaderekvisit och att det därmed behövs ett undantag från sekretessen om man vill säkerställa att sådana uppgifter kan lämnas ut från just informationsförsörjningsverksamheten. Uppgifter på aggregerad nivå, som inte röjer uppgifter om enskilda personliga förhållanden, kommer dock att kunna lämnas ut i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Att det är möjligt att få ut uppgifterna i annan verksamhet hos Skolverket än informationsförsörjningsverksamheten talar mot ett undantag från sekretessbestämmelsen för vissa specifika uppgifter eller för uppgifter från vissa delar av Skolverkets övriga verksamhet. Att sekretessbestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen kan behöva ändras när regelverket på skolområdet ändras talar enligt vår mening också mot ett undantag. Statsbidragen regleras regelmässigt på förordningsnivå och det framstår inte som lämpligt att ändrade förutsättningar för statsbidragen ska kräva ändringar i offentlighets- och sekretesslagen. Med ett mer generellt undantag – t.ex. för uppgifter som inte är sekretessbelagda i Skolverkets övriga verksamhet – krävs inga justeringar i sekretessbestämmelsen vid ändrade förutsättningar. Det framstår dock inte som lämpligt med ett generellt undantag, eftersom sekretessen i så fall blir beroende av varifrån uppgifterna samlats in snarare än vilka uppgifter det handlar om. Det kan vara praktiskt svårt att hålla reda på och skapa onödiga tillämpningsproblem i verksamheten med informationsförsörjning.

Var i verksamheten Skolverket väljer att hantera en begäran om utlämnande av allmänna handlingar är ytterst en organisatorisk fråga som det inte ankommer på utredningen att avgöra. Inom ramen för uppdraget med att ta fram författningsförslag som möjliggör ett genomförande av vårt förslag ingår det dock att utvärdera effekterna av de lösningar vi föreslår.

Som framgår ovan anser vi att det inte är lämpligt varken med ett generellt eller ett mer specifikt undantag från sekretessen för sådana uppgifter som Skolverket kan lämna ut till allmänheten från andra delar av myndighetens verksamhet. I den utsträckning Skolverket har uppgifter i verksamheten med informationsförsörjning som inte kan lämnas ut p.g.a. sekretess och som finns även i andra delar av Skolverkets verksamhet bör alltså en begäran om utlämnande av allmänna handlingar prövas i den del av verksamheten som försett informationsförsörjningsverksamheten med uppgifter. Vi föreslår

därför inget undantag från sekretessen för uppgifter som finns även i Skolverkets övriga verksamhet och kan begäras och lämnas ut därifrån med stöd av offentlighetsprincipen.

## 9.9 Sekretesstid

**Förslag:** Sekretessen för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning ska gälla i högst 70 år.

Många sekretessbestämmelser innehåller begränsningar av den tid som sekretessen för uppgifter i allmänna handlingar högst kan gälla. Sekretesstidernas längd varierar beroende på vilket skyddsintresse som har föranlett sekretessen. När det gäller skyddet för enskildas personliga förhållanden är sekretesstiden i regel maximerad till 50 eller 70 år. Sekretesstiden är en maximitid för uppgifternas hemlighållande. Om en längre tid har förflutit efter den tidpunkt från vilken sekretesstiden räknas är det ofta så att skaderekvisitet inte är uppfyllt (se prop. 1979/80:2 Del A s. 459 f. och 493).

Sekretesstiden anges i regel sist i den materiella sekretessbestämmelsen. Tiden räknas från handlingens tillkomst, om inte annat anges. För diarium, journal samt sådant register eller annan förteckning som förs fortlöpande räknas tiden i stället från det att uppgiften fördes in i handlingen (7 kap. 5 § OSL).

De uppgifter som kommer att omfattas av den föreslagna sekretessbestämmelsen härrör från huvudmännen och från flera olika myndigheter, som i sin tur tillämpar olika sekretessbestämmelser. För uppgifter i folkbokföringen gäller sekretessen i 70 år (22 kap. 1 § OSL) liksom för uppgifter inom socialtjänsten (26 kap. 1 § OSL). Sekretessen hos Migrationsverket, Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden och Arbetsförmedlingen gäller i 50 år (37 kap. 1 §, 28 kap. 1 §, 28 kap. 11 § och 28 kap. 9 § OSL). Den sekretess som enligt 23 kap. OSL gäller i utbildningsverksamhet m.m. till skydd för enskild gäller i 50 år eller 70 år.

Vi anser att sekretessen i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning bör ha en sekretesstid på 70 år. De uppgifter om enskildas personliga förhållanden som kommer att finnas hos Skolverkets berör i stor utsträckning barn och elever. Med hänsyn till det

och till att vissa av uppgifterna omfattas av sekretess i 70 år hos den myndighet som lämnar uppgifterna till Skolverket, SCB och Socialstyrelsen framstår det som lämpligt med en sekretesstid på 70 år.

## 9.10 Bestämmelsens placering

**Förslag:** Bestämmelsen ska införas i en ny paragraf i 23 kap. offentlighets- och sekretesslagen.

Offentlighets- och sekretesslagen innehåller bestämmelser om sekretess till skydd för enskild i utbildningsverksamhet, m.m. i 23 kapitlet. De första bestämmelserna i kapitlet (1–6 a §§) finns under rubriken *Utbildningsverksamhet m.m.* Under rubriken *Tillsynsverksamhet m.m.* finns bestämmelser om sekretess i vissa specifika ärenden hos Skolväsendets överklagandenämnd (7 §), hos Skolinspektionen (7 a §) och hos Lärarnas ansvarsnämnd (7 b §). I 8 § finns en bestämmelse under rubriken *Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter*.

Bestämmelsen om sekretess i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning på skolområdet bör enligt vår mening placeras i 23 kapitlet. Bestämmelsen passar dock inte in under någon av de befintliga rubrikerna. Vi anser att bestämmelsen bör placeras under den nya rubriken *Informationsförsörjning* och placeras som 7 c §.

## 9.11 Absolut sekretess även fortsättningsvis i vissa undersökningar hos Skolverket

**Bedömning:** Bestämmelsen i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) bör även fortsättningsvis omfatta vissa undersökningar hos Skolverket.

I Skolverkets nationella undersökningar inom skolväsendet och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen om måluppfyllelsen i sektorn samt internationella undersökningar inom skolväsendet och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § andra stycket OSL för uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Det följer av 7 § offentlighets-

och sekretessförordningen (2009:641). Det innebär att det är möjligt för Skolverkets statistikverksamhet att lämna ut uppgifter till andra delar av myndighetens verksamhet, med stöd av 24 kap. 8 § tredje stycket OSL, om uppgifterna ska användas för de aktuella nationella och internationella undersökningarna.

Vid ett genomförande av vårt förslag kommer majoriteten av de uppgifter Skolverket samlar in att samlas in i verksamheten med informationsförsörjning. De uppgifter Skolverket behöver för själva genomförandet av nationella och internationella undersökningar kommer i och med det att vara tillgängliga utanför statistikverksamheten. I Skolverkets informationsförsörjningsverksamhet kommer uppgifter om enskilda personliga förhållanden att omfattas av sekretess i enlighet med den nya sekretessbestämmelse vi föreslår, dvs. det kommer råda en presumtion för sekretess. Det väcker frågan om det finns ett fortsatt behov av absolut sekretess i vissa nationella undersökningar och i internationella undersökningar hos Skolverket.

I det här avseendet har Skolverket påpekat att 7 § offentlighets- och sekretessförordningen inte endast syftar till att uppgifter ska kunna lämnas ut från statistikverksamheten. Bestämmelsen gör det också möjligt att värna uppgiftslämnarnas intressen när Skolverket t.ex. utför sådana intervju- och enkätstudier som omfattas av bestämmelsen. Med absolut sekretess har Skolverket större chanser att få in svar från fler individer. I det här avseendet kan en jämförelse göras med Skolinspektionen. Hos Skolinspektionen omfattas uppgifter om enskilda personliga förhållanden i undersökningar av hur föräldrar och elever upplever kvaliteten på utbildningen vid en skolenhet av absolut sekretess. Skolinspektionen har ingen sådan särskild statistikverksamhet som omfattas av absolut sekretess i enlighet med 24 kap. 8 § OSL. Lagstiftaren har dock bedömt att uppgifter i den s.k. brukarundersökningen – som är den undersökning som avses i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen – ska omfattas av absolut sekretess. Liknande sekretess finns dessutom för en rad andra myndigheter, t.ex. Forum för levande historia, länsstyrelserna och Myndigheten för delaktighet.

Även vad gäller internationella studier har Skolverket uppgett att det är viktigt för svarsfrekvensen att man inte efteråt kan ta reda på vilka elever eller skolor som deltagit i studierna. Internationella studier är viktiga underlag för bedömningar av tillståndet i den svenska skolan och studierna behöver ha en hög trovärdighet. De internatio-



nella organisationer som ansvarar för studierna, framför allt OECD och IEA, ställer också krav på Sverige att uppgifter om de deltagande eleverna och skolorna ska behandlas med konfidentialitet.

Mot den här bakgrunden anser vi att det inte har kommit fram tillräckliga skäl för att föreslå att 7 § offentlighets- och sekretessförordningen inte längre ska omfatta vissa undersökningar hos Skolverket.

Skolverkets arbete med de nationella och internationella undersökningar som avses i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen får anses vara en del av myndighetens informationsförsörjningsverksamhet (se avsnitt 8.5). Det innebär att det kommer att råda konkurrens mellan 24 kap. 8 § andra stycket OSL och den sekretessbestämmelse vi föreslår. Om flera sekretessbestämmelser är tillämpliga på en uppgift hos en myndighet och en prövning i ett enskilt fall resulterar i att uppgiften inte är sekretessbelagd enligt en eller flera bestämmelser samtidigt som den är sekretessbelagd enligt en eller flera andra bestämmelser, ska de senare bestämmelserna ha företräde, om inte annat anges i offentlighets- och sekretesslagen (7 kap. 3 § OSL). Eftersom sekretessen enligt 24 kap. 8 § andra stycket OSL är absolut, dvs. den gäller utan en skadeprövning, kommer uppgifter om enskilda personliga förhållanden i den verksamhet som avses i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen alltid att vara sekretessbelagda.



## 10 En ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning

### 10.1 Behov av en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning

**Förslag:** Det ska införas en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Utredningens utgångspunkt är att skapa en helhetslösning för informationsförsörjningen på skolområdet vid ett genomförande av vårt förslag (se avsnitt 4.2). Det medför enligt vår bedömning ett behov av en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning. Skolenhetsregistret, lärar- och förskollärrarregistret och det nationella informationssystemet för skolväsendet bidrar alla till informationsförsörjningen på skolområdet. De regleras dock i tre separata förordningar, vilket gör att det är svårt att få en övergripande bild. Vi anser att det finns ett värde i en ny förordning som ger en samlad bild av Skolverkets skyldigheter att tillhandahålla viss specifik information till andra myndigheter och till allmänheten.

Vårt förslag innehåller ett antal nya bestämmelser om skyldighet för myndigheter att lämna uppgifter till Skolverket. Vi föreslår också bestämmelser om skyldighet för Skolverket att lämna uppgifter till SCB och Skolinspektionen. Dessa nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet bör enligt vår mening också föras in i den nya förordningen (se avsnitt 7.18).

Förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet innehåller bestämmelser om bemyndiganden för Skolverket – och i vissa avseenden Skolinspektionen – att meddela föreskrifter. Även bemyndigandena bör föras in i den nya förordningen i relevanta delar.

Den nya förordningen kommer alltså att innehålla bestämmelser som på olika sätt är av betydelse för att Skolverket ska kunna tillgodose informationsförsörjningen på skolområdet. Vi föreslår därför att den ska kallas förordningen om Statens skolverks informationsförsörjning.

## 10.2 Skolenhetsregistret

**Förslag:** Förordningen (2020:833) om skolenhetsregister ska upphävas. Skolverkets skyldighet att föra ett skolenhetsregister ska i stället framgå av bestämmelser i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Skolverket ska även fortsättningsvis föra ett allmänt skolenhetsregister. Registret ska enligt förordningen om skolenhetsregister innehålla uppgifter om skolenheter inom skolväsendet. Registret ska även innehålla uppgifter om enskilda utbildningsanordnare som har fått tillstånd att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för skolväsendet för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning enligt 6 kap. 1 § första stycket 1 förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

Vi föreslår att förordningen om skolenhetsregister ska upphävas och att relevanta bestämmelser ska föras in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning. Förordningen om skolenhetsregister innehåller ett antal bestämmelser om personuppgiftsbehandling som enligt vår mening inte ska flyttas över till den nya förordningen (2 § andra stycket, 3 och 4 §§ och 6 §). I stället kommer de nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i skollagen som vi föreslår att bli tillämpliga när Skolverket behandlar personuppgifter för att hålla skolenhetsregistret uppdaterat (se avsnitt 8.5).

Utgångspunkten är att vi inte ska föreslå några ändringar vad gäller innehållet i skolenhetsregistret. De bestämmelser som reglerar registrets innehåll och vilka uppgifter registret ska respektive få innehålla ska alltså i princip föras över till den nya förordningen utan några materiella ändringar.

Bestämmelsen om att uppgifterna i skolenhetsregistret får användas av myndigheter och enskilda (7 §) framstår som överflödiga och bör utgå. Det samma gäller bestämmelsen om att förordningen

inte inskränker myndigheters skyldigheter enligt vad som föreskrivs om allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen eller i offentlighets- och sekretesslagen (15 §). Bestämmelsen om gallring (16 §) bör enligt vår mening också utgå (se avsnitt 8.15).

### 10.3 Ett nationellt informationssystem för skolväsendet

**Förslag:** Förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. ska upphävas. Skolverkets skyldigheter att göra vissa uppgifter om skolenheter tillgängliga för allmänheten i ett nationellt informationssystem ska i stället framgå av bestämmelser i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Vi föreslår att förordningen om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. ska upphävas. Förordningen innehåller inga bestämmelser om behandling av personuppgifter. Den personuppgiftsbehandling Skolverket utför för att göra information tillgänglig i informationssystemet ska enligt vårt förslag omfattas av de nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i skollagen som vi föreslår (se avsnitt 8.5).

Utredningen har inte fått några signaler om att innehållet i informationssystemet är bristfälligt. Bestämmelserna om vilka uppgifter systemet ska innehålla bör därmed föras över till den nya förordningen utan några materiella ändringar (1–13 §§).

## 10.4 Lärar- och förskollärrregistret

**Förslag:** Förordningen (2011:268) om lärar- och förskollärrregister ska upphävas. Skolverkets skyldighet att föra ett register över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare ska i stället framgå av bestämmelser i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Skolverket ska även fortsättningsvis föra ett register över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare. Vi föreslår dock att förordningen om lärar- och förskollärrregister ska upphävas och att relevanta bestämmelser ska föras in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning. Förordningen om lärar- och förskollärrregister innehåller ett antal bestämmelser om behandling av personuppgifter som enligt vår mening inte ska flyttas över till den nya förordningen (2–6 §§, 8 § och 9 §). I stället kommer de nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i skollagen som vi föreslår att bli tillämpliga när Skolverket behandlar personuppgifter för att hålla lärar- och förskollärrregistret uppdaterat (se avsnitt 8.5).

Vi föreslår inga direkta ändringar vad gäller innehållet i lärar- och förskollärrregistret. Förordningen om lärar- och förskollärrregister innehåller en bestämmelse om att registret endast får innehålla vissa angivna uppgifter och att registret inte får innehålla vissa andra angivna uppgifter (7 §). Vi anser att det är lämpligare att ange vilka uppgifter registret ska innehålla. Registret bör dock – liksom i dag – inte få innehålla uppgifter om skälen för beslut om varning eller återkallelse av legitimation. Det bör framgå även av den nya förordningen.

Enligt 10 § förordningen om lärar- och förskollärrregister ska Skolverket – utöver vad som följer av dataskyddsförordningen – informera den registrerade om vilken typ av uppgifter registret får innehålla, de sekretess- och säkerhetsbestämmelser som gäller för registret och vad som gäller i fråga om sökbegrepp, direktåtkomst och utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling. Lärar- och förskollärrregistret hanteras i dag i Skolverkets verksamhet med handläggning av legitimationer. Det är också i denna verksamhet som de uppgifter som ligger till grund för registret kommer att samlas in vid ett genomförande av vårt förslag. Enligt vår bedömning behövs det ingen bestämmelse om skyldighet för Skolverket att i verksamheten med informationsförsörjning informera de

registrerade i lärar- och förskollärrarregistret utöver vad som följer av dataskyddsförordningen. En bestämmelse motsvarande 10 § i förordningen om lärar- och förskollärrarregister bör därmed inte föras in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

## 10.5 Bestämmelser om uppgiftsskyldighet

Vi bedömer att det behövs flera nya bestämmelser om skyldighet för andra myndigheter att lämna uppgifter till Skolverket för att säkerställa informationsförsörjningen på skolområdet. Enligt vår bedömning behövs det också bestämmelser om skyldighet för Skolverket att lämna uppgifter till SCB och Skolinspektionen. Dessa bestämmelser ska enligt vårt förslag föras in i den nya förordningen (se avsnitt 7.18).

## 10.6 Rätt att meddela föreskrifter

**Förslag:** Skolverket och Skolinspektionen ska ha rätt att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet m.m. i samma omfattning som med befintligt regelverk.

Förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. ska upphävas.

Skolverket får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas av huvudmännen för att skolenhetsregistret ska kunna innehålla de uppgifter det ska innehålla (13 § förordningen om skolenhetsregister). Bemyndigandet har lämnats med stöd av 26 kap. 25 § skollagen (2010:800) och Skolverket har meddelat föreskrifter om insamling av uppgifter till skolenhetsregistret (SKOLFS 2021:22).

Även förordningen om ett nationellt informationssystem för skolväsendet innehåller ett bemyndigande för Skolverket att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som huvudmännen ska lämna för att Skolverket i informationssystemet ska kunna tillhandahålla de uppgifter som anges i förordningen (14 §). Det anges också att Skolverket får meddela föreskrifter om på vilket sätt uppgifterna ska lämnas. Bemyndigandet har lämnats med stöd av 29 kap. 19 a § skollagen och

Skolverket har meddelat föreskrifter om planerade studievägar i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (SKOLFS 2016:80).

Skolverket har enligt förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. också rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter och vilken verksamhetsredovisning som huvudmännen ska lämna för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 25 § skollagen (1 §). Bemyndigandet har meddelats med stöd av 26 kap. 25 § skollagen och Skolverket har meddelat föreskrifter om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. (SKOLFS 2011:142).

Förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. innehåller också bestämmelser om att Skolverket får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten enligt 26 kap. 28 § första stycket skollagen för huvudmannen för en fristående skola att bevara elevlösningar av de nationella proven (2 §). Skolverket har meddelat föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov (SKOLFS 2013:19).

Förordningen innehåller också bestämmelser om att Skolinspektionen får besluta att huvudmän inom skolväsendet ska lämna uppgifter om vid en skolenhet genomförda och rättade eller bedömda nationella prov som avses i 9 kap., 11 kap. eller 12 kap. skolförordningen (2011:185) och i 8 kap. gymnasieförordningen (2010:2039). Uppgiftsskyldigheten ska fullgöras genom att huvudmännen överlämnar kopior av rättade eller bedömda elevlösningar av prov som har genomförts vid skolenheten till Skolinspektionen. Skolinspektionen får också meddela föreskrifter för verkställigheten av bestämmelsen (3 §). Skolinspektionen fick under åren 2009–2019 årligen i uppdrag av regeringen att ombedöma nationella prov.<sup>1</sup>

De första digitala nationella proven kommer att genomföras under vårterminen 2024. Enligt nuvarande tidplan ska de sista nationella proven bli digitala vårterminen 2026. Vi bedömer att bestämmelserna om nationella prov i förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. behöver finnas kvar i vart fall under en övergångsperiod. Bestämmelserna bör därför föras in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning. Det är i dagsläget inte heller klart att alla delar av de nationella proven blir digitala. Därmed kan det eventuellt finnas ett behov för Skolverket eller Skol-

---

<sup>1</sup> <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/statistik/ombedomning-av-nationella-prov/>.



inspektionen att meddela föreskrifter i det här avseendet även efter införandet av digitala nationella prov.

Förordningen om lärar- och förskollärräregistret saknar bemyndigande för Skolverket att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet. Det beror på att Skolverket får tillgång till flertalet av de uppgifter som ska föras in i registret i verksamheten med handläggning av legitimationer. Skolverket får också information från Lärarnas ansvarsnämnd om beslut om varning eller återkallelse av legitimation. Det finns alltså inget behov för Skolverket att kunna meddela föreskrifter i det här avseendet.

Sammanfattningsvis behöver Skolverket även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmännen att lämna uppgifter till Skolverket vad gäller skolenhetsregistret och informationssystemet samt för uppföljning och utvärdering. Bemyndigandena för Skolverket i dessa avseenden behöver därför finnas kvar vid ett genomförande av vårt förslag och motsvarande bestämmelser bör föras in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

Vi bedömer att Skolverkets bemyndigande att meddela föreskrifter inte behöver utökas med anledning av de nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet som vi föreslår. Det handlar nästan uteslutande om skyldighet för andra myndigheter att lämna uppgifter till Skolverket och det saknas enligt vår mening behov av ytterligare föreskrifter.



# 11 Förslagens genomförande och ikraftträdande

## 11.1 Ikraftträdande

**Förslag:** Ändringarna i skollagen (2010:800) och i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Förordningen om Skolverkets informationsförsörjning ska träda i kraft den 1 juli 2024. Vid samma tidpunkt ska förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m., förordningen (2011:268) om lärar- och förskolläraryrkesregister, förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet och förordningen (2020:833) om skolenhetsregister upphöra att gälla.

Ändringarna i studiestödsdataförordningen (2009:321) och förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Ändringarna i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Ändringarna i förordningen (2018:49) om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling ska träda i kraft den 1 juli 2026.

### 11.1.1 Ändringarna i skollagen

Om beredningen av vårt förslag följer normala rutiner, kan riksdagen fatta beslut i frågan tidigast under våren 2024.<sup>1</sup> Det innebär att ändringarna skulle kunna träda i kraft vid halvårsskiftet 2024. Vårt förslag innebär dock ekonomiska konsekvenser för framför allt Skol-

<sup>1</sup> Det utgår från en remittering av delbetänkandet under våren 2023, beslut om lagrådsremiss i slutet av 2023 eller början av 2024 samt överlämnande av proposition till riksdagen i mars 2024.

verket (se avsnitt 13.4). En riksdagsbehandling under våren 2024 förutsätter således att regeringen har hunnit inkludera frågan i budgetpropositionen för 2024.

Vi bedömer att Skolverket inte kommer att kunna överta insamlingen från SCB inom så kort tid. Våra förslag innebär att Skolverket kommer att behöva bygga upp en i många delar ny typ av verksamhet. Det kommer kräva nyrekrytering av kompetens och utveckling av nya it-stöd. I avsnitt 13.4 redogör vi mer utförligt för vilka praktiska och ekonomiska konsekvenser förslagen får för Skolverket. Där gör vi bedömningen att Skolverket kommer vara redo att ta över insamlingen av uppgifter från och med den 1 januari 2026. Det innebär fortfarande en pressad tidplan som också är avhängig att regering och riksdag fattar beslut i god tid innan insamlingen övertas av Skolverket.

Att den föreslagna lagändringen träder i kraft vid halvårsskiftet 2024 innebär dock inte att Skolverket måste ta över insamlingen från samma datum. Vårt förslag innebär en tydligare reglering av personuppgiftshanteringen på Skolverket inom den del av verksamheten som redan i dag berör informationsförsörjningen, men utesluter inte att insamling av uppgifter och framställning av statistik kan fortsätta som tidigare. Det som blir avgörande för när insamlingen måste tas över av Skolverket är i stället när den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL upphör att gälla. Från och med detta datum måste en långsiktig lösning vara genomförd för att informationsförsörjningen på det skollagsreglerade området ska fungera. Den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen gäller t.o.m. den sista juni 2023. Regeringen har dock i mars 2023 lämnat en proposition till riksdagen med förslag att den sekretessbrytande bestämmelsen ska fortsätta gälla fram till den 1 juli 2026.<sup>2</sup>

Vi bedömer också att det är en fördel om de föreslagna ändringarna i skollagen träder i kraft en god tid innan Skolverket tar över insamlingen av uppgifter från SCB. Mycket av det förberedelsearbete som Skolverket och SCB behöver göra förutsätter att riksdag och regering har klargjort de kommande förutsättningarna för myndigheterna. Ett alternativ skulle visserligen vara att låta lagändringen träda i kraft en tid efter att riksdagen fattat beslut om förslagen, exempelvis från den 1 januari 2026. Vi bedömer dock att den föreslagna lagändringen innebär tydligare regler för Skolverkets personuppgifts-

---

<sup>2</sup> Prop. 2022/23:94.

hantering som med fördel bl.a. ur integritetssynpunkt kan tillämpas även innan myndigheten tagit över insamlingen av uppgifter från SCB. Mot den bakgrunden föreslår vi att lagändringen träder i kraft den 1 juli 2024.

### **11.1.2 Ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen**

Den nya bestämmelsen om sekretess för enskilda personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning bör träda i kraft samtidigt som bestämmelserna om personuppgiftsbehandling i skollagen, dvs. den 1 juli 2024. Bestämmelserna har samma tillämpningsområde och det finns inga skäl för att senarelägga ikraftträdandet av sekretessbestämmelsen.

Det är väsentligt att sekretessbestämmelsen träder i kraft samtidigt som förordningen om Skolverkets informationsförsörjning, eftersom bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i förordningen gör det möjligt för Skolverket att samla in sekretessbelagda uppgifter från andra myndigheter i verksamheten med informationsförsörjning. Som framgår nedan föreslår vi att även förordningen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

### **11.1.3 Förordningen om Skolverkets informationsförsörjning**

Vi föreslår att den nya förordningen om Skolverkets informationsförsörjning ska träda i kraft vid samma tidpunkt som ändringarna i skollagen och i offentlighets- och sekretesslagen, dvs. den 1 juli 2024. Det är en fördel om myndigheterna så tidigt som möjligt vet vilka förutsättningar som kommer att gälla för informationsförsörjningen. I förordningen finns bl.a. bemyndiganden för Skolverket att meddela föreskrifter om insamlingen. Dessa föreskrifter behöver Skolverket meddela i god tid innan insamlingen ska äga rum. Att ta fram och revidera föreskrifter kan vara ett tidskrävande arbete, vilket innebär att förordningen behöver ha trätt i kraft i god tid innan Skolverket tar över insamlingen.

På samma sätt som för lagändringarna innebär det heller inte att Skolverket måste ta över insamlingen av uppgifter från det datum då förordningen träder i kraft. Vi har i vårt förslag utgått från att Skolverket tar över insamlingen från och med år 2026.

Vi föreslår också att förordningen om Skolverkets informationsförsörjning ska ersätta förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m., förordningen (2011:268) om lärar- och förskollärrregister, förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet och förordningen (2020:833) om skolenhetsregister. Dessa förordningar bör upphävas vid samma tidpunkt som förordningen om Skolverkets informationsförsörjning träder i kraft.

#### **11.1.4 Ändringarna i studiestödsdataförordningen och Universitets- och högskolerådets instruktion**

I förordningen om Statens skolverks informationsförsörjning finns nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet som medför följdändringar i andra förordningar. Ändringarna med anledning av detta i studiestödsdataförordningen (2009:321) och förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet bör träda i kraft samtidigt som den nya förordningen, dvs. enligt vårt förslag den 1 juli 2024.

#### **11.1.5 Ändringarna i Skolverkets instruktion**

Ändringarna i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk bör träda i kraft från den tidpunkt då Skolverket förväntas ta över insamlingen av uppgifter från SCB. Den nya 1 a § i instruktionen är att betrakta som regeringens uppdrag till Skolverket att ta över insamlingen och därmed ha ett helhetsansvar för informationsförsörjningen inom myndighetens verksamhetsområde.

De ändringar i instruktionen som ger Skolverket möjlighet att bedriva uppdragsverksamhet bör heller inte börja gälla förrän Skolverket tagit över insamlingen från SCB. I kapitel 13 gör vi bedömningen att Skolverket kan ta över insamlingen från den 1 januari 2026. Inrättandet av en uppdragsverksamhet på Skolverket får också konsekvenser för den ekonomiska styrningen av myndigheten, vilket talar för att ändringarna börjar gälla vid starten av ett nytt budgetår. Mot den bakgrunden föreslår vi att ändringarna i instruktionen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Det finns dock inget som hindrar att ändringen i instruktionen träder i kraft innan den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL har upphört att gälla. Vi utvecklar detta i avsnitt 11.2 om övergångsbestämmelser.

#### **11.1.6 Ändringen i förordningen om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling**

Ändringen i förordningen (2018:49) om statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling och likvärdighet innebär att Skolverket ska beräkna det socioekonomiska index som behövs för fördelningen av statsbidraget i stället för SCB. Detta index beräknar SCB utifrån de uppgifter som samlas in under hösten och som avser den 15 oktober. Indexet lämnas sedan till Skolverket senast den 30 mars för att huvudmännens bidragsramar ska kunna beräknas under våren.

Med nuvarande ordning då SCB samlar in uppgifter på uppdrag av Skolverket, lämnas de mikrodataregister som beräkningen bygger på normalt till Skolverket under februari. Vi utgår från att en liknande tidplan kommer gälla för de uppgifter som SCB enligt vårt förslag samlar in hösten 2025. Först i februari 2026 skulle alltså Skolverket kunna beräkna indexet. Under våren 2026 kommer Skolverket också att bedriva ett intensivt arbete med att bygga upp sin insamlingsverksamhet. Mot den bakgrunden föreslår vi att ändringarna i statsbidragsförordningen ska träda i kraft först den 1 juli 2026, vilket innebär att SCB beräknar 2026 års index och att Skolverket tar över beräkningarna från och med 2027 års index. Detta förutsätter dock att den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL förlängs till och med den sista juni 2026. Annars kommer sekretessen i 24 kap. 8 § OSL att hindra SCB från att lämna ut detta index till SCB.

## 11.2 Övergångsbestämmelser

**Bedömning:** Det behövs inga övergångsbestämmelser för genomförandet av förslagen.

Vi bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser för genomförandet av förslagen. Som vi konstaterar i avsnitt 11.1 så innebär ändringarna i skollagen och den nya förordningen om Skolverkets informationsförsörjning inte att Skolverket och SCB måste ställa om insamlingsverksamheten från det datum då författningarna träder i kraft. Ändringarna i skollagen och den nya förordningen om Skolverkets informationsförsörjning ger snarare Skolverket en möjlighet att ta över insamlingen av uppgifter från SCB och skapar ett tydligare och mer modernt regelverk för denna personuppgiftshantering på Skolverket. Däremot behöver de föreslagna ändringarna i skollagen och förordningen om Skolverkets informationsförsörjning träda i kraft i god tid innan den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL upphör att gälla och Skolverket måste ta över insamlingen. I så fall kommer både Skolverket och SCB att ha tid att anpassa sina verksamheter till den nya lagstiftningen utan att några övergångsbestämmelser behövs.

Vi bedömer att det inte heller behövs några övergångsbestämmelser för att huvudmän och andra uppgiftslämnare ska ha möjlighet att anpassa sig till den förändrade insamlingen. För huvudmän i skolväsendet bedömer vi att förslagen inte kommer att innebära någon praktisk skillnad, förutom att man rapporterar uppgifter till Skolverket i stället för till SCB. Vi utgår från att Skolverket utvecklar sina insamlingslösningar så att inrapporteringen inte försvåras och att Skolverket i god tid informerar uppgiftslämnarna om de nya förutsättningarna.

I vårt förslag till ikraftträdande har vi utgått från att Skolverket kommer att ta över insamlingen av uppgifter från och med den 1 januari 2026. För närvarande genomförs de flesta insamlingarna under hösten med den 15 oktober som mätdatum. Det avser t.ex. all elevstatistik i grundskolan och gymnasieskolan samt alla uppgifter om personal. Under våren genomförs betydligt färre insamlingar. Om Skolverket övertar insamlingen från och med årsskiftet, kommer myndigheten således att successivt kunna bygga upp sin kapacitet inför höstens mer omfattande insamlingar.



Om den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL fortsätter att gälla även en tid efter att Skolverket tagit över insamlingen av uppgifter från SCB, kan det också ses som en övergångsbestämmelse. Vi ser inte att det skulle innebära något problem att låta den tidsbegränsade och den långsiktiga lösningen existera parallellt under en kortare tid. Det finns också insamlingar som löper över årsskiftet och som det finns skäl för SCB att slutföra även efter den 1 januari 2026. Även för beräkningen av det socioekonomiska indexet för statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling skulle det underlätta om den sekretessbrytande bestämmelsen upphör först vid halvårsskiftet 2026 (se avsnitt 11.1.6).



## 12 För- och nackdelar med förslaget

I detta kapitel redogör vi för de för- och nackdelar vi ser med ett genomförande av förslaget att Skolverket samlar in uppgifter från huvudmän och andra aktörer utanför den särskilda statistikverksamheten.

För- och nackdelarna med ett genomförande är i viss utsträckning beroende av olika ställningstaganden vad gäller t.ex. sekretess i Skolverkets nya verksamhet med informationsförsörjning och i vilken utsträckning SCB och andra aktörer ska lämna uppgifter till Skolverket. Vi tar ställning i dessa avseenden i delbetänkandet och utgår som utgångspunkt från våra ställningstaganden.

Fördelar och nackdelar med förslaget sammanfattas i tabellen nedan.

**Tabell 12.1 Sammanfattning av fördelar och nackdelar**

<b>Fördelar</b>	<b>Nackdelar</b>
Informationsbehovet kan tillgodoses	Risk för kvalitetsbrister En mer begränsad uppdragsverksamhet
Statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL kan i stor utsträckning upprätthållas	Statistiksekretessen behöver brytas genom uppgiftsskyldighet i vissa särskilt angivna fall
Fortsatt starkt skydd för den personliga integriteten	Personuppgifter behandlas av fler myndigheter än i dag
Ingen ökad administrativ börda för huvudmännen	Något ökad arbetsbörda för statliga myndigheter
Tydligare ansvar för information och statistik	

## 12.1 Fördelar med förslaget

### 12.1.1 Informationsbehovet kan tillgodoses

Tillgången till information på skolområdet kan säkerställas genom ett införande av vårt förslag. En förutsättning för det är att regelverket utformas på ett sådant sätt att Skolverket dels kan samla in och bearbeta nödvändiga uppgifter, dels kan dela med sig av uppgifter till de aktörer som har intresse av information på skolområdet. Det handlar bl.a. om bestämmelser om skyldighet för andra myndigheter att lämna uppgifter till Skolverket och bestämmelser om skyldighet för Skolverket att föra skolenhetsregistret och lärar- och förskollärrregistret.

Möjligheterna för Skolverket att samla in uppgifter inom ramen för den särskilda statistikverksamheten förändras inte vid ett genomförande av förslaget. I denna del av verksamheten kan Skolverket även fortsättningsvis samla in uppgifter med stöd av de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som finns i regelverket för den officiella statistiken. Som en följd av det ändrade rättsläget kan Skolverket i sin statistikverksamhet dock inte längre publicera och dela med sig av uppgifter på skolenhets- och huvudmannanivå i större utsträckning än vad 24 kap. 8 § OSL tillåter.

Skolverket kan enligt vår bedömning inte samla in uppgifter utanför den särskilda statistikverksamheten med stöd av de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som finns i regelverket för den officiella statistiken. Skollagen innehåller en bestämmelse om skyldighet för huvudmännen att lämna sådana uppgifter som Skolverket behöver för nationell uppföljning och utvärdering (26 kap. 25 § skollagen). Vi föreslår också bestämmelser om skyldighet för myndigheter som SCB och Skatteverket att lämna uppgifter till Skolverket. Dessa bestämmelser om uppgiftsskyldighet för myndigheter kan införas på förordningsnivå i den nya förordning om Skolverkets informationsförsörjning som vi föreslår (se avsnitt 7.6.1). Det finns därmed möjlighet för regeringen att justera vissa av de aktuella bestämmelserna om uppgiftsskyldighet och införa nya vid behov.

### **12.1.2 Statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL kan i stor utsträckning upprätthållas**

Vid införandet av en ny insamling av uppgifter utanför den särskilda statistikverksamheten hos Skolverket – på det sätt vi föreslår – behöver det inte införas ett permanent undantag från statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL.

Ett sekretessgenombrott utgör ett avsteg från de grundläggande principer som statistiksekretessen vilar på och undergräver syftet med det av nödvändighet starka skydd för uppgifter om enskilda som statistiksekretessen ger. Det är därmed en fördel med en lösning som inte kräver ett undantag i offentlighets- och sekretesslagen från bestämmelserna i 24 kap. 8 § OSL.

Vårt förslag innebär att Skolverket får tillgång till de uppgifter som behövs för informationsförsörjningen. Om Skolverket i framtiden behöver andra uppgifter som i dag hanteras inom ramen för särskild statistikverksamhet kommer det att kräva en författningsändring. Regering och riksdag behöver då överväga behovet av de nya uppgifterna och väga det mot den personliga integriteten och statistiksekretessen.

### **12.1.3 Fortsatt starkt skydd för den personliga integriteten**

Skyddet för den personliga integriteten kommer att vara fortsatt starkt under förutsättning att uppgifter om enskildas personliga förhållanden omfattas av sekretess i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Vi föreslår att sekretess ska gälla med ett omvänt skaderekvisit, dvs. det ska råda en presumtion för sekretess. Därmed kommer sådana uppgifter om enskildas personliga förhållanden som tidigare hanterats inom Skolverkets särskilda statistikverksamhet och där skyddats av statistiksekretessen normalt inte att få lämnas ut från Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Samtidigt är det alltså möjligt att t.ex. för forskningsändamål få ut stora mängder uppgifter om enskilda, eftersom det vid behov är möjligt att lämna ut uppgifterna med förbehåll om hur de får användas.

De bestämmelser om behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning som vi föreslår bidrar också till att säkerställa skyddet för den personliga integriteten (se kapitel 8). Bestämmelserna specificerar och begränsar under vilka förut-

sättningar Skolverket får behandla personuppgifter och sätter ramarna för Skolverkets personuppgiftsbehandling.

#### **12.1.4 Ingen ökad administrativ börda för huvudmän**

Vid ett genomförande av vårt förslag kan huvudmännen rapportera in uppgifter på liknande sätt som tidigare. Den stora skillnaden blir att de efterfrågade uppgifterna lämnas till Skolverket i stället för till SCB. Skolverket kommer med vårt förslag att behöva bygga upp system för att samla in uppgifter från huvudmännen. Vi utgår från att Skolverket då anpassar sina tekniska system så att huvudmännen kan fortsätta rapportera in uppgifter som tidigare. De huvudmän för gymnasieskolan som väljer att fullgöra sin uppgiftsskyldighet genom att rapportera uppgifter om elever till CSN kommer också att kunna göra det fortsättningsvis. Ett genomförande av förslaget medför därmed ingen ökad administrativ börda för huvudmännen. Vi utvecklar detta vidare i konsekvensanalysen i avsnitt 13.2 och 13.3.

Om Skolverket själv genomför insamlingen av uppgifter från huvudmännen kommer huvudmännen – som utgångspunkt – inte behöva lämna uppgifter till SCB. Huvudmännens myndighetskontakter kommer i sådant fall att minska och huvudmännen kommer bara att ha kontakt med Skolverket vad gäller uppföljning och utvärdering, statistikframställning och fördelning av statsbidrag. Vårt förslag innebär därmed en viss förenkling för huvudmännen.

#### **12.1.5 Tydligare ansvar för information och statistik**

Förslaget innebär att en modern och samlad reglering införs för Skolverkets arbete med informationsförsörjningen. Reglering som tidigare funnits i olika författningar samlas på ett ställe och visst uppgiftslämnande som tidigare inte varit reglerat formaliseras nu i förordning. Förslaget gör det tydligare för Skolverket, andra myndigheter, elever och personal i skolväsendet samt vårdnadshavare och allmänheten vilka förutsättningar som gäller för informationsförsörjningen.

Skolverket är statistikansvarig myndighet för området skolväsende och barnomsorg. Med en egen insamling av uppgifter från huvudmän och andra aktörer kommer hela framställningen av statistik att samlas hos Skolverket. Därmed blir det också tydligare att ansvaret

för att den officiella statistiken håller god kvalitet helt vilar på den statistikansvariga myndigheten. Skolverket blir mer självständig i sitt uppdrag som statistikansvarig myndighet och får ökad kontroll över hela den process det innebär att framställa statistik.

## **12.2 Nackdelar med förslaget**

### **12.2.1 Risk för kvalitetsbrister**

SCB utför ett omfattande arbete med att ta fram de register som används vid framställning av statistik på skolområdet och för att säkerställa att registren håller hög kvalitet. Att samla in uppgifter för statistikframställning kommer att vara en helt ny uppgift för Skolverket. Myndigheten kommer både att behöva bygga upp egna it-system och rekrytera relevant kompetens för att hantera uppgiften. Under en inledande fas finns det därför risk att kvaliteten på uppgifter kan bli sämre, då Skolverket initialt inte har samma erfarenhet av denna verksamhet som SCB. Det kommer därför att vara mycket viktigt att överlämningen från SCB till Skolverket fungerar väl.

I samband med att Skolverket tar över insamlingen finns också en risk att det uppstår brott på tidsserier i statistiken. Det innebär att statistiken har förändrats i så stor utsträckning att det inte går att jämföra uppgifter före och efter tidsseriebrottet. Sådana brott kan uppstå om man t.ex. ändrar definitioner av olika begrepp eller väsentligt ändrar sättet på vilka uppgifterna samlas in. Vi bedömer att förslaget inte behöver medföra sådana tidsseriebrott, men det kommer att vara viktigt att Skolverket och SCB tar ett gemensamt ansvar vid överlämningen för att upprätthålla kvaliteten i statistiken.

Eftersom förslaget enligt direktiven ska innebära att Skolverket ska samla in vissa uppgifter från olika myndigheter parallellt med SCB, finns en risk att de uppgifter som Skolverket samlar in skiljer sig från SCB:s uppgifter. Det finns t.ex. en risk att uppgiftslämnare tolkar instruktionerna från Skolverket och SCB på olika sätt och därför lämnar olika uppgifter. Nya och olika rutiner och tekniska system på myndigheterna kan innebära risker för fel i uppgifterna vilket gör att uppgifterna skiljer sig åt. Skolverket och SCB kan också utforma kvalitetssäkringen av uppgifter på olika sätt, vilket kan leda till skillnader. För uppgifter som aggregeras till nationell nivå är detta problem inte lika allvarligt. Eventuella skillnader kommer då att ge mindre

utslag eftersom det rör sig om så pass stora datamängder. Det gäller under förutsättning att det inte handlar om mer systematiska fel i hanteringen. Uppgifter som presenteras på t.ex. huvudmanna- och skolenhetsnivå skulle kunna uppvisa mer tydliga skillnader mellan de två myndigheterna. Men med vårt förslag kommer endast Skolverket att kunna publicera uppgifter på dessa nivåer.

Med förslaget kommer verksamhet som SCB tidigare har bedrivit att övertas av Skolverket vilket kan leda till övertalighet på SCB. Inför en sådan situation kan personal på SCB välja att lämna myndigheten redan innan Skolverket tagit över verksamheten. Samtidigt kan det ta tid för Skolverket att bygga upp rätt kompetens och all den personal som lämnar SCB kan inte förväntas gå över till Skolverket, bl.a. eftersom myndigheterna är lokaliserade till olika orter. Det gör att det kan uppstå ett kompetenstapp under en övergångsperiod med risk för sämre kvalitet i officiell statistik och övrig information på skolområdet.

### 12.2.2 En mer begränsad uppdragsverksamhet

SCB bedriver en bred uppdragsverksamhet och utförde regelbundet uppdrag på skolområdet innan det ändrade rättsläget. Vi föreslår att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet inom sitt verksamhetsområde vid ett genomförande av förslaget (se kapitel 6). Skolverket kommer dock inte att i samma utsträckning som SCB ha tillgång till sådana uppgifter som inte samlas in specifikt för skolstatistiken. Beroende på utformningen av SCB:s uppgiftsskyldighet kan Skolverkets möjligheter att utföra uppdrag på skolområdet komma att bli mer begränsade än SCB:s uppdragsverksamhet. Om SCB – i enlighet med en bestämmelse om uppgiftsskyldighet – är skyldig att lämna även sådana uppgifter som Skolverket behöver för att kunna utföra sin uppdragsverksamhet fullt ut kommer Skolverket däremot att ha samma kapacitet att utföra uppdrag som SCB. Vi föreslår dock en mer begränsad uppgiftsskyldighet (se avsnitt 7.15).

Om SCB:s uppgiftsskyldighet är mer begränsad kommer Skolverket eventuellt att sakna förutsättningar för att utföra vissa typer av uppdrag, som kan anses ligga inom ramen för Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning på skolområdet och som är av den karaktär som SCB har utfört tidigare. Skolverket kommer helt



enkelt inte att ha tillgång till uppgifter i samma utsträckning som SCB. Möjligen går det att för vissa uppdrag kombinera de uppgifter Skolverket har tillgång till med sådana uppgifter på aggregerad nivå som SCB kan lämna ut utan hinder av statistiksekretessen.

Beroende på i vilken utsträckning SCB får tillgång till de uppgifter som Skolverket samlar in från huvudmännen m.fl. så kommer SCB också fortsättningsvis kunna utföra vissa uppdrag. I det här avseendet är det dock viktigt att komma ihåg att SCB även vid ett genomförande av vårt förslag kommer att vara förhindrad av statistiksekretessen att lämna ut uppgifter på skolenhets- och huvudmannanivå, vilket ofta efterfrågas av uppdragsgivarna alternativt framgår indirekt av den information som efterfrågas.

I de fall en beställare behöver uppgifter från både Skolverket och SCB kan tiden för genomförande av uppdraget sannolikt bli längre än det skulle vara i dag. En beställare kan alltså få vänta längre på att få ut de uppgifter som denne behöver.

Vi kan dock konstatera att Skolverket vid ett genomförande av förslaget kommer att ha förutsättningar att utföra s.k. resursfördelningsuppdrag åt kommunerna på motsvarande sätt som SCB. Det beror på att de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som vi föreslår ger Skolverket möjlighet att samla in de uppgifter som regelmässigt används vid fördelning av resurser. Resursfördelningsuppdragen är ett av SCB:s vanligaste uppdrag på skolområdet.

Vi kan också konstatera att vid en jämförelse med det rättsläge som skulle råda utan den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL medför Skolverkets uppdragsverksamhet att tillgången till information på skolenhets- och huvudmannanivå förbättras väsentligt.

### **12.2.3 Statistiksekretessen behöver brytas genom uppgiftsskyldighet i vissa särskilt angivna fall**

Ett genomförande av förslaget innebär att statistiksekretessen inte kan upprätthållas fullt ut. I stället för ett sekretessgenombrott i offentlighets- och sekretesslagen blir det aktuellt med bestämmelser om uppgiftsskyldighet som bryter sekretessen. SCB och Socialstyrelsen kommer enligt vår bedömning att behöva lämna ut uppgifter som omfattas av statistiksekretess till Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

Även Migrationsverket och CSN lämnar i dagsläget uppgifter till SCB från sådan särskild statistikverksamhet som omfattas av 24 kap. 8 § OSL. Dessa myndigheters statistikverksamheter samlar dock in uppgifterna från myndigheternas kärnverksamheter och där omfattas uppgifterna inte av statistiksekretess. För CSN handlar det t.ex. om uppgifter från studiestödsverksamheten och för Migrationsverkets del handlar det t.ex. om uppgifter från verksamheten med beviljande av uppehållstillstånd. Dessa uppgifter är inte insamlade med syftet att framställa statistik och omfattas av statistiksekretessen endast i myndigheternas särskilda statistikverksamheter.

Vårt förslag syftar till att tillgängliggöra uppgifter om enskilda huvudmän och skolenheter, dvs. uppgifter om enskilda *ekonomiska* förhållanden. Statistiksekretessen kommer dock behöva brytas framför allt vad gäller uppgifter om individer som elever och föräldrar, dvs. uppgifter om enskilda *personliga* förhållanden.

Vårt förslag innebär att statistiksekretessen, genom bestämmelser om uppgiftsskyldighet, i vissa fall kommer att brytas för uppgifter om ekonomiskt bistånd, utbildningsnivå och sysselsättning under och efter avslutad utbildning. Skolverket behöver dessa uppgifter bl.a. för att följa upp och utvärdera skolväsendet i enlighet med 26 kap. 24 § skollagen och för att ta fram underlag åt kommunerna för resursfördelning enligt 2 kap. 8 b § skollagen inom ramen för uppdragsverksamheten.

Utredningen bedömer att Skolverket inte kan samla in dessa uppgifter från de primära källorna utan att det medför orimligt stora kostnader för myndigheten och en ökad uppgiftslämnararbörda för andra myndigheter, kommuner och enskilda. Det är inte samhälls-ekonomiskt försvarbart att bygga upp parallella register över ekonomiskt bistånd, utbildningsnivå och de parametrar som behövs för att ta fram relevanta uppgifter om sysselsättning.

Samtidigt bedömer vi att Skolverket behöver dessa uppgifter för att informationsförsörjningen ska fungera så som avsett. Om Skolverket inte har tillgång till dessa uppgifter kommer vissa delar av informationsförsörjningen att även fortsatt behöva göras inom ramen för den särskilda statistikverksamheten, vilket innebär att uppgifter inte kommer att kunna publiceras eller lämnas ut på huvudmann- eller skolenhetsnivå. Föräldrarnas utbildningsnivå har i tidigare studier visat sig vara den faktor som bäst förklarar elevernas skolresultat och är alltså en nödvändig faktor att beakta om man ska analysera

skolresultat utifrån socioekonomiska faktorer.<sup>1</sup> Skolverket kommer således inte att kunna fortsätta publicera värden i analysverktyget SALSA eller leva upp till 8 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet om att betygsresultat ska publiceras i förhållande till socioekonomiska faktorer (se avsnitt 5.2.3 och 5.4). Varken Skolverket eller SCB kommer heller att kunna förse kommunerna med de underlag som de behöver för sin resursfördelning (se avsnitt 5.10). Det kommer inte heller vara möjligt att fördela statsbidrag utifrån socioekonomiska förhållanden där föräldrars utbildningsnivå är en viktig variabel, vilket t.ex. skulle innebära att det nuvarande statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling behöver fördelas på ett annat sätt än i dag (se avsnitt 5.8.1).

Detsamma gäller uppgifter om ekonomiskt bistånd, även om dessa uppgifter inte används i lika stor utsträckning som uppgifter om föräldrars utbildningsbakgrund. Om Skolverket inte kan hantera uppgifter om ekonomiskt bistånd utanför statistikverksamheten, kommer varken Skolverket eller SCB kunna förse kommunerna med de uppgifter som de hittills använt för sin resursfördelning. Det kommer heller inte vara möjligt att fördela statsbidrag såsom bidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling som i dag.

Uppgifter om sysselsättning under och efter avslutad utbildning behöver Skolverket för att analysera gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Om Skolverket endast kommer att kunna hantera dessa uppgifter inom den särskilda statistikverksamheten, kommer Skolverket inte att kunna publicera de uppgifter om etablering efter avslutad gymnasie- eller komvuxutbildning som bl.a. behövs för arbetet med de regionala planeringsunderlagen för dimensionering av gymnasial utbildning (se avsnitt 5.7).

Sammantaget medför värdet av en väl fungerande informationsförsörjning på det skollagsreglerade området enligt vår bedömning att det är motiverat med ett genombrott i statistiksekretessen, avseende de specifika uppgifter som framgår ovan.

---

<sup>1</sup> Se t.ex. Skolverket (2018), *Analys av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor*. Rapport 467.

### 12.2.4 Personuppgifter behandlas av fler myndigheter än i dag

Skolverket kommer med vårt förslag att ha tillgång till en större mängd uppgifter från folkbokföringsdatabasen än tidigare. Ett exempel är att SCB i dag förser Skolverket med uppgifter om huruvida eleverna har svensk eller utländsk bakgrund. För elever med utländsk bakgrund framgår också om eleven är född i Sverige eller utomlands, om eleven är invandrad före eller efter skolstart och om eleven har invandrat under de senaste fyra åren. Dessa uppgifter förutsätter tillgång till mer detaljerade uppgifter från folkbokföringsdatabasen, om födelseland för både eleven och elevens föräldrar och om elevens tidpunkt för invandring. Dessa detaljerade uppgifter kommer även Skolverket att ha tillgång till vid ett genomförande av vårt förslag.

Skolverket kommer också få tillgång till en större mängd uppgifter än i dag för att kunna utföra uppdrag åt kommunerna om fördelning av resurser på motsvarande sätt som SCB. Variabler som förekommer vid den typen av uppdrag är t.ex. antalet syskon en elev har och om eleven bor med båda vårdnadshavarna. Dessa variabler kräver tillgång till uppgifter från folkbokföringsdatabasen om elevens föräldrar och syskon samt var de bor.

En annan aspekt från integritetssynpunkt är att Skolverket inte kan tillgodose informationsbehovet på önskvärt sätt om de sök- begränsningar som finns i folkbokföringsdatabasen gäller i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Vi föreslår dock andra sök- begränsningar, som i viss utsträckning ändå begränsar möjligheterna att göra sådana sammanställningar som är förbjudna i folkbokföringsdatabasen (se avsnitt 8.13.1). Skolverkets population kommer också att vara mindre än SCB:s. Med hänsyn till att Skolverket kommer att ha uppgifter om barn, elever, föräldrar och personal handlar det ändå om en förhållandevis stor del av befolkningen.

I avsnitt 13.5 finns en utförligare integritetsanalys av våra förslag.

### 12.2.5 Något ökad arbetsbörda för statliga myndigheter

Vårt förslag innebär att den administrativa bördan för huvudmän och andra uppgiftslämnare inte ökar och att det således inte blir några ökade kostnader för kommuner och enskilda huvudmän. Sammantaget innebär förslaget dock en högre arbetsbörda för de statliga myndigheterna. Men för respektive myndighet blir de praktiska och

ekonomiska konsekvenserna i stor utsträckning marginella. Undantaget är Skolverket och SCB där förslaget får betydligt större konsekvenser. I avsnitt 13.4 redogör vi närmare för de ekonomiska konsekvenserna för de statliga myndigheterna.

### **Något ökat uppgiftslämnande för myndigheter**

Om Skolverket ska samla in uppgifter från myndigheter som redan i dag lämnar och fortsättningsvis ska lämna uppgifter till SCB, kommer dessa myndigheter att få ett något ökat uppgiftslämnande. Med vårt förslag kommer CSN, UHR, Socialstyrelsen, Skatteverket, Migrationsverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och universitet och högskolor att behöva lämna uppgifter både till Skolverket och till SCB.

Det handlar dessutom inte endast om att lämna samma uppgifter till två olika myndigheter. Skolverkets insamling av uppgifter är mer begränsad än SCB:s då det handlar om färre individer. SCB och Skolverket kommer inte heller samla in samma uppgifter om relevanta individer. Det ställer krav på anpassningar och olika leveranser från de uppgiftslämnande myndigheternas sida. CSN och UHR lämnar dock uppgifter till de undersökningar som SCB utför på uppdrag av Skolverket redan i dag. Vad gäller dessa myndigheter handlar det alltså inte om att lämna fler uppgifter, utan endast om att lämna uppgifter till ytterligare en myndighet.

Allt detta innebär vissa ökade kostnader för de uppgiftslämnande myndigheterna. De kostnaderna bedöms dock vara endast marginella. För alla myndigheter utom Skolverket och SCB omfattar de nya uppgiftsskyldigheterna sådana uppgifter som myndigheterna ändå har lätt tillgängliga. I avsnitt 13.4 analyserar vi konsekvenserna för de statliga myndigheterna mer utförligt.

### **Dubbelarbete för SCB och Skolverket**

SCB samlar in uppgifter från huvudmän m.fl. på uppdrag av Skolverket. Vid ett genomförande av förslagen kommer Skolverket att ta över insamlingen av dessa uppgifter. Ett genomförande av förslaget i enlighet med direktiven förutsätter enligt vår mening dock att Skolverket samlar in fler uppgifter än de som SCB i dag samlar in specifikt på uppdrag av Skolverket. Dessa övriga uppgifter kommer SCB

också fortsättningsvis att samla in. Det innebär att SCB och Skolverket i viss utsträckning kommer att samla in, bearbeta och sammanställa uppgifter parallellt. Skolverkets arbete kommer dock att vara mer begränsat än SCB:s, eftersom Skolverket behöver färre uppgifter om färre individer.

Insamlingen som sådan framstår inte som särskilt resurskrävande. Vid insamling av uppgifter t.ex. från Skatteverkets folkbokföringsdatabas genomför SCB dock ett flertal bearbetningar med granskning. En av dessa är kodning. Registret över totalbefolkningen – som SCB för och som bygger på uppgifter från folkbokföringsdatabasen – innehåller ett flertal variabler som är kodade: kön och olika åldersvariabler som kodas utifrån personnumret, utländsk/svensk bakgrund som kodas utifrån föräldrarnas och det egna födelselandet, hushållsvariabler för personer folkbokförda i samma lägenhet samt olika grupperade variabler för att underlätta rapportering till EU:s statistikkontor Eurostat. Skolverket kommer inte att ha tillgång till uppgifter om hela befolkningen, vilket SCB har. Det handlar dock om uppgifter om en stor del av befolkningen och Skolverket kommer – parallellt med SCB – att behöva utföra viss kodning av de uppgifter som samlas in från folkbokföringsdatabasen.

Vid de uppdrag om fördelning av resurser som SCB utför i dag är det vanligt att kommunen vill att antal syskon folkbokförda i samma hem som eleven beaktas liksom om eleven är folkbokförd på samma adress som båda vårdnadshavarna. Dessa uppgifter finns t.ex. inte som sökbegrepp i folkbokföringsdatabasen eller i Navet. Skolverket kan dock söka fram uppgifterna genom en jämförelse av uppgifter från folkbokföringen. SCB har upparbetade rutiner för att utföra den här typen av härledningar och Skolverket kommer behöva utveckla det arbetet parallellt med SCB.

Uppgifter om grund för bosättning från Migrationsverket delas hos SCB in i ett stort antal kategorier. I uppföljningsstudien *Invandrare som påbörjat utbildning i sfi* (dnr 71-2013:299) använde Skolverket de övergripande kategorierna arbete, flykting, anhörig, studier, övrigt och uppgift saknas. Vad gäller dessa uppgifter kan det således antas att Skolverket i betydligt mindre utsträckning än SCB behöver bearbeta de insamlade uppgifterna. Det handlar dock likväl om en parallell insamling av sådana uppgifter som Migrationsverket redan lämnar och även fortsättningsvis kommer att lämna till SCB.

Samtidigt kan vårt förslag innebära att visst dubbelarbete som Skolverket och SCB utför i dag kan undvikas. Både Skolverket och SCB kvalitetsgranskar de uppgifter som samlas in från huvudmännen. I viss utsträckning granskar båda myndigheterna om de inrapporterade uppgifterna är rimliga. Med vårt förslag kommer endast Skolverket att göra denna kvalitetsgranskning.

### **Kostnader för att bygga upp en ny verksamhet på Skolverket**

Vårt förslag innebär att Skolverket kommer att behöva bygga upp organisation och system för att samla in uppgifter från huvudmännen. Det kommer att medföra investeringskostnader för Skolverket vilket innebär initialt högre kostnader för staten.

Skolverket har heller inte samma stordriftsfördelar som SCB. En stor del av uppgifterna från huvudmän m.fl. som SCB samlar in på uppdrag av Skolverket samlas årligen in per den 15 oktober och ska lämnas av uppgiftslämnarna senast den 1 november. Det blir en arbets-topp – framför allt på hösten – i den del av SCB:s verksamhet som arbetar med insamling av uppgifter. Med hänsyn till SCB:s stora organisation finns det dock en möjlighet att omfördela personalresurserna inom verksamheten vid behov. Skolverket kommer att ha en mindre organisation och en mindre personalstyrka som arbetar med insamling av uppgifter och framställning av statistik. Även om Skolverket är en stor myndighet och skulle kunna omfördela resurser vid arbetstoppar, så har den personalen inte nödvändigtvis den kompetens som krävs för uppgiften. Initialt bedömer vi därför att insamlingen på Skolverket kommer att kosta något mer än när den sköttes av SCB.

På sikt bedömer vi dock att förslaget innebär minskade kostnader för Skolverket, framför allt eftersom vi bedömer att kostnaden för Skolverkets verksamhet på sikt kommer att vara lägre än den avgift som Skolverket betalat till SCB.





## 13 Konsekvensanalys

I detta kapitel analyserar vi konsekvenserna av utredningens förslag. Konsekvensanalysen görs enligt 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) samt enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I detta kapitel redovisas också de analyser av administrativ börda och integritet som utredningen ska göra enligt direktiven.

### 13.1 Problemet och vad som ska uppnås

Utredningen ska enligt direktiven föreslå en lösning för att långsiktigt säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Problemet är att uppgifter om enskilda huvudmäns verksamhet skyddas av statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL efter en praxisändring 2020. Det har inneburit att uppgifter om enskilda huvudmän och utbildningsanordnare som samlats in inom ramen för sådan särskild statistikverksamhet som avses i OSL, inte har kunnat publiceras på huvudmanna- och enhetsnivå. Tillgången till information om skolväsendet har därmed begränsats och allmänheten, kommuner och statliga myndigheter har inte kunnat ta del av alla de uppgifter som de behöver. I avsnitt 2.3 redogör vi mer utförligt för problemet och hur det har uppstått.

Genom en tillfällig sekretessbrytande bestämmelse i 24 kap. 8 a § OSL har tillgången till viss nödvändig skolinformation kunnat säkerställas. Men utredningen har haft i uppdrag att föreslå hur tillgången kan säkerställas långsiktigt. Lösningen ska utformas så att förtroendet för statistiksekretessen, och därmed för den officiella statistiken, inte riskeras. Vidare ska skyddet för elevernas, föräldrarnas och personalens personliga integritet säkerställas. Lösningen får inte

heller medföra en omotiverad ökning av huvudmäns och skolors administrativa börda.

Om inga åtgärder vidtas och den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen upphör, kommer det att få allvarliga konsekvenser för hur skolväsendet fungerar. Behovet av information om skolområdet framgår av kapitel 5. Även om Skolverket redan enligt dagens regler skulle kunna samla in vissa av de relevanta uppgifterna utanför sin statistikverksamhet, skulle dessa inte utan vidare kunna bearbetas för att ge den information som behövs. I korthet skulle konsekvenserna av en utebliven lösning på problemet innebära att

- allmänheten saknar tillräcklig information för att få insyn i den skollagsreglerade verksamheten,
- elever och föräldrar saknar tillräcklig information för att kunna välja skola och förskola,
- kommuner saknar underlag för den resursfördelning som de behöver göra enligt 2 kap. 8 b § skollagen och
- delar av Skolverkets och Skolinspektionens verksamhet försvåras eller omöjliggörs.

Vårt förslag innebär att Skolverket samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § OSL. Skolverket föreslås också ta över den avgiftsfinansierade uppdragsverksamhet på skolområdet som SCB i dag bedriver.

Syftet med förslaget är att så långt som möjligt få en informationsförsörjning som liknar den som fanns under den tid 24 kap. 8 § OSL tillämpades på ett annat sätt än i dag. Utgångspunkten är dock komplex. Den felaktiga rättstillämpningen före år 2020 har inneburit att viktig verksamhet på det skollagsreglerade området, t.ex. uppföljning, kvalitetsarbete och resursfördelning, byggts upp utifrån en felaktig uppfattning om vilka uppgifter som är tillgängliga och hur de kan användas. Detsamma gäller uppfattningen om vilken insyn barn, elever, föräldrar, vårdnadshavare och allmänheten har rätt till när det gäller skollagsreglerad verksamhet. Dessa aspekter hade sannolikt utformats eller uppfattats på ett annat sätt om det aldrig funnits en

annan uppfattning beträffande hur sekretessen i 24 kap. 8 § OSL ska tillämpas för uppgifter om enskilda huvudmän och deras enheter.

Det finns en stor enighet om att uppgifter om fristående förskolor och skolor och enskilda huvudmän i praktiken inte ska skyddas av absolut sekretess – även bland de som bedriver denna verksamhet. Det uppnås vid ett genomförande av vårt förslag, men innebär omfattande konsekvenser i andra avseenden. En sådan konsekvens är att Skolverket även för informationsförsörjningsuppdraget kommer att använda uppgifter som härrör från den egna verksamheten i stället för att delvis överlåta insamlingen av uppgifter till en annan myndighet. På så sätt kommer Skolverkets arbetssätt i denna del mera att likna andra sektorsansvariga myndigheters arbetssätt. Det innebär också att utvecklingen av metoder och sätt att beskriva den skollagsreglerade verksamheten kommer att utgå från vilken information som faktiskt är tillgänglig.

Utredningens förslag berör kommuner, regioner, enskilda huvudmän inom skolväsendet (inklusive flera företag) och vissa statliga myndigheter, framför allt Skolverket och SCB. Även personal i skolväsendet samt barn, elever och deras föräldrar berörs genom att uppgifter om dem kommer att samlas in och registreras av Skolverket.

Det finns alternativa lösningar på problemet. Några av dessa ingår dock inte i utredningens uppdrag att överväga. En sådan alternativ lösning skulle kunna vara en permanent sekretessbrytande bestämmelse i anslutning till 24 kap. 8 § OSL. Det skulle möjliggöra att informationsspridningen skulle kunna fortsätta som före år 2020, men också innebära ett mer omfattande ingrepp i statistiksekretessen med alla de konsekvenser som då skulle kunna uppstå.

Ett annat alternativ skulle vara att införa offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän och utbildningsanordnare. Utredningen ska också analysera för- och nackdelar med en sådan lösning. Men genom tilläggsdirektiv den 2 mars 2023 ska denna del av utredningens uppdrag redovisas först den 29 mars 2024 (dir. 2023:34). Som vi konstaterar i avsnitt 2.1 så är dock genomförandet av förslagen i detta delbetänkande inte avhängigt av huruvida offentlighetsprincipen eller en insynsprincip för enskilda huvudmän införs eller inte.

## 13.2 Konsekvenser för kommuner och regioner

Våra förslag berör samtliga av landets 290 kommuner och de regioner som är huvudmän för skollagsreglerad verksamhet.<sup>1</sup>

Utredningens förslag innebär att kommuner och regioner i sin roll som huvudmän för skolväsendet och annan skollagsreglerad verksamhet kommer åläggas att rapportera in uppgifter om sin verksamhet till Skolverket i stället för som i dag till SCB. Utredningen bedömer att det inte kommer medföra ökad administration eller ökade kostnader för kommuner eller regioner. Vi utgår från att inrapporteringen kommer att fungera på samma sätt som i dag där huvudmannen kan rapportera in uppgifter genom att fylla i ett webbformulär, en Excelfil eller genom en direkt filöverföring från de egna administrativa systemen. Eftersom Skolverket kommer att behöva utveckla nya system för insamlingen, utgår vi från att myndigheten utformar dessa system så att det inte medför några försämringar för uppgiftslämnarna. Det går dock inte att utesluta att initiala problem med de nya it-systemen kan medföra ökad uppgiftslämnarbörda för kommunerna. Av den anledningen bör regeringen noga följa Skolverkets och SCB:s förberedelsearbete för att vid behov kunna vidta åtgärder och eventuellt förändra tidplanen. Vi diskuterar detta ytterligare i avsnitt 13.4.1.

Kommuner och regioner som köpt uppgifter från SCB påverkas genom att de med utredningens förslag kommer att behöva beställa sådana uppgifter från Skolverket i stället. Det handlar t.ex. om sådana uppgifter som kommunerna använder för resursfördelning enligt 2 kap. 8 b § skollagen. Utifrån vår genomgång av uppgifter som kommuner och enskilda huvudmän har beställt från SCB före 2020, bedömer vi att Skolverket med vårt förslag kommer att kunna förse kommuner med sådana uppgifter som de behöver för resursfördelning och systematiskt kvalitetsarbete. Vi utgår också från att Skolverket inte kommer att ta ut väsentligt högre avgifter för detta än vad SCB har gjort. I vissa fall kan kommuner förväntas efterfråga uppgifter som Skolverket inte förfogar över och därmed behöva vända sig till både Skolverket och SCB. I dessa fall går det inte att

<sup>1</sup> Under 2021 var 7 av landets 21 regioner huvudmän för utbildning enligt skollagen: Region Stockholm, Region Sörmland, Region Östergötland, Region Jönköping, Region Halland, Västra götlandsregionen och Region Dalarna. Med undantag för region Sörmland är huvudmannskapet begränsat till gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och komvux. Region Sörmland är även huvudman för grundskola och grundsärskola med stöd i 24 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

utesluta att kostnaderna för att beställa uppgifter kan bli högre än i dag. Sammantaget bedömer vi dock att den förändrade uppdragsverksamheten inte påverkar kommuners och regioners administrativa börda eller kostnader i övrigt.

Vi bedömer att förslagen inte ändrar några förutsättningar för det kommunala självstyret. Förslagen innebär ingen förändring i uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna. Vi föreslår inte heller några nya skyldigheter eller åtaganden för kommunerna. Kommuner kommer i sin roll som huvudmän inom skolväsendet även fortsättningsvis att vara skyldiga att rapportera in uppgifter om sin verksamhet till en statlig myndighet. Vårt förslag innebär inte att kommunerna ska rapportera in nya uppgifter – dvs. uppgifter som inte redan lämnas i dag – eller att uppgiftslämnarbördan skulle öka.

### **13.3 Konsekvenser för enskilda huvudmän och utbildningsanordnare**

Våra förslag berör enskilda huvudmän inom skolväsendet. Hösten 2021 fanns det 2 476 enskilda huvudmän inom skolväsendet. Dessa drev sammanlagt 2 787 förskoleenheter och 1 342 skolenheter. En stor del av de enskilda huvudmännen, knappt 70 procent, driver endast förskola. De flesta enskilda huvudmän är också förhållandevis små. Av de 2 476 enskilda huvudmännen har knappt 78 procent endast en förskole- eller skolenhet i sin verksamhet.<sup>2</sup>

Våra förslag berör också indirekt utbildningsanordnare som erbjuder kommunal vuxenutbildning på entreprenad. Under 2021 fanns det 99 sådana enskilda utbildningsanordnare.<sup>3</sup>

Utredningens förslag innebär att enskilda huvudmän kommer åläggas att rapportera in uppgifter om sin verksamhet till Skolverket i stället för som i dag till SCB. I likhet med kommuner och regioner bedömer utredningen att det inte kommer medföra ökad administration eller ökade kostnader. Se avsnitt 13.2 för ett mer utförligt resonemang.

---

<sup>2</sup> Uppgifter från Skolverket som hämtats från underlaget till den officiella statistiken. Uppgifterna avser de förhållanden som rådde den 15 oktober 2021. Det är de senaste uppgifter som fanns tillgängliga när detta delbetänkande författades.

<sup>3</sup> Uppgifter från Skolverket som hämtats från underlaget till den officiella statistiken. Uppgifterna avser kalenderåret 2021.

Utredningens förslag innebär också att huvudmän som tidigare beställde uppgifter från SCB i stor utsträckning kommer att få beställa dessa från Skolverket i stället. Det kan t.ex. handla om särskilda uppgifter till grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Vi bedömer att detta inte heller påverkar huvudmännens administrativa börda eller kostnader i övrigt. Se avsnitt 13.2 för ett utförligare resonemang.

Enskilda huvudmän och utbildningsanordnare kommer också påverkas genom att uppgifter om ekonomiska förhållanden som i dagsläget omfattas av absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL, med vårt förslag kommer att vara offentliga och inte skyddas av sekretess. Det innebär att uppgifter om t.ex. elevsammansättning, resultat och personal kommer att kunna publiceras på huvudmanna- och skolenhetsnivå på samma sätt som innan praxisändringen år 2020. Vi kan inte utesluta att det kan vara till skada för några enskilda huvudmän och utbildningsanordnare. Men då informationsförsörjningen på skolområdet bygger på att dessa uppgifter ska vara offentliga, och regeringen också tillsatt denna utredning för att åstadkomma just det, bedömer vi inte det som ett problem. De företrädare för enskilda huvudmän som vi varit i kontakt med under utredningen har också enhälligt framhållit att dessa uppgifter bör vara offentliga och publiceras.

Enligt utredningens direktiv (dir. 2021:89) ska vi analysera hur den administrativa bördan påverkas för små, medelstora och stora skolenheter och huvudmän. Vi bedömer dock att den administrativa bördan inte kommer att påverkas alls oavsett skolenhetens eller huvudmannens storlek. Därför redovisar vi inga uppgifter uppdelat efter enheternas eller huvudmännens storlek.

### 13.3.1 Konsekvenser för företag

Av de 2 476 enskilda huvudmännen drevs 940 som företag, dvs. som aktiebolag, handelsbolag eller kommanditbolag. Även om det här finns företag med mycket omfattande verksamhet, är de flesta av företagen att betrakta som små. Av de 940 företagen hade 800 färre än 50 anställda som pedagogisk personal.<sup>4</sup> Av de 99 enskilda utbildnings-

---

<sup>4</sup> Uppgifter från Skolverket som hämtats från underlaget till den officiella statistiken. Uppgifter om totalt antal anställda per huvudman saknas. Med pedagogisk personal avses förskollärare, lärare, rektor, övrig skolledare, speciallärare, specialpedagog, yrkes- och studievägledare, studiehandledare på modersmål, lärarassistent, fritidspedagog, fritidsledare och annan pedagogisk personal.

anordnarna som erbjöd kommunal vuxenutbildning på entreprenad, var 88 företag.<sup>5</sup>

Som vi konstaterat ovan bedömer vi att våra förslag inte påverkar de förutsättningar som företagen redan i dag verkar under, förutom att vissa uppgifter om deras verksamhet kommer att bli offentliga. Vi kan inte utesluta att det kan påverka de små företagens förutsättningar och konkurrensförmåga i förhållande till de stora företagen eller kommunerna. De företag som bedriver förskole- och skolverksamhet verkar på en marknad och konkurrerar om barn och elever med varandra och med kommuner. Uppgifter om att en huvudman har sämre resultat skulle kunna påverka den huvudmannens konkurrensförmåga negativt. Vi konstaterar dock att det är så som det nuvarande skolsystemet är konstruerat. De uppgifter som nu kommer att bli offentliga är också sådana som ansågs som offentliga innan praxisändringen 2020 och som i stor utsträckning är offentliga med den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL.

## 13.4 Konsekvenser för staten

Vårt förslag innebär konsekvenser för flera statliga myndigheter. Men med undantag för Skolverket och SCB bedömer vi att dessa konsekvenser endast är marginella. Kostnadsmässiga konsekvenser uppstår endast för Skolverket och SCB.

Utredningen bedömer att vårt förslag initialt innebär ökade kostnader för staten, men att förslaget från och med 2026 snarare innebär en besparing. I tabell 13.1 redogör vi övergripande för de förändrade kostnader som uppstår med anledning av förslaget och i avsnitt 13.4.1 och 13.4.2 går vi igenom dessa kostnadsbedömningar mer utförligt.

---

<sup>5</sup> Uppgifter från Skolverket som hämtats från underlaget till den officiella statistiken. Här saknas uppgifter om omfattningen på företagens verksamhet utöver elevantal. Uppgifter som kan användas för att identifiera anordnarna skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL och det har därför inte gått att hämta in uppgifter om dessa företags verksamhet.

**Tabell 13.1 Förändrade kostnader för staten jämfört med 2023 med anledning av utredningens förslag (mnkr)**

	2024	2025	2026	2027	2028
Skolverkets förvaltningsanslag	3,9	16,7	-2,7	-3,6	-6,8
SCB:s förvaltningsanslag	0,4	1,5	2,5	1,0	-
<b>Totalt</b>	<b>4,3</b>	<b>18,2</b>	<b>-0,2</b>	<b>-2,6</b>	<b>-6,8</b>

Utöver de anslagseffekter som visas i tabell 13.1 kommer vårt förslag också att innebära kostnader för Skolverkets it-utveckling motsvarande 11 miljoner kronor år 2025. Dessa kostnader kommer dock att belasta Skolverkets låneram snarare än förvaltningsanslag och ingår därmed inte i tabellen.

Utredningen ska enligt kommittéförordningen föreslå en finansiering om förslagen innebär en kostnadsökning eller intäktsminskning för staten, kommunerna eller regionerna. Vi bedömer att Skolverket och SCB kommer att få ökade kostnader under en övergångsperiod vilka behöver finansieras.

Skolverket har under senare år inte kunnat utnyttja sitt förvaltningsanslag fullt ut.<sup>6</sup> De ökade initiala kostnader som skulle komma att belasta förvaltningsanslaget, skulle således rymmas inom Skolverkets ram. Från och med år 2023 har Skolverkets förvaltningsanslag dock minskats med 49 miljoner kronor och ytterligare minskningar har beräknats för 2024 och 2025 motsvarande 100 miljoner kronor.<sup>7</sup> Regeringen bör därför följa utvecklingen och vid behov tillföra ytterligare medel till Skolverkets förvaltningsanslag, framför allt för år 2025.

Investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten ska normalt sett finansieras med lån hos Riksgälden.<sup>8</sup> En stor del av den it-utveckling som Skolverket kommer att behöva genomföra, kommer därmed att i stor utsträckning belasta myndighetens låneram. Utredningen kan konstatera att Skolverket under senare år inte heller har kunnat utnyttja sin låneram fullt ut.<sup>9</sup> Skolverket har dock i sitt underlag till utredningen framfört att det finns behov av inve-

<sup>6</sup> Skolverkets återstående medel på förvaltningsanslaget var 183 miljoner kronor 2022 (motsvarande 13 procent av förvaltningsanslaget), 38,4 miljoner kronor 2021 (3 procent) och 55,2 miljoner kronor 2020 (5 procent). Källa: Skolverkets årsredovisningar för åren 2020–2022.

<sup>7</sup> Prop. 2022/23:1, utg.omr. 16.

<sup>8</sup> 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

<sup>9</sup> Skolverkets icke utnyttjade del av låneramen uppgick till knappt 20 miljoner kronor 2022 (motsvarande 22 procent av låneramen), 12,0 miljoner kronor 2021 (11 procent) och 41,5 miljoner kronor 2020 (32 procent). Källa: Skolverkets årsredovisningar för åren 2020–2022.



steringar inom flera andra områden under kommande år och att utrymmet på låneramen därför kommer att vara begränsat.<sup>10</sup> Även här bör regeringen följa utvecklingen och överväga att utöka låneramen.

SCB kommer att ha högre kostnader än vad som visas i tabell 13.1 med anledning av vårt förslag. De ökade kostnaderna beror på att SCB från och med år 2026 kommer att förlora intäkter från den avgift som Skolverket tidigare betalat för insamlingen av uppgifter och från den övriga uppdragsverksamheten på skolområdet. Ett syfte med intäktsfinansiering är dock att verksamheten ska kunna ställas om beroende på efterfrågan. SCB kommer också att ha tid för att förbereda omställningen och kan således i stor utsträckning anpassa sina kostnader. Därför bedömer vi att en stor del av SCB:s ökade kostnader är sådana som inte bör få någon påverkan på myndighetens förvaltningsanslag och inte bör räknas som en ökad kostnad för staten.

Vi bedömer således att det inte finns skäl att öka SCB:s anslag förutom i de delar där myndigheten får utökade uppgifter. Vi utvecklar detta vidare i avsnitt 13.4.2. Det handlar om förhållandevis små kostnader, men regeringen bör ändå överväga att föreslå en ökning av SCB:s förvaltningsanslag med anledning av förslaget.

Det kan naturligtvis vara motiverat för regeringen att föreslå en höjning av SCB:s anslag även i den utsträckning myndigheten inte kan förväntas anpassa sin verksamhet utifrån ett nytt intäktsläge. Det beror också på den ekonomiska styrningen av myndigheten i övrigt, vilken utredningen inte kan överblicka.

### 13.4.1 Konsekvenser för Skolverket

Våra förslag innebär att Skolverket tar över insamlingen av uppgifter från huvudmän. Skolverket behöver också samla in uppgifter från olika myndigheter, t.ex. Skatteverket och Migrationsverket. För Skolverket innebär det i många delar helt nya uppgifter som kräver att myndigheten bygger upp en organisation och ett it-stöd för att

- samla in uppgifter från huvudmän,
- samla in uppgifter från andra myndigheter,

---

<sup>10</sup> Underlag från Skolverket 2023-01-17.

- kvalitetssäkra de insamlade uppgifterna och vid behov återkoppla till uppgiftslämnare och begära korrigeringar samt påminna uppgiftslämnare eller kräva in uppgifter som inte lämnats in,
- erbjuda stöd till uppgiftslämnare och t.ex. svara på frågor,
- ställa samman uppgifter för publicering, analys eller vidare framställning av statistik,
- ta fram särskilda sammanställningar i uppdragsverksamhet till exempelvis kommuner för deras resursfördelning och
- rapportera vissa uppgifter till andra myndigheter och organisationer.

Dessutom behöver Skolverket utveckla möjligheten att lämna registerutdrag till personer som ansöker om sådant med stöd av EU:s dataskyddsförordning. När någon i dag ansöker om registerutdrag från Skolverket, skickas begäran vidare till SCB som sammanställer de uppgifter om personen som finns i registren på skolområdet. Alla uppgifter om en person som finns i underlaget till statistiken lämnas således i dag ut från SCB och inte från Skolverket. Det kan vara ett förhållandevis omfattande material som ska lämnas ut om en person, vilket kräver en automatiserad sökning och sammanställning som Skolverket i dag inte kan göra.

### Skolverkets nuvarande kostnader

Skolverket betalar i dag SCB för att samla in uppgifter och leverera ett underlag för framställningen av statistik. Avgiften till SCB uppgick 2022 till 27 miljoner kronor. Under 2020 och 2021 var beloppet något lägre eftersom de nationella proven var inställda på grund av covid-19-pandemin och några resultat således inte samlades in. Från och med 2023 minskar också beloppet eftersom Skolverket tagit över driften av skolenhetsregistret från SCB. För 2023 uppgår avgiften till 26,4 miljoner kronor.

Därutöver har Skolverket kostnader för den egna personal som bl.a. framställer statistik utifrån underlaget från SCB. Lönekostnaderna för de två statistikenheterna uppgick till drygt 21 miljoner kronor 2021 och 23 miljoner kronor 2022.<sup>11</sup>

## Tidplan för genomförandet

För att beräkna kostnaderna för Skolverket och bedöma när dessa uppstår, behöver vi göra ett antagande om när Skolverket kan ta över insamlingen av uppgifter från SCB. Tidplanen beror i sin tur på hur lång tid Skolverket behöver för att bygga upp en organisation och utveckla nödvändiga it-system.

Utredningen bedömer att det är ett förhållandevis omfattande arbete för Skolverket att anpassa sin verksamhet till denna delvis nya uppgift. Med tanke på vikten av att säkerställa kvaliteten på den officiella statistiken och upprätthålla den personliga integriteten för de som registreras, behöver Skolverket och SCB dessutom genomföra förändringarna med största noggrannhet och försiktighet. Utredningen anser därför att det finns risker med att genomföra förändringarna för snabbt. Samtidigt bör inte den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § OSL gälla längre än nödvändigt.

För att inleda arbetet med att ta över insamlingen av uppgifter från SCB, behöver både Skolverket och SCB ha tydliga besked från riksdagen och regeringen om hur den långsiktiga informationsförsörjningen på skolområdet är tänkt att utformas. Skolverket skulle visserligen kunna ta över insamlingen av uppgifter från SCB även om regeringen inte väljer att gå vidare med utredningens förslag. Insamlingen skulle då fortsatt kunna hanteras inom den särskilda verksamheten för framställning av statistik, med de begränsningar som statistiksekretessen innebär för informationsförsörjningen. Men om regeringen fortfarande överväger olika lösningar för informationsförsörjningen, skulle det vara motiverat för Skolverket att avvakta och inte inleda några större förändringar innan regeringen tydligt aviserat den fortsatta inriktningen. Som vi konstaterar i detta kapitel kommer övertagandet av insamlingen också att initialt medföra ökade kostnader för Skolverket. I ett läge där myndighetens ekonomi kan förväntas vara mer ansträngd än tidigare, behöver Skolverket också

---

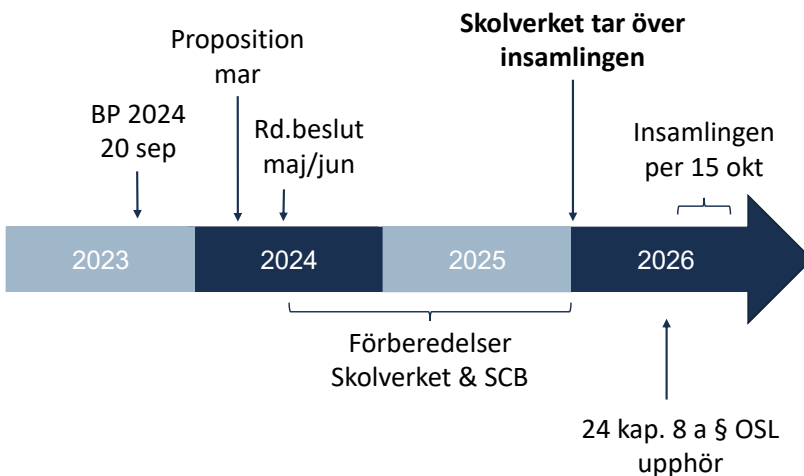
<sup>11</sup> Uppgifter från Skolverket 2023-01-17.

avvakta riksdagsbeslut med anledning av regeringens budgetproposition.

I denna konsekvensanalys och i förslagen om ikraftträdande (se kapitel 11) utgår utredningen från att riksdagen beslutar om de föreslagna lagändringarna under första halvåret 2024. Det innebär att lagändringarna kan träda i kraft den 1 juli 2024. Det är i sig en pressad tidplan som bland annat förutsätter att regeringen hinner behandla förslaget i budgetpropositionen för 2024 som läggs senast den 20 september 2023.

Med riksdagsbeslut under första halvåret 2024, kan Skolverket påbörja rekrytering och it-utveckling under hösten 2024. Man kan då räkna med att den nyrekryterade personalen kan vara på plats från och med 2025 och då inleda arbetet med att bygga upp den nya verksamheten. Det är också en fördel om Skolverket kan ta över insamlingen från och med ett årsskifte. Skolverket kommer då att kunna inleda med de relativt enkla insamlingar som görs på våren och få ytterligare förberedelsetid inför de större och mer komplicerade insamlingarna som görs på hösten med den 15 oktober som mätdatum. Tidplanen illustreras i figur 13.1.

Figur 13.1 Tidplan för genomförandet av utredningens förslag



Skolverket har i underlag till utredningen gjort bedömningen att myndigheten skulle kunna ta över insamlingen från den 1 januari 2026.<sup>12</sup> Samtidigt är det en pressad tidplan som ger ett minimum av förberedelse tid för Skolverket och SCB. Utredningen vill poängtera vikten av att myndigheterna ges tillräckligt med tid för att förbereda reformen och att tiden för förberedelser inte förkortas. Givet att regeringen i budgetpropositionen för 2024 tydliggör att förslagen ska genomföras och att riksdagen beslutar om den nödvändiga finansieringen, kan Skolverket och SCB visserligen påbörja visst förberedelsearbete redan från och med inledningen av 2024. Vi bedömer dock att myndigheterna behöver ha minst ett och ett halvt års förberedelse tid från att de nya reglerna för informationsförsörjningen träder i kraft.

Tidplanen beror också på vilka övriga uppdrag som Skolverket har och kommer att få. Det finns en gräns för hur mycket utvecklingsarbete som en myndighet mäktar med, oavsett hur mycket medel som regering och riksdag skjuter till. Det gäller särskilt sådan it-utveckling som förutsätts med vårt förslag där myndigheten exempelvis behöver specialistkompetens som kan vara svår att få tag på. Om Skolverket samtidigt har flera regeringsuppdrag som kräver it-utveckling, kan det vara svårt att hålla tidplanen, oavsett hur mycket medel som tillförs.

Regeringen bör också noga följa Skolverkets och SCB:s förberedelsearbete för att vid behov kunna vidta åtgärder som att exempelvis ändra tidplanen. Det är viktigt att verksamheten med informationsförsörjning fungerar väl redan från starten för att bl.a. kvaliteten i den officiella statistiken ska upprätthållas, den personliga integriteten för de registrerade ska värnas och för att det inte ska uppstå ökade kostnader för kommuner och enskilda huvudmän.

Utifrån dessa förutsättningar bedömer vi dock att Skolverket kan ta över insamlingen av uppgifter från den 1 januari 2026. Denna tidplan medför därmed ökade kostnader för Skolverket från och med andra halvåret 2024.

---

<sup>12</sup> Underlag från Skolverket 2023-01-17.

## Personalkostnader – utveckling av en ny organisation

### *Insamlingsverksamhet*

Insamlingsverksamheten omfattar i dag 16–20 årsarbetskrafter på SCB, men antalet anställda personer som arbetar med insamlingen är ungefär dubbelt så stort eftersom arbetet är ojämnt fördelat över året.<sup>13</sup> Utredningen räknar i konsekvensanalysen med att Skolverket på sikt kommer ha en kostnad motsvarande 16 årsarbetskrafter för att sköta insamlingen av uppgifter från huvudmännen. Det skulle motsvara en kostnad på 14,4 miljoner kronor per år från och med att insamlingsverksamheten är på plats.<sup>14</sup> I kostnaden ingår personal för att hantera själva insamlingen av uppgifter från huvudmännen och andra myndigheter, kvalitetssäkra inhämtade uppgifter och skapa register genom att koppla på bakgrundsvariabler från myndigheterna på de från huvudmännen insamlade uppgifterna. Det ska motsvara de arbetsuppgifter som SCB i dag utför åt Skolverket och som ingår i den avgift som Skolverket betalar.

Vi räknar dock med att Skolverket initialt inte kommer att ha samma möjligheter att fördela om personal för att hantera de arbetstoppar som insamlingsverksamheten innebär. Därför bedömer vi att kostnaden initialt blir något högre då Skolverket kan behöva ha en något större personalstyrka. Under de första två åren (2026 och 2027) räknar vi med att Skolverkets insamlingsverksamhet kommer omfatta 20 årsarbetskrafter, vilket motsvarar en kostnad på 17,6 miljoner kronor.<sup>15</sup>

Vårt förslag innebär även att Skolverket kommer att behöva samla in uppgifter från andra myndigheter. Insamlingsverksamheten på SCB har i stället kunnat hämta uppgifter från andra register på myndigheten. Det är svårt att bedöma hur mycket merarbete det kommer att innebära för Skolverket. I vissa delar kommer det sannolikt handla om en relativt enkel överföring av uppgifter, medan Skolverket

<sup>13</sup> Underlag från SCB 2023-01-13 samt kompletterande information i e-post 2023-01-17.

<sup>14</sup> Beräkningen utgår från en månadslön på 42 600 kronor för 16 personer (motsvarande lön för statistiker i offentlig sektor enligt SCB:s lönestatistik för 2021), en kostnad för en ny enhetschef med lön på 70 000 kronor, kostnad för en administratör med månadslön på 35 000 kronor och ett påslag för arbetsgivaravgifter m.m. med 53 procent. Skolverket har till utredningen framfört att löneläget på Skolverket sannolikt är högre än på SCB eftersom man endast har akademiskt utbildad personal. En genomsnittlig månadslön på 42 600 kronor kan vara högt räknat, men får ses som rimlig om denna personal också ska kunna utföra andra arbetsuppgifter under perioder med lägre tryck på insamlingsverksamheten.

<sup>15</sup> Det motsvarar lönekostnad för 20 medarbetare med lön på 42 600 kronor, en administratör med månadslön på 35 000 kronor och en chef med månadslön på 70 000 kronor samt ett påslag för arbetsgivaravgifter m.m. med 53 procent.

i andra fall kommer att behöva göra en mer omfattande bearbetning av uppgifterna. Vi räknar med att den extra arbetsinsatsen kommer att omfatta ytterligare en halv till en årsarbetskraft, vilket skulle innebära en ökad kostnad med upp till 800 000 kronor.

Skolverkets ökade personalkostnader för en ny insamlingsverksamhet skulle därmed uppgå till 18,4 miljoner kronor åren 2026–2027 och 15,2 miljoner kronor från 2028. Vi räknar också med att kostnader för denna personal kommer att uppstå även åren innan Skolverket tar över insamlingen. Det tar tid att rekrytera personal och dessa behöver vara på plats i god tid innan insamlingen ska tas över för att utveckla arbetsformerna. Vi utgår därmed från att motsvarande hälften av kostnaderna (omkring 9 miljoner kronor) uppstår året innan och en mindre del, omkring 1 miljon kronor, för andra halvåret 2024. I det ingår även kostnaderna för själva rekryteringen.

### *Arbete med officiell statistik och sammanställning av uppgifter för informationsförörjningen*

Utöver insamlingsverksamheten kommer Skolverket att behöva resurser som framställer den officiella statistiken. Skolverket bedömer att den framtida verksamheten med officiell statistik kommer att kräva 10 årsarbetskrafter. I det räknar myndigheten in bl.a. framställning av officiell statistik och tillhörande förklarande promemorior, viss kvalitetssäkring, framtagande av kvalitetsdeklarationer och utveckling av statistiken med anledning av exempelvis reformer på skolområdet.

Dessutom behövs personal som sköter sammanställningen och bearbetningen av uppgifter och tar fram de underlag som behövs för publicering, internt på myndigheten och för att förse andra myndigheter och organisationer med information.

Både arbetet med officiell statistik och sammanställning av uppgifter för informationsansvaret motsvaras i stor utsträckning av verksamhet som Skolverket redan bedriver. Vi bedömer således att dessa arbetsuppgifter inte medför några ökade kostnader för Skolverket som kan kopplas till vårt förslag.

Skolverkets statistiker består i dag av omkring 30 årsarbetskrafter. Av dessa kommer 10 årsarbetskrafter att behövas för det renodlade arbetet med den officiella statistiken. Det innebär att omkring 20 årsarbetskrafter kan användas för arbetet med att på olika sätt sammanställa, bearbeta och tillgängliggöra information.

Vårt förslag innebär vissa nya arbetsuppgifter som rör att bearbeta och tillgängliggöra den insamlade informationen. Det handlar exempelvis om att Skolverket tar över beräkningen av socioekonomiska index för statsbidragsfördelning. Skolverket kommer också att behöva förse SCB med vissa uppgifter. Vi bedömer dock att det rör sig om så små kostnader att vi inte inkluderat det i beräkningarna.

### *Rapportering till internationella organisationer*

SCB rapporterar i dag in utbildningsstatistik till internationella organ som EU:s statistikmyndighet Eurostat, OECD och FN. Kostnaden för det ingår i den avgift som Skolverket betalar till SCB och uppgår till 200 000 kronor årligen. Det ligger utanför vårt uppdrag att ta ställning till vilken myndighet som i framtiden bör sköta den internationella rapporteringen. De kostnadsmässiga konsekvenserna av denna rapportering är dock mycket små och vi har inte beaktat dessa närmare i denna konsekvensanalys.

### *Upplysningstjänsten*

SCB:s uppgiftslämnarservice svarar på frågor från huvudmännen i samband med insamlingen. Den kostnad för uppgiftslämnarservice som kan hänföras till skolfrågor uppskattar SCB till 325 000 kronor. Vi utgår från motsvarande ökning av belastningen för Skolverkets existerande upplysningstjänst. Därutöver framför SCB att frågor från de rapporterande huvudmännen också hanteras av personalen som arbetar med insamlingen.

### *Juridisk kompetens*

Vi bedömer att Skolverket även kommer att ha ökade kostnader för juridiskt stöd till verksamheten. Verksamheten med informationsförsörjning kommer att vara förhållandevis juridiskt komplex och uppbyggnaden kommer att innebära flera juridiska avvägningar. Sekretessprövningar kommer exempelvis att ta mer resurser i anspråk eftersom dessa blir mer komplicerade jämfört med i dag då alla uppgifter omfattas av absolut sekretess. Till det kommer också utbild-



ning av den personal som ska ansvara för verksamheten. Vi bedömer att den initiala kostnaden motsvarar två årsarbetskrafter under uppbyggnadsskedet (1,8 miljoner kronor) och att den löpande kostnaden motsvarar en årsarbetskraft (900 000 kronor).<sup>16</sup>

### *Registerutdrag*

För att kunna hantera begäran om registerutdrag enligt EU:s dataskyddsförordning behöver Skolverket utveckla en automatiserad lösning för sökning och sammanställning av uppgifter. Utan en sådan lösning kommer arbetet med registerutdrag att bli orimligt betungande, så vi förutsätter att Skolverket inkluderar dessa funktioner i den it-utveckling som ändå behövs. Därutöver kan arbetet förväntas medföra ökade personalkostnader motsvarande upp till en halv årsarbetskraft vilket uppgår till omkring 300 000 kronor per år.<sup>17</sup>

### *Uppdragsverksamhet*

Skolverket kommer att behöva ha resurser för att genomföra uppdragsverksamhet. I det underlag som SCB lämnat till utredningen framgår att uppdragsverksamheten omfattar mellan 1,6 och 2,7 årsarbetskrafter, exklusive de uppdrag som görs för kommunernas resursfördelning. Därtill kommer arbetet med de uppdrag som görs för kommunernas resursfördelning. Detta arbete är på SCB i stor utsträckning automatiserat där kommuner kan beställa underlag utifrån sitt aktuella elevunderlag. Vi bedömer att Skolverket kommer att ha ett resursbehov motsvarande ytterligare 2 årsarbetskrafter för denna uppdragsverksamhet.

Uppdragsverksamheten är enligt SCB inte jämnt fördelad över året. Årligen beställer omkring 100 kommuner uppgifter för sin resursfördelning och två tredjedelar av dessa uppdrag ges på hösten. Det kan vara ett problem för Skolverket att denna arbetstopp sammanfaller med arbetstoppen för insamlingsverksamheten, då en stor del av uppgifterna från huvudmännen ska lämnas under oktober och

<sup>16</sup> Bedömningen bygger på underlag från Skolverket. Beräkningen utgår från en månadslön på 50 300 kronor (motsvarande lön för en förvaltnings- och organisationsjurist i offentlig sektor enligt SCB:s lönestatistik för 2021) och ett påslag för arbetsgivaravgifter m.m. med 53 procent.

<sup>17</sup> Beräkningen utgår från en månadslön på 35 000 kronor för en administratör på halvtid och ett påslag på 53 procent för arbetsgivaravgifter m.m.

november. Det kan medföra svårigheter för Skolverket att omfördela personal till uppdragsverksamheten under höstens arbetstopp. Vi förutsätter dock att Skolverket, i likhet med SCB, utvecklar möjligheter för en i stor utsträckning automatiserad process för att ta fram underlag för kommunernas resursfördelning. Om Skolverket ska ta fram dessa underlag manuellt, kommer det att kräva en orimligt stor personalstyrka, alternativt att annan verksamhet måste prioriteras ned.

Kostnaderna för uppdragsverksamheten föreslås finansieras genom avgifter där principen bör vara full kostnadstäckning. På sikt kommer uppdragsverksamheten därmed inte att innebära ökade kostnader för Skolverket. Skolverket kommer dock att behöva bygga upp verksamheten innan uppdrag genomförs i skarpt läge, vilket innebär ökade kostnader under uppbyggnadsskedet. Om uppdragsverksamheten kommer att omfatta 5 årsarbetskrafter när den är fullt utbyggd, beräknar vi att Skolverket kommer att ha behov av motsvarande halva den arbetsstyrkan under uppbyggnaden, dvs. 2,5 årsarbetskrafter. Det skulle motsvara en kostnad på 1,6 miljoner kronor under 2025.

### Kostnader för it-utveckling

I redovisningen från 2020 bedömde Skolverket att den tekniska lösningen för insamling av uppgifter skulle kosta 15 miljoner kronor att utveckla.<sup>18</sup> Innan Skolinformationsutredningen tillsattes, genomförde Skolverket en förstudie för att undersöka möjligheterna att överta insamlingen av uppgifter från SCB. Utvecklingen av en teknisk lösning för insamling beräknades då till drygt 10 miljoner kronor, vilket dock inte inkluderade eventuella licens- och supportkostnader. Den löpande förvaltningen av systemet beräknades kosta runt en miljon kronor per år.<sup>19</sup>

Skolverket pekar i sitt underlag till utredningen på vikten av att inte underskatta de initiala kostnaderna för utveckling av it-system. Det kan göra att man i den senare förvaltningen får dras med högre löpande underhållskostnader. Skolverket bedömer att kostnaden för att utveckla de nödvändiga it-systemen för att sköta insamlingen av

<sup>18</sup> Skolverket 2020-09-04. *Förslag på hur Statens skolverk och Statens skolinspektion ska få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter*, s. 34–35. Dnr 2020:1060.

<sup>19</sup> Skolverket 2021-04-30. *Förstudie. Utveckling med anledning av ny rättspraxis på statistikområdet*, s. 63 och 65. Dnr 2021:178.

uppgifter uppgår till 10–12 miljoner kronor. För att säkerställa att Skolverket kan hämta information från övriga myndigheter bedömer Skolverket att det finns behov av utveckling motsvarande omkring ytterligare en miljon kronor. Därutöver tillkommer utvecklingskostnader för system som behövs för myndighetens arbete med registerutdrag enligt EU:s dataskyddsförordning samt system för att ta fram anpassade underlag för kommunernas resursfördelning. Utredningen bedömer dessa kostnader till ytterligare omkring 5 miljoner kronor. Sammanlagt bedömer vi därmed kostnaderna för it-utveckling till 17 miljoner kronor.

Även om det mesta av kostnaderna för it-utveckling kommer att finansieras via myndighetens låneram, kommer vissa kostnader att behöva belasta Skolverkets förvaltningsanslag. Det kan t.ex. handla om kostnader för personal som behövs för att utforma de arbetsprocesser som ska stödjas av it-systemen och för kravställningen på de kommande systemens funktionalitet. I diskussion med Skolverket har utredningen kommit fram till att kostnader som belastar förvaltningsanslaget skulle uppgå till omkring 2 miljoner kronor 2024 och 4 miljoner kronor 2025.

Den löpande förvaltningen av systemen skulle därefter motsvara personalkostnader motsvarande en årsarbetskraft. Med tanke på svårigheterna att rekrytera kompetens inom området, skulle myndigheten sannolikt behöva anlita konsulter. Den löpande kostnaden efter uppbyggnaden skulle därmed uppgå till omkring 1,5 miljoner kronor årligen. Till det kommer löpande kostnader för licenser och hårdvara motsvarande uppskattningsvis 1 miljon kronor årligen.<sup>20</sup>

Skolverket har visserligen genomfört ett utvecklingsarbete för att kunna ta över hanteringen av skolenhetsregistret från och med 2023. Myndigheten har därmed utvecklat en it-lösning för inrapportering och lagring av uppgifter som kan ligga till grund för vidare utveckling av it-stöd på området. Samtidigt är inrapporteringen till skolenhetsregistret förhållandevis enkel jämfört med den mer omfattande inrapportering som Skolverket föreslås ta över. Utredningen delar också Skolverkets bedömning att de initiala kostnaderna inte bör underskattas.

Vårt förslag innebär även att Skolverket kommer att behöva inhämta uppgifter från en rad andra myndigheter, inte endast SCB. Det är något som Skolverket inte räknat med i den tidigare redovis-

---

<sup>20</sup> Underlag från Skolverket 2023-01-17.

ningen till regeringen och i sin förstudie. Dessa andra myndigheter använder olika tekniska lösningar för att föra över data vilket Skolverket måste kunna anpassa sig till.

### Samlad bedömning av kostnaderna

Utredningen bedömer att Skolverkets kostnader kommer att öka under åren 2024 och 2025 med anledning av utredningens förslag. Det är kostnader som uppstår när Skolverket bygger upp en ny verksamhet. Från och med 2026 räknar vi med att vårt förslag innebär minskade kostnader för Skolverket. Det beror på att Skolverket när myndigheten tar över insamlingen 2026 inte längre kommer att betala någon avgift till SCB.

Skolverkets avgift till SCB täcker förutom lönekostnader även SCB:s s.k. overheadkostnader t.ex. kostnader för lokaler och administration samt resekostnader för personalen.<sup>21</sup> Utredningen har inte räknat med att Skolverkets overheadkostnader kommer att öka i samma utsträckning med anledning av förslaget. Vårt förslag innebär att Skolverkets personalstyrka utökas med sammanlagt omkring två procent. I förhållande till omfattningen på Skolverkets verksamhet innebär det en jämförelsevis liten ökning.<sup>22</sup> I personalkostnaderna har vi också räknat med att en viss del används för administration och i de initialt högre kostnaderna ingår kostnader för rekrytering. Utifrån Skolverkets nuvarande lokalsituation bedömer vi inte heller att myndighetens lokalkostnader kommer att påverkas nämnvärt. Därför bedömer vi att Skolverkets ökade kostnader kommer att bli mindre än den avgift som myndigheten betalat till SCB.

Vår bedömning av Skolverkets ändrade kostnader med anledning av vårt förslag redovisas i tabell 13.2. Kostnaderna anges som en ökning eller minskning jämfört med myndighetens kostnader år 2023.

---

<sup>21</sup> Underlag från SCB 2023-01-13 och kompletterande underlag i e-post 2023-01-17.

<sup>22</sup> Som jämförelse kan nämnas att antalet årsarbetskrafter på Skolverket har ökat med i genomsnitt 6 procent per år under åren 2016–2021.

**Tabell 13.2 Förändrade kostnader för Skolverket jämfört med 2023 som påverkar förvaltningsanslaget med anledning av utredningens förslag (mnkr)**

	2024	2025	2026	2027	2028
Avgift till SCB	-	-	-26,0	-26,0	-26,0
Personal insamling	1,0	9,0	18,4	18,4	15,2
Ökade kostnader för upplysningstjänsten	-	0,3	0,3	0,3	0,3
Personal juridik	0,9	1,8	1,8	0,9	0,9
Personal registerutdrag	-	-	0,3	0,3	0,3
Personal uppdragsverksamhet	-	1,6	-	-	-
It-utveckling förvaltningsanslag	2,0	4,0	-	-	-
Löpande it-förvaltning	-	-	2,5	2,5	2,5
<b>Totalt</b>	<b>3,9</b>	<b>16,7</b>	<b>-2,7</b>	<b>-3,6</b>	<b>-6,8</b>

Vi vill betona att det är mycket svårt att i förväg bedöma vilka kostnader som Skolverket kommer att ha med anledning av förslaget. Kostnaderna kommer i praktiken att klarna under genomförandet. I likhet med den ekonomiska styrningen i övrigt förutsätter utredningen att Skolverket och Regeringskansliet kommer att ha en sedvanlig dialog om kostnadsläget på myndigheten och att Skolverket i budgetunderlag signalerar om kostnaderna för den nya verksamheten blir mindre eller större än beräknat.

Utöver de kostnader som påverkar Skolverkets förvaltningsanslag och som presenteras i tabell 13.2, kommer Skolverket att ha kostnader för it-utveckling som påverkar myndighetens låneram. Utredningen bedömer att dessa kostnader uppgår till 11 miljoner kronor under år 2025.

Utredningens förslag innebär att vissa delar av nuvarande insamling även fortsatt görs inom ramen för den särskilda statistikverksamheten som omfattas av sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL. Det handlar om de enskilda huvudmännens kostnader samt uppgifter om kommunernas aktivitetsansvar. Insamlingen av dessa uppgifter skulle således även fortsättningsvis kunna skötas av SCB på uppdrag av Skolverket. Den årliga avgiften för den insamlingen skulle uppgå till omkring 3,5 miljoner kronor.<sup>23</sup> I bedömningarna har vi dock utgått från att Skolverket tar över även denna insamling från SCB.

<sup>23</sup> I överenskommelsen för 2021 uppgår avgiften för de enskilda huvudmännens kostnader till 2,5 miljoner kronor och kommunernas aktivitetsansvar till 0,8 miljoner kronor.

### 13.4.2 Konsekvenser för SCB

Vårt förslag innebär att viss verksamhet som SCB i dag bedriver över-tas av Skolverket. Det handlar framför allt om arbetet med att samla in uppgifter från huvudmän och framställa underlag för den officiella statistiken. Dessutom kommer en del av den uppdragsverksamhet som SCB i dag bedriver i stället att behöva utföras av Skolverket.

#### Kostnader till följd av minskade intäkter

SCB tar i dag ut en avgift från Skolverket för arbetet med framställning av underlag för statistiken på skolområdet. Avgiften är satt utifrån principen om full kostnadstäckning och uppgår till 26,4 miljoner kronor år 2023. Även SCB:s uppdragsverksamhet gentemot kommuner, huvudmän och andra finansieras med intäkter med full kostnadstäckning. Minskade arbetsuppgifter för SCB kommer således att motsvaras av minskade intäkter, vilket innebär att vårt förslag på längre sikt inte får några konsekvenser för SCB:s anslag.

I Skolverkets avgift till SCB ingår även en ersättning för SCB:s s.k. overheadkostnader såsom kostnader för lokaler och administration. Även om verksamhet flyttas till Skolverket kommer SCB sannolikt därför inte att få minskade overheadkostnader. Det innebär att intäktsminskningen blir något större än den kostnadsminskning som följer av färre arbetsuppgifter. Skillnaden mellan minskningen i intäkter och kostnader har varit svår för utredningen att överblicka, men bör uppgå till omkring 10 miljoner kronor.<sup>24</sup> Till det kommer de minskade intäkter som följer av minskad uppdragsverksamhet i övrigt.

På kort sikt kan förslaget komma att medföra en övertalighet av personal på SCB för vilken myndigheten också kommer sakna finansiering. Med vårt förslag kommer denna övertalighet att inträffa från år 2026. Det innebär att SCB kommer att ha drygt ett och ett halvt år på sig från att riksdagen beslutat om ändringarna i skollagen och OSL till att verksamheten övertas av Skolverket. Det bör då vara möjligt för SCB att i stor utsträckning lösa den kommande övertaligheten genom omplaceringar på myndigheten och genom naturlig personalomsättning. Det beror dock på utvecklingen inom andra delar av SCB:s verksamhet. Under en övergångsperiod kommer SCB

<sup>24</sup> Intäkterna från Skolverket uppgår till 26,4 miljoner kronor för 2023 och lönekostnaderna för 20 årsarbetskrafter beräknar vi till omkring 16 miljoner kronor.

sannolikt att ha ökade kostnader för personal samtidigt som intäkterna har minskat. Utredningen bedömer dessa kostnader till omkring en fjärdedel av nuvarande kostnader under 2026. Det skulle motsvara en kostnad på 3,7 miljoner kronor.<sup>25</sup>

Vid en överföring av uppgifter från en myndighet till en annan, behöver dessa myndigheter överväga om det kan bli aktuellt med verksamhetsövergång enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS). För att det ska räknas som verksamhetsövergång krävs att det är en bestående organisatorisk eller ekonomisk enhet som har gått över till en ny arbetsgivare. Enheten ska bevara sin identitet och i princip vara samma verksamhet före och efter överföringen.<sup>26</sup> I detta fall kommer det dock att bli upp till den mottagande och överlämnande arbetsgivaren, dvs. Skolverket och SCB, att avgöra om verksamhetsövergång föreligger eller inte. Om verksamhetsövergång föreligger, kommer Skolverket ha en skyldighet att erbjuda de anställda som arbetat med den aktuella arbetsuppgiften att övergå till Skolverket. SCB:s och Skolverkets aktuella verksamheter är dock lokaliserade till olika orter, vilket kan få arbetstagare att motsätta sig verksamhetsövergång.

### Kostnader till följd av nya arbetsuppgifter

Vårt förslag innebär att SCB även fortsättningsvis ska lämna vissa uppgifter till Skolverket, exempelvis uppgifter från utbildningsregistret. Det kommer dock att göras med stöd av uppgiftsskyldighet och således inte kunna finansieras med avgifter. Det innebär en ny arbetsuppgift för SCB och ökade kostnader jämfört med i dag. SCB har framfört till utredningen att detta initialt kommer att vara en lika stor arbetsuppgift som i dag, trots att färre uppgifter ska lämnas till Skolverket än i dag. Orsaken är enligt SCB att det finns stordriftsfördelar och ett inarbetat arbetssätt kopplat till arbetet i dag vilket behöver ses över och anpassas.<sup>27</sup> På sikt bedömer utredningen att uppgiftslämnandet medför så små kostnadsökningar att vi inte tagit med dessa i beräkningen.

<sup>25</sup> Beräkningen utgår från lönekostnader motsvarande en månadslön på 42 600 kronor för 19 årsarbetskrafter samt ett påslag för arbetsgivaravgifter m.m. med 53 procent.

<sup>26</sup> Se kommentar i Karnov (Per Dalekant och Anders Weihe).

<sup>27</sup> Underlag från SCB 2023-01-13.

Enligt vårt förslag ska SCB lämna uppgifter till Skolverket om utbildningsnivå och sysselsättning under eller efter avslutade studier. SCB uppskattar kostnaderna för detta till omkring en miljon kronor årligen. Endast denna kostnad är så pass marginell att den borde rymmas inom nuvarande ram för SCB:s förvaltningsanslag. Möjligheten för SCB att finansiera denna ökade kostnad beror dock på verksamheten i övrigt.

Dessutom kommer SCB att ha ökade kostnader för deltagande i det gemensamma utvecklingsarbete som behöver bedrivas tillsammans med Skolverket. För att övertagandet av insamlingen ska gå smidigt och kvaliteten i den officiella statistiken ska upprätthållas kommer Skolverket och SCB att behöva ett nära samarbete under övergångsperioden. SCB:s kostnader för detta bedömer vi uppgår till två årsarbetskrafter under åren 2025 och 2026, vilket skulle motsvara en årlig kostnad på omkring 1,5 miljoner kronor. Vi räknar också med kostnader motsvarande en halv årsarbetskraft under år 2024 vilket skulle innebära en kostnad på 400 000 kronor.

Utredningens bedömning av SCB:s förändrade kostnader till följd av nya arbetsuppgifter sammanfattas i tabell 13.3.

**Tabell 13.3 Förändrade kostnader för SCB jämfört med 2023 som påverkar förvaltningsanslaget med anledning av utredningens förslag (mnkr)**

	2024	2025	2026	2027	2028
Gemensam utveckling med Skolverket	0,4	1,5	1,5	-	-
Uppgiftslämnande till Skolverket	-	-	1,0	1,0	-
<b>Totalt</b>	<b>0,4</b>	<b>1,5</b>	<b>2,5</b>	<b>1,0</b>	<b>-</b>

Sammantaget bedömer utredningen att SCB på sikt inte kommer att ha några ökade kostnader med anledning av förslaget. Däremot uppstår det ökade kostnader för myndigheten under en övergångsperiod.

### 13.4.3 Konsekvenser för Centrala studiestödsnämnden

Centrala studiestödsnämnden (CSN) kommer med utredningens förslag bli skyldig att lämna uppgifter till Skolverket om elever i gymnasieskolan. Detta behandlas i avsnitt 7.9.



CSN lämnar redan i dag dessa uppgifter till SCB, men med utredningens förslag kommer uppgiftslämnandet till Skolverket att formaliseras med en uppgiftsskyldighet på förordningsnivå. Efter kontakter med CSN bedömer vi att förslaget inte får några ekonomiska konsekvenser för myndigheten.

#### 13.4.4 Konsekvenser för Universitets- och högskolerådet

Universitets- och högskolerådet (UHR) kommer med utredningens förslag att bli skyldigt att lämna uppgifter till Skolverket om elevers slutbetyg, examensbevis eller motsvarande från gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Detta behandlas i avsnitt 7.9.

UHR lämnar redan i dag dessa uppgifter till SCB med stöd av 2 a § förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet. Skillnaden med vårt förslag bli att uppgiftslämnandet regleras i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning. Vi bedömer därmed att förslaget inte får några ekonomiska eller praktiska konsekvenser för UHR.

#### 13.4.5 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket kommer med utredningens förslag bli skyldigt att till Skolverket lämna uppgifter om inkomster från beskattningsdatabasen. Det är uppgifter som Skolverket kommer att behöva exempelvis i syfte att ta fram underlag för kommunernas resursfördelning till skolor och för att beräkna det socioekonomiska indexet för fördelningen av vissa statsbidrag. Detta behandlas i avsnitt 7.10.

Utredningens förslag innebär således en ökad uppgiftslämnarbörd för Skatteverket vad gäller uppgifter från beskattningsdatabasen. Efter kontakter med Skatteverket bedömer vi att det inte medför några ökade kostnader för myndigheten.<sup>28</sup> Vi utgår då från att Skolverket kan använda sig av de tekniska lösningar för överföring av information som Skatteverket redan utvecklat.

Skolverket kommer dessutom att behöva ha tillgång till folkbokföringsuppgifter, något som Skolverket i viss utsträckning redan har i dag. Alla myndigheter har rätt att få vissa uppgifter från folkbok-

---

<sup>28</sup> Underlag från Skatteverket 2023-01-11.

föringen genom Skatteverkets system Navet. En myndighet får även ha tillgång till andra uppgifter i folkbokföringen om myndigheten behöver uppgifterna för att fullgöra sitt uppdrag och får behandla dem. Så är fallet för Skolverkets del vid ett genomförande av vårt förslag. Efter kontakter med Skatteverket bedömer vi också att Skolverkets ökade uttag av uppgifter från Navet inte innebär några ökade kostnader för Skatteverket.<sup>29</sup>

### 13.4.6 Konsekvenser för Socialstyrelsen

Socialstyrelsen kommer med utredningens förslag att bli skyldig att lämna uppgifter till Skolverket om ekonomiskt bistånd och om daglig verksamhet. Detta behandlas i avsnitt 7.11.

Uppgifter om daglig verksamhet lämnar Socialstyrelsen redan i dag till Skolverket med stöd av 24 kap. 8 § tredje stycket OSL. Dessa uppgifter använder Skolverket för att analysera etablering på arbetsmarknaden eller vidare studier för elever som gått gymnasie-särskola eller komvux som särskild utbildning.

Uppgifter om ekonomiskt bistånd kommer Skolverket med utredningens förslag att behöva för beräkning av det socioekonomiska index som ligger till grund för fördelning av statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling samt för att kunna ta fram underlag för kommunernas resursfördelning. Kommunerna får i dag sådana uppgifter på aggregerad nivå från SCB som i sin tur samlar in uppgifterna från Socialstyrelsen. Men eftersom SCB med vårt förslag inte kommer att kunna ta fram uppgifter för enskilda huvudmän, behöver även Skolverket hämta in dessa uppgifter från Socialstyrelsen.

Under 2021 fanns det drygt 52 000 hushåll med barn som får ekonomiskt bistånd i riket.<sup>30</sup> För beräkning av det index som nämns ovan behöver Skolverket uppgifter om samtliga vårdnadshavare till de elever som huvudmännen lämnar uppgifter om per den 15 oktober varje år. Dessa uppgifter kan sen också användas i uppdragen från kommunerna om underlag för resursfördelning. För det fall elevsammansättningen förändrats efter den 15 oktober och nya elever tillkommit som Skolverket inte har uppgifter om får myndigheten begära kompletterande uppgifter från Socialstyrelsen.

---

<sup>29</sup> Uppgifter från Skatteverket 2022-12-19.

<sup>30</sup> Socialstyrelsens statistikdatabas. Antalet hushåll med endast barn som får ekonomiskt bistånd har sjunkit från 330 år 2019 till 117 år 2021.

Uppgifter om daglig verksamhet kommer att behövas för drygt 2 000 individer årligen.<sup>31</sup>

Utredningens förslag innebär en ökad uppgiftslämnarbörda för Socialstyrelsen. Efter kontakter med Socialstyrelsen bedömer vi dock att detta endast medför mindre praktiska konsekvenser som inte påverkar Socialstyrelsens ekonomiska förutsättningar.

### 13.4.7 Konsekvenser för Myndigheten för yrkeshögskolan

Skolverket kommer med vårt förslag att behöva inhämta uppgifter om vissa elever i yrkeshögskolan. Vi föreslår ingen uppgiftsskyldighet för detta utan menar att Skolverket kan begära ut dessa uppgifter med stöd av 6 kap. 5 § OSL. Detta behandlas i avsnitt 7.12.

Vi bedömer att detta inte får några ekonomiska eller praktiska konsekvenser för myndigheten. Det handlar om relativt få individer – maximalt omkring 6 000 individer per år.<sup>32</sup> Det är också uppgifter som myndigheten bör ha lätt tillgängliga.

### 13.4.8 Konsekvenser för Migrationsverket

Migrationsverket kommer med utredningens förslag att bli skyldigt att lämna uppgifter till Skolverket om personers grund för bosättning. Uppgifterna används av Skolverket för att analysera etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter genomförd kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Detta behandlas i avsnitt 7.13.

Utredningens förslag innebär således en ökad uppgiftslämnarbörda för Migrationsverket. Skolverket kommer årligen att behöva information om grund för bosättning om mellan 50 000 och 60 000 individer. Det motsvarar alla individer som under ett givet år avslutat kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.<sup>33</sup> Efter kontakter med Migrationsverket bedömer vi att den ökade uppgiftslämnarbördan dock inte innebär några merkostnader för myndigheten.<sup>34</sup>

---

<sup>31</sup> Jfr Skolverket (2022) *Arbete, studier och daglig verksamhet efter gymnasiesärskolan*.

<sup>32</sup> Under 2021 fanns enligt Myndigheten för yrkeshögskolans statistik 5 700 studerande på konst- och kulturutbildningar och 663 studerande på utbildningar med endast tillsyn.

<sup>33</sup> Se t.ex. Skolverket (2022) *Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2019 och 2020 efter avslutad kommunal vuxenutbildning*.

<sup>34</sup> Uppgifter från Migrationsverket 2022-12-07.

### 13.4.9 Konsekvenser för universitet och högskolor

Universitet och högskolor kommer med vårt förslag att bli skyldiga att lämna uppgifter om examen för personal i skollagsreglerad verksamhet. Det gäller både statliga universitet och högskolor och enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning. Detta behandlas i avsnitt 7.14.

Vi bedömer att detta inte kommer att medföra några betydande praktiska eller ekonomiska konsekvenser för universitet och högskolor. Det handlar om uppgifter som är lätt tillgängliga för universitet och högskolor och som för majoriteten av dessa rapporteras in till Ladok – universitetens och högskolornas administrativa system.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har dock i ett underlag till utredningen starkt avstyrkt denna lösning. Det skulle enligt UKÄ innebära dubbel uppgiftslämnarbörda för lärosätena, eftersom de skulle behöva lämna samma uppgifter både till Skolverket och till SCB. Det skulle enligt UKÄ inte vara samhällsekonomiskt försvarbart att lägga resurser på detta.<sup>35</sup>

### 13.4.10 Konsekvenser för Skolinspektionen

Skolinspektionen kommer med vårt förslag att vara skyldig att lämna samma uppgifter som myndigheten redan i dag lämnar till Skolverket. Detta behandlas i avsnitt 7.17.1. Eftersom Skolinspektionen redan i dag lämnar dessa uppgifter till Skolverket, bedömer vi att förslaget inte innebär några praktiska eller ekonomiska konsekvenser för myndigheten.

### 13.4.11 Konsekvenser för Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen

Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.<sup>36</sup> Utbildningen i specialskolan anordnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten och i sameskolan av Sameskolstyrelsen.<sup>37</sup>

---

<sup>35</sup> Underlag från UKÄ 2022-12-22.

<sup>36</sup> 2 kap. 4 § skollagen.

<sup>37</sup> 12 kap. 26 § och 13 kap. 24 § skollagen.

Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen påverkas i sin roll som företrädare för huvudmannen. De kommer att rapportera uppgifter till Skolverket i stället för till SCB som i dag. Vi bedömer att det inte innebär några praktiska eller ekonomiska konsekvenser för myndigheterna. Se dock avsnitt 13.2 för en mer utförlig diskussion om konsekvenser av vårt förslag för huvudmän i skolväsendet.

## 13.5 Integritetsanalys

Utredningen har i enlighet med direktiven gjort en integritetsanalys av de förslag som lämnas. I detta avsnitt redovisar vi de huvudsakliga resultaten av denna integritetsanalys. Vi vill dock betona att skyddet för den personliga integriteten har varit en grundläggande utgångspunkt vid utarbetandet av samtliga förslag i detta delbetänkande. Den integritetsanalys som presenteras här ska ses som en sammanfattande proportionalitetsbedömning av förslagets påverkan på den personliga integriteten.

Integritetsskyddsmyndigheten har yttrat sig över en promemoria där utredningens förslag sammanfattats och där vi också presenterat en sammanfattande integritetsanalys. Sist i det här avsnittet redovisar vi Integritetsskyddsmyndighetens synpunkter på analysen och utredningens kommentarer till dessa.

### 13.5.1 Omfattande behov av personuppgifter

Det finns ett omfattande behov av information på skolområdet. Antalet aktörer som efterfrågar information på skolområdet är högt och karaktären på den informationen som behövs varierar. I kapitel 5 redogör vi för behovet av uppgifter på skolområdet.

Skolverket behöver samla in och behandla ett stort antal personuppgifter för den verksamhet med informationsförsörjning som vi föreslår i detta delbetänkande. Vissa uppgifter har Skolverket inte direkt tillgång till i dag och andra kommer att samlas in på ett annat sätt, behandlas i en annan del av myndighetens verksamhet och utifrån en annan typ av reglering.

De aktuella uppgifterna avser primärt barn, elever och personal inom skolväsendet, övriga utbildningar och verksamheter som står under Skolinspektionens tillsyn enligt skollagen (2010:800) och annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen som anordnas av en enskild. Uppgifter samlas också in om barnens och elevernas föräldrar och vårdnadshavare. Det är alltså en stor mängd individer som berörs och flera av dem är barn. Läsåret 2021/22 fanns det knappt 2,6 miljoner barn och elever i skolväsendet och drygt 230 000 personer anställda som pedagogisk personal. Det motsvarar 27 procent av Sveriges befolkning 2021. Till det kommer deltagare i övriga skollagsreglerade verksamheter samt föräldrar och vårdnadshavare. Sett över tid kommer uppgifterna att omfatta alla som deltagit i utbildning eller arbetat i skolväsendet, vilket på sikt motsvarar i stort sett hela Sveriges befolkning.

Vid ett genomförande av vårt förslag kommer Skolverket att samla in uppgifter från andra myndigheter med stöd av de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som vi föreslår i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning (se kapitel 7). Vad gäller SCB och Socialstyrelsen kommer dessa bestämmelser att bryta den absoluta statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL. Utredningen bedömer att en sådan lösning är nödvändig för att informationsbehovet ska kunna tillgodoses på motsvarande sätt som innan det ändrade rättsläget och är motiverad i de aktuella situationerna. Vi diskuterar det ytterligare i avsnitt 12.2.3.

I de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som vi föreslår anges vilka uppgifter som respektive myndighet ska lämna till Skolverket. Det är enligt vår bedömning inte lämpligt med en så specifik reglering att det framgår exakt vilka uppgifter som ska överlämnas. Som exempel kan vi nämna skyldigheten för SCB att lämna ut uppgifter om sysselsättning under eller efter avslutade studier (se avsnitt 7.15). Formuleringen kan avse en enkel binär uppgift om personer är i arbete eller studier eller inte, men den kan också avse mycket mer detaljerade uppgifter om exempelvis inom vilken bransch en person arbetar eller vilka studier personer bedriver och var. Om Skolverket ska framställa officiell statistik om sysselsättning efter gymnasieskolan på motsvarande sätt som hitintills behöver myndigheten en mängd olika uppgifter om sysselsättning (se avsnitt 5.2.2, under rubriken *Gymnasieskolan – Vad ungdomar gör efter gymnasiestudier*).

Skyldigheten att lämna uppgifter begränsas av att det i de föreslagna bestämmelserna avseende SCB och Socialstyrelsen anges att det handlar om uppgifter som Skolverket behöver för informationsförsörjningen. Skolverkets behov av uppgifter kommer därmed också att definieras utifrån vilka uppdrag Skolverket har och behoven kan komma att variera över tid. Skolverket kan därmed komma att behöva diskutera behovet av uppgifter och vilka specifika uppgifter som ska lämnas ut med SCB respektive Socialstyrelsen. Det går alltså inte att på förhand förutse exakt vilka uppgifter som Skolverket kommer att begära ut från SCB och Socialstyrelsen.

### 13.5.2 Skydd för den personliga integriteten

De uppgifter som SCB i dag samlar in för Skolverkets statistik omfattas av absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL. Vårt förslag innebär att uppgifterna kommer att ha ett svagare sekretesskydd i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Vi föreslår dock ett antal nya bestämmelser för att säkerställa skyddet för barns, elevers, föräldrars och personals personliga integritet. Enligt vårt förslag

- ska sekretess gälla för uppgift om enskilds personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskild eller dennes närstående inte lider men,
- begränsas Skolverkets möjligheter att samla in uppgifter från andra aktörer än huvudmännen av de bestämmelser om uppgiftsskyldighet vi föreslår (gällande huvudmännen finns redan 26 kap. 25 § skollagen),
- får Skolverket endast behandla personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning för vissa i lag angivna ändamål,
- begränsas Skolverkets möjligheter att söka i personuppgifterna och därmed också allmänhetens möjligheter att begära ut s.k. potentiella handlingar (jfr 2 kap. 6 och 7 §§ TF),
- begränsas tillgången till personuppgifter inom Skolverket till det som var och en behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- får Skolverket medge direktåtkomst till personuppgifter endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar, och

- får Skolverket inte behandla personuppgifterna under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Därtill kommer det skydd som dataskyddsförordningen och dataskyddslagen ger genom t.ex. principen om uppgiftsminimering (artikel 5.1 c) och den registrerades rätt till rättelse (artikel 16).

### 13.5.3 Utredningens proportionalitetsbedömning

De integritetsskyddande åtgärder vi föreslår innebär enligt vår bedömning att påverkan på enskildas personliga integritet begränsas. Denna påverkan framstår därmed som proportionerlig i förhållande till det angelägna intresset att det, genom Skolverkets behandling av personuppgifter, finns en väl fungerande informationsförsörjning på skolområdet. Vi bedömer också att förslagen är förenliga med rätten till skydd för privatlivet och rätten till skydd för personuppgifter enligt regeringsformen, Europakonventionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Utifrån utredningens direktiv ser vi inte heller någon möjlighet att föreslå mindre integritetsingripande alternativ för att lösa problemet med informationsförsörjningen. Att även fortsättningsvis samla in och behandla uppgifterna inom ramen för den absoluta sekretessen i 24 kap. 8 § OSL skulle visserligen innebära ett starkare skydd för den personliga integriteten. Men det skulle samtidigt innebära ett behov av att bryta den absoluta sekretessen avseende enskildas ekonomiska förhållanden för att lösa problemen med informationsförsörjningen på skolområdet. Det skulle dock få andra negativa konsekvenser och utredningen har inte haft i uppdrag att föreslå en sådan lösning.



### 13.5.4 Integritetsskyddsmyndighetens synpunkter

Integritetsskyddsmyndigheten har yttrat sig över utredningens integritetsanalys och har inkommit med två synpunkter.<sup>38</sup>

#### Utredningen bör presentera alternativa förslag

Integritetsskyddsmyndigheten konstaterar att förslaget innebär en ny omfattande insamling och vidarebehandling av personuppgifter. Dessa personuppgifter är enligt myndigheten också i många fall synnerligen integritetskänsliga. Att mot denna bakgrund endast presentera ett förslag kan enligt myndighetens mening inte anses uppfylla dataskyddsförordningens krav på nödvändighet och proportionalitet i lagstiftningsarbetet. Utredningen bör enligt myndigheten utreda om tillgången till skolinformation kan lösas utan att det byggs upp en ytterligare, omfattande och parallell personuppgiftssamling hos Skolverket. Integritetsskyddsmyndigheten ifrågasätter om en sådan behandling av personuppgifter utan vidare analys kan anses förenlig med dataskyddsförordningen.

Utredningen vill mot bakgrund av detta framhålla att tillsättandet av Skolinformationsutredningen föregicks av utredningsarbete inom Regeringskansliet, Skolverket och SCB. Skolverket presenterade exempelvis i september 2020 fyra olika förslag på hur tillgången till information skulle kunna lösas.<sup>39</sup> Regeringen valde därefter att gå vidare med ett av de olika förslag som övervägts när direktiven till Skolinformationsutredningen utformades. Alternativa lösningar på problemet har således utretts och övervägts innan Skolinformationsutredningen tillsattes.

Skolinformationsutredningen har i uppdrag att utreda för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän och utbildningsanordnare. Uppdraget i denna del ska redovisas senast den 29 mars 2024 (dir. 2023:34). Som vi skriver i avsnitt 13.1 och 13.5.3 så har vi identifierat ytterligare alternativa lösningar, men i enlighet med direktiven inte utrett dessa vidare.

<sup>38</sup> Integritetsskyddsmyndigheten 2022-12-21, *Yttrande över promemoria från Skolinformationsutredningen U 2021:04*. Dnr IMY-2022-11271.

<sup>39</sup> Skolverket 2020-09-04, *Förslag på hur Statens skolverk och Statens skolinspektion ska få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter*. Dnr 2020:1060. Se också Statistiska centralbyrån 2020-09-03, *Redovisning av regeringsuppdrag*. Dnr A2020/2343.

## Behandlingen av känsliga personuppgifter bör regleras särskilt

Integritetsskyddsmyndigheten har noterat att utredningen föreslår att Skolverket ska kunna behandla känsliga personuppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen med stöd av 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen. Myndigheten menar dock att denna bestämmelse inte kan utgöra grund för slentrianmässig behandling av personuppgifter i löpande verksamhet och hänvisar till prop. 2017/18:105. Mot denna bakgrund samt att den aktuella behandlingen är omfattande och synnerligen integritetskänslig anser Integritetsskyddsmyndigheten att det starkt kan ifrågasättas om behandlingen av känsliga personuppgifter kan stödja sig på bestämmelsen i 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen. Den behandling av känsliga personuppgifter som Skolverket kan behöva utföra bör enligt Integritetsskyddsmyndigheten regleras särskilt.

Utredningen menar dock att det inte är lämpligt att införa en särskild reglering avseende Skolverkets möjligheter att behandla känsliga personuppgifter. Vi har utvecklat detta resonemang i avsnitt 8.11.2.

## 13.6 Konsekvenser för den officiella statistiken

Sekretessen enligt 24 kap. 8 § OSL syftar bland annat till att upprätthålla ett högt förtroende för kvaliteten i den officiella statistiken. Uppgiftslämnare ska kunna känna sig säkra på att de uppgifter de lämnar inte ska spridas på ett otillbörligt sätt eller användas för andra syften än framställning av statistik. Därmed ska de inte ska känna sig förhindrade att uppges korrekta uppgifter till de statistikansvariga myndigheterna och den som tar del av statistiken ska kunna vara förvissad om att den är rättvisande.

Vårt förslag innebär dock att statistiksekretessen enligt 24 kap. 8 § OSL behöver brytas i fyra fall:

- Uppgifter om utbildningsnivå ska lämnas till Skolverket från SCB.
- Uppgifter om sysselsättning under och efter avslutade studier ska lämnas till Skolverket från SCB.
- Uppgifter om ekonomiskt bistånd ska lämnas till Skolverket från Socialstyrelsen.

- Uppgifter om daglig verksamhet ska lämnas till Skolverket från Socialstyrelsen.

Det är uppgifter som Skolverket behöver för att informationsförsörjningen på skolområdet ska fungera som avsett. I kapitel 5 redogör vi för utredningens bedömning att Skolverket inte kan samla in dessa uppgifter på egen hand och i avsnitt 12.2.3 analyserar vi konsekvenserna av att Skolverket inte skulle få tillgång till dessa uppgifter. Utredningens samlade bedömning är alltså att Skolverket behöver ha tillgång till dessa uppgifter och att det inte är möjligt för Skolverket att få tillgång till uppgifterna på annat sätt än genom att statistiksekretessen bryts.

Med undantag för uppgifter om nyinvandrade personers utbildningsbakgrund, handlar det om uppgifter som hämtas från olika register och inte direkt från de berörda personerna. Vissa av uppgifterna är dessutom offentliga i andra sammanhang, t.ex. vissa uppgifter om personers utbildningsbakgrund. Utredningens förslag innebär dessutom att uppgifterna fortsatt kommer att skyddas av sekretess på Skolverket och att myndigheten endast får använda uppgifterna för de syften som anges i lag. Vi konstaterar också att uppgifterna används för informationsförsörjningen på skolområdet redan i dag.

Mot denna bakgrund har utredningen bedömt att ett genombrott i statistiksekretessen är motiverat i dessa särskilt angivna fall. Utredningen bedömer också att förslaget inte negativt påverkar förtroendet för den officiella statistiken. Vi bedömer också att förslaget är förenligt med EU-förordningen om europeisk statistik (se avsnitt 7.15.2).

## 13.7 Barnrättsanalys

Barn påverkas indirekt av våra förslag genom att de utgör en stor del av de individer som kommer att finnas registrerade hos Skolverket. Förslagen omfattar samtliga barn som är folkbokförda eller vistas i landet under en längre tid. Under läsåret 2022 omfattade de skolformer och verksamheter som berörs drygt två miljoner barn.<sup>40</sup>

<sup>40</sup> Det omfattar samtliga barn och elever i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sameskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Det totala antalet var 2 125 022 barn och elever läsåret 2021/22. Vi kan dock inte vara säkra på att samtliga av dessa är barn i barnkonventionens mening eftersom de som går i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan vara över 18 år. Enligt SCB:s befolkningsstatistik för 2021 var antalet individer i åldrarna 1–17 år totalt 2 081 716 barn.

Vi bedömer att förslagen inte påverkar barnens levnadsvillkor eller barnets rättigheter enligt barnkonventionens grundprinciper.<sup>41</sup> Vi bedömer att förslaget inte heller negativt påverkar barn utifrån konventionens övriga artiklar. Förslagen är till sin karaktär inte sådana att de direkt påverkar barnens levnadsvillkor, möjligheter eller rättigheter i samhället.

Uppgifter om barn kommer att finnas i de register som Skolverket förfogar över. Därmed blir skyddet för barnens personliga integritet viktig. I avsnitt 13.5 sammanfattas utredningens integritetsanalys.

Förslagen ger dock en långsiktig förutsättning för att kunna analysera barns levnadsvillkor och kan ses som en förutsättning för att ta tillvara barns rättigheter. Det gäller för flera av artiklarna i barnkonventionen, men framför allt artikel 28 om barnets rätt till utbildning. De uppgifter som kommer att göras tillgängliga med vårt förslag är en nödvändig förutsättning för att kunna följa att barnets rättigheter enligt artikel 28 efterlevs. Uppgifterna behövs dessutom för att Sverige ska kunna fullgöra sina åtaganden att rapportera till FN:s kommitté för barnets rättigheter.

### 13.8 Konsekvenser för jämställdhet och de integrationspolitiska målen

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.<sup>42</sup> Till målet finns också sex delmål, varav ett är jämställd utbildning: ”kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling”.<sup>43</sup> Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.<sup>44</sup>

Vi bedömer att våra förslag inte har någon direkt påverkan på det jämställdhetspolitiska eller integrationspolitiska målet. Däremot har våra förslag en indirekt positiv påverkan genom att det ger ökade möjligheter att analysera utvecklingen i förhållande till målen.

---

<sup>41</sup> Barnkonventionens grundprinciper utgörs av principen om barnets bästa som uttrycks i artikel 3, tillsammans med rättigheterna i artikel 2 (alla barns lika värde och rättigheter), artikel 6 (varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling) och artikel 12 (barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade).

<sup>42</sup> Prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115.

<sup>43</sup> Skr. 2016/17:10.

<sup>44</sup> Prop. 2022/23:1, utg.omr. 13.

## 14 Författningskommentar

### 14.1 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

#### 23 kap.

##### *Verksamhet med informationsförsörjning*

##### 7 c §

*Sekretess gäller i Statens skolverks verksamhet med informationsförsörjning för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men.*

*Sekretessen gäller inte för uppgift i lärar- och förskolläraryregistret. Sekretessen gäller inte heller kontaktuppgift och uppgift om namn i skolenhetsregistret.*

*För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.*

Paragrafen med tillhörande rubrik är ny och innehåller i första stycket en bestämmelse om skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Övervägandena till förslaget finns i avsnitt 9.5–9.11.

Vad som avses med Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning definieras i 26 b kap. 1 § andra stycket skollagen (2010:800). Med sådan verksamhet avses Skolverkets arbete med att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer, se vidare författningskommentaren till den bestämmelsen.

Sekretess ska gälla för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men. Paragrafen har alltså utformats med ett omvänt skaderekvisit, vilket innebär att det råder en presumtion för sekretess. Vid ett omvänt skaderekvisit bör Skolverket normalt fråga den som vill ha ut uppgifterna om vem hen är

och i vilket syfte uppgifterna begärs ut. Skolverket ska neka utlämnande om det inte står klart att den enskilde eller någon närstående inte lider men vid ett utlämnande.

Med begreppet ”enskilda” avses såväl fysiska som juridiska personer. Bestämmelsen omfattar dock endast enskildas ”personliga förhållanden”. Eftersom juridiska personer inte kan ha personliga förhållanden är det fysiska personer såsom föräldrar, vårdnadshavare, barn, elever och personal i skolväsendet som omfattas. Vad som menas med personliga förhållanden ska bestämmas med ledning av vanligt språkbruk. Även uppgifter om en persons ekonomi kan falla under begreppet (prop. 1979/80:2 Del A s. 84). Sådana uppgifter om enskilda fysiska personer som Skolverket kommer att samla in och som kommer att omfattas av sekretess är till exempel förekomst av ekonomiskt bistånd, beskattningsbara inkomster, födelseland, tidpunkt för invandring, utbildningsnivå och indirekta uppgifter med koppling till hälsa.

I *andra stycket* görs undantag för uppgift i lärar- och förskolläraryregistret samt för kontaktuppgift och uppgift om namn i skolenhetsregistret. Uppgifterna i registren hanteras utanför Skolverkets särskilda statistikverksamhet. Uppgifterna är offentliga och tillgängliga för allmänheten.

Skolenhetsregistret innehåller enstaka uppgifter om enskilds personliga förhållanden, såsom rektors namn och i de fall uppgifterna är individuella även kontaktuppgifter. Ett omvänt skaderekvisit torde endast i undantagsfall utgöra hinder för att lämna ut de personuppgifter som finns i skolenhetsregistret. För att säkerställa att skolenhetsregistret är offentligt och tillgängligt för allmänheten även vid ett genomförande av vårt förslag är det dock motiverat med ett undantag från sekretessen för uppgifter om namn och kontaktuppgifter i skolenhetsregistret.

För att tillgängligheten till uppgifter om legitimationer ska förbli densamma som i dag behöver även de uppgifter som ska finnas i lärar- och förskolläraryregistret undantas från bestämmelsens tillämpningsområde. Registret innehåller bl.a. uppgifter om lärare och förskollärare som fått sin legitimation återkallad och som fått en varning. Sådana uppgifter behöver vara offentliga för att huvudmännen ska kunna fatta välgrundade beslut t.ex. vid rekrytering av personal. Ett omvänt skaderekvisit kan dock regelmässigt antas hindra utlämnande av sådana uppgifter och därför behövs ett undantag från sekretessen i det avseendet.

För uppgifter om enskilda personliga förhållanden gäller sekretessen i högst sjuttio år. Det framgår av *tredje stycket*. Sjuttio år är den längsta sekretesstid som används i offentlighets- och sekretesslagen. Inom Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning finns det behov av att hantera uppgifter om barn i förskola och elever i grundskolan. Det är således fråga om uppgifter som rör unga personer. Det finns därmed ett behov av att sekretessbestämmelsen kan tillämpas på uppgifter i allmänna handlingar under en lång tid.

## 14.2 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

### 1 kap.

#### 12 §

Lagen är uppdelad i 32 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling, (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- anpassade grundskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- anpassade gymnasieskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter i utbildningsverksamhet (26 a kap.),

- *behandling av personuppgifter i informationsförsörjningsverksamhet (26 b kap.),*
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

Det framgår av 1 kap. 12 § skollagen att skollagen är uppdelad i 31 kapitel och vilka dessa kapitel är. Bestämmelsen är justerad med anledning av det nya kapitlet 26 b i skollagen. Kapitel 26 b har således lagts till i bestämmelsen (strecksats 25). Bestämmelsen har också justerats med hänsyn till att ett tillägg gjorts i rubriken till 26 a kap. (strecksats 24). Se även författningskommentaren till 26 a kap. och 26 b kap. skollagen.

## 26 kap.

### 25 a §

*Statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning ska på begäran lämna uppgifter till Statens skolverk om examen för personal inom sådan verksamhet som är föremål för uppföljning och utvärdering enligt 24 §.*

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om skyldighet för statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena till förslaget finns i avsnitt 7.14.

Skolverket behöver uppgifter om examen för personal inom skolväsendet, bl.a. för uppföljning och utvärdering. Det handlar om uppgifter om typ av examen samt vilket huvudämne eller vilken inriktning examen avser. Det är uppgifter som kompletterar de uppgifter om utbildningsnivå som Skolverket kan begära från SCB (se 5 kap. 8 § förordningen om Statens skolverks informationsförsörjning).



## 26 a kap. Behandling av personuppgifter i utbildningsverksamhet

### 1 §

Detta kapitel tillämpas vid behandling av personuppgifter i *utbildningsverksamhet* som bedrivs med stöd av denna lag, föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, bestämmelser för utbildningen som finns i annan författning eller beslut som meddelats med stöd av någon av dessa författningar.

Detta kapitel ska inte tillämpas på behandling av personuppgifter i elevhälsan som utförs inom hälso- och sjukvården.

Rubriken till kapitel 26 a har ändrats för att förtydliga tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet. Övervägandena till förslaget finns i avsnitt 8.4. Det handlar om att minska risken för sammanblandning med de nya bestämmelser om personuppgiftsbehandling som införs i 26 b kap. skollagen. För att hålla isär regelverken anges det att 26 a kap. avser behandling av personuppgifter i *utbildningsverksamhet*. Paragrafen som behandlar tillämpningsområdet har justerats på motsvarande sätt. Andra stycket i bestämmelsen är oförändrat.

## 26 b kap. Behandling av personuppgifter i informationsförsörjningsverksamhet

### Tillämpningsområde

#### 1 §

*Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid behandling av personuppgifter i Statens skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.*

*Med sådan verksamhet avses Skolverkets arbete med att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer.*

*Detta kapitel ska inte tillämpas på behandling av personuppgifter i Skolverkets särskilda verksamhet som avser framställning av statistik.*

Kapitlet i skollagen är nytt. Paragrafen anger tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.5.

Av *första stycket* följer att bestämmelserna ska tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Begreppet verksamhet med informationsförsörjning är nytt och definieras i *andra stycket*.

I *andra stycket* anges att med Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning avses myndighetens arbete med att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer. Formuleringen är avsedd att träffa samtliga de fall då Skolverket behandlar personuppgifter för att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig, oavsett var i organisationen behandlingen sker. Bestämmelserna i kapitlet ska dock inte gälla i den verksamhet hos Skolverket som är sådan särskild verksamhet för framställning av statistik som avses i lagen om den officiella statistiken, se nedan.

Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning omfattar insamling av uppgifter från huvudmännen med stöd av 26 kap. 25 § skollagen, från statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning med stöd av den nya bestämmelsen i 26 kap. 25 a § skollagen och från andra myndigheter med stöd av de nya bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i 5 kap. förordningen om Skolverkets informationsförsörjning. Skolverkets arbete med att ta fram och lämna uppgifter till SCB och Skolinspektionen i enlighet med de nya bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i 5 kap. förordningen om Skolverkets informationsförsörjning ingår också i verksamheten med informationsförsörjning.

Informationsförsörjningsverksamheten omfattar också Skolverkets arbete med att – med insamlade uppgifter som grund – följa upp och utvärdera skolväsendet m.m. i enlighet med 26 kap. 24 § skollagen. Behandling av personuppgifter för framställning av s.k. annan statistik omfattas också av bestämmelserna.

Skolverkets arbete med att ta fram uppgifter till och tillhandahålla uppgifter från skolenhetsregistret, lärar- och förskollärrregistret och det nationella informationssystemet för skolväsendet är också att betrakta som verksamhet med informationsförsörjning.

Personuppgiftsbehandling för deltagande i internationella studier som PISA, TIMSS och PIRLS omfattas av bestämmelserna liksom insamling av information genom enkäter till bl.a. huvudmän, rektorer och lärare. En annan viktig komponent i informationsförsörjningsverksamheten är Skolverkets uppdragsverksamhet.

Handläggning av olika ärenden, som t.ex. ansökningar om statsbidrag eller om lärarlegitimation, träffas inte av de aktuella bestämmelserna om personuppgiftsbehandling. Det gör inte heller Skolverkets

hantering av personuppgifter rörande myndighetens anställda. Att ta ställning till en begäran om utlämnande av allmänna handlingar i enlighet med offentlighetsprincipen är inte heller en del av Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

*Tredje stycket* klargör att kapitlet inte ska tillämpas på behandling av personuppgifter i Skolverkets särskilda verksamhet som avser framställning av statistik (se 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen). Skolverkets statistikverksamhet anses också vara en del av myndighetens verksamhet med informationsförsörjning. När Skolverket behandlar personuppgifter i den särskilda statistikverksamheten blir dock de befintliga bestämmelserna om personuppgiftsbehandling som finns i regelverket för den officiella statistiken tillämpliga.

### *Förhållandet till annan reglering*

#### 2 §

*Bestämmelserna kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 94/49/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd dataskyddsförordningen.*

Paragrafen tydliggör att dataskyddsförordningen gäller. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.6. Nationella bestämmelser om personuppgiftsbehandling får tillämpas endast om de är förenliga med dataskyddsförordningen och avser en fråga som enligt förordningen får särregleras eller specificeras genom nationell rätt.

#### 3 §

*Vid behandling av personuppgifter enligt dessa bestämmelser gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordningen (dataskyddslagen) och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av dessa bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till bestämmelserna.*

Paragrafen upplyser om att dataskyddslagen finns och är subsidiär, dvs. att avvikande bestämmelser i annan författning har företräde. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.6.

## *Personuppgiftsansvar*

### *4 §*

*Statens skolverk är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter.*

I paragrafen klargörs att Skolverket är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter i myndighetens verksamhet med informationsförsörjning. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.8.

Skolverket är personuppgiftsansvarig även vid behandling av personuppgifter på uppdrag av någon annan t.ex. när en kommun beställt underlag för fördelning av resurser i enlighet med 2 kap. 8 b § skollagen (2010:800).

Vad gäller Skolverkets möjligheter att anlita personuppgiftsbiträde blir den generella dataskyddsregleringen tillämplig.

## *Ändamål med behandlingen av personuppgifter*

### *5 §*

*Statens skolverk får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för*

- 1. uppföljning och utvärdering samt analys av skollagsreglerad verksamhet,*
- 2. att fullgöra informationsskyldighet som följer av lag eller förordning,*
- 3. att annan verksamhet som Skolverket ansvarar för ska ha tillgång till de uppgifter som behövs för verksamheten, och*
- 4. att myndigheter eller enskilda ska ha tillgång till uppgifter enligt lag eller förordning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.*

*Personuppgifter får behandlas även för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.*

Paragrafen anger för vilka ändamål Skolverket får behandla personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.10.

Av första punkten följer att Skolverket får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för uppföljning och utvärdering samt analys av skollagsreglerad verksamhet. Skolverkets uppdrag med att följa upp och utvärdera den skollagsreglerade verksamheten följer av 26 kap. 24 § skollagen (2010:800). Skolverket ska också följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och kontinuerligt göra en analys av behovet av åtgärder inom området (1 § tredje stycket förord-

ningen [2015:1047] med instruktion för Statens skolverk). Skolverket ansvarar också för Sveriges deltagande i internationella studier om skolan, som t.ex. OECD:s återkommande PISA-undersökning. Första punkten i ändamålsbestämmelsen ska göra det möjligt för Skolverket att följa upp, utvärdera och analysera den skollagsreglerade verksamheten i den utsträckning det behövs för att myndigheten ska kunna fullfölja sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

I *andra punkten* anges att Skolverket får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att fullgöra informationsskyldighet som följer av lag eller förordning. Med informationsskyldighet avses en skyldighet för Skolverket att – utan att särskild information efterfrågats av en aktör – tillhandahålla viss, specificerad information. För att Skolverket ska få behandla personuppgifter ska informations-skyldigheten följa av lag eller förordning. Ändamålet omfattar i dagsläget Skolverkets skyldigheter att tillhandahålla information i skolenhetsregistret, i lärar- och förskollärrarregistret och i det nationella informationssystemet för skolväsendet. Skolverkets skyldigheter i dessa avseenden regleras i den nya förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

*Tredje punkten* gör det möjligt för Skolverket att i verksamheten med informationsförsörjning behandla personuppgifter för att ta fram information som behövs i andra delar av myndighetens verksamhet. Det handlar alltså om att tillgodose Skolverkets interna behov av information. I det avseendet är det ofta tillräckligt att informationsförsörjningsverksamheten delar med sig av uppgifter på aggregerad nivå. Skolverkets verksamhet med handläggning av statsbidrag och skolutveckling i övrigt är exempel på andra delar av myndighetens verksamhet som har behov av uppgifter om den skollagsreglerade verksamheten.

I *fjärde punkten* anges att Skolverket får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att myndigheter och enskilda ska ha tillgång till uppgifter enligt lag eller förordning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning. Ändamålet syftar till att ge Skolverket möjlighet att dela med sig av information till externa aktörer. Kravet att myndigheter och enskilda ska ha tillgång till uppgifter enligt lag eller förordning förutsätter att det finns författningsstöd för den åtgärd som Skolverket vidtar. Sådant författningsstöd finns t.ex. i bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Författningsstöd finns också om Skolverket behandlar personuppgifter

inom ramen för sin uppdragsverksamhet, t.ex. för att ta fram underlag för kommunernas resursfördelning. Formuleringen *enligt beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning* är avsedd att bl.a. omfatta särskilda uppdrag från regeringen och uppdrag i regleringsbrev. Utlämnande av allmänna handlingar i enlighet med offentlighetsprincipen anses inte utgöra en del av verksamheten med informationsförsörjning.

*Sista stycket* klargör att finalitetsprincipen är tillämplig. Principen innebär att personuppgifter får behandlas även för andra ändamål än de som specificeras i bestämmelsen, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket de samlades in.

### *Personnummer och samordningsnummer*

#### 6 §

*Statens skolverk får behandla uppgifter om personnummer och samordningsnummer.*

Övervägandena till bestämmelsen finns i avsnitt 8.11.1. Dataskyddsförordningen ger medlemsstaterna möjlighet att införa särskilda villkor för behandling av personnummer och samordningsnummer. Enligt dataskyddslagen får personnummer och samordningsnummer behandlas utan samtycke endast när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl (3 kap. 10 § dataskyddslagen). Regleringen i dataskyddslagen är i normalfallet tillräcklig för den behandling av personnummer och samordningsnummer som Skolverket behöver utföra i verksamheten med informationsförsörjning. Den här aktuella bestämmelsen tydliggör Skolverkets befogenheter att behandla personnummer och samordningsnummer i verksamheten med informationsförsörjning.

## Skyddsåtgärder

### Sökbegränsningar

#### 7 §

*Vid sökning i personuppgifter är det förbjudet att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Förbudet gäller inte sökningar baserade på skolform.*

*Födelseort får användas som sökbegrepp endast i betydelsen född i Sverige respektive född utomlands.*

Paragrafen innehåller förbud för Skolverket att använda vissa sökbegrepp vid sökning i personuppgifter. Sökbegränsningarna är en del av skyddet för den personliga integriteten. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.13.1.

Sökbegränsningen i *första stycket* hindrar Skolverket från att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Ett totalt förbud skulle dock hindra Skolverket från att söka efter och identifiera elever i vissa skolformer. Det gäller t.ex. elever som går i grundsärskola på en skolenhet som huvudsakligen har elever i grundskolan. För att Skolverket ska kunna följa upp och utvärdera t.ex. grundskolan måste myndigheten kunna göra sökningar baserade på skolform, även om en sådan sökning avslöjar känsliga personuppgifter om t.ex. hälsa. Förbudet omfattar därför inte sådana sökningar.

Av *andra stycket* följer att Skolverket inte får söka efter personer födda på en viss ort eller i ett visst land. Informationsförsörjningen på skolområdet kan tillgodoses genom att Skolverket får göra sammanställningar över personer som är födda i Sverige respektive födda utomlands. Möjligheten att göra sökningar rörande födelseplats kan därmed begränsas utan att informationsförsörjningen försvåras. En sådan begränsning innebär att integritetskänsliga sökningar beträffande födelseort inte är tillåtna. Sökbegränsningen innebär att en sammanställning som utgår från t.ex. en specifik födelseort inte är en allmän handling som kan begäras ut (2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen).

*Tillgången till personuppgifter*

## 8 §

*Tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.*

Paragrafen tydliggör att Skolverket har ett ansvar att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.13.2.

För viss personal på Skolverket räcker det med tillgång till uppgifter på aggregerad nivå, t.ex. skolenhetsnivå. Skolverket ska i dessa fall säkerställa att personalen endast har tillgång till sådana aggregerade uppgifter. Ett annat sätt att begränsa tillgången till personuppgifter är att pseudonymisera uppgifterna (se artikel 4.5 i dataskyddsförordningen).

Det är tillräckligt att det finns ett potentiellt behov av åtkomst för att sådan ska medges. En medarbetare får alltså ha åtkomst till sådana uppgifter som det är tänkbart att han eller hon behöver utifrån sina arbetsuppgifter.

Formuleringen *var och en* syftar till att träffa alla som skulle kunna komma i kontakt med uppgifterna, oavsett om de har en anställning på Skolverket eller ej. Bestämmelsen avser t.ex. även konsulter eller liknande som arbetar för Skolverket utan att vara anställda av myndigheten.

*Direktåtkomst*

## 9 §

*Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar.*

Paragrafen innebär att Skolverket inte kan bestämma vem som ska medges direktåtkomst till personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.13.3.



Direktåtkomst får medges endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar. Därmed behöver regeringen väga effekterna för den personliga integriteten mot nyttan innan direktåtkomst införs för en viss mottagare.

### *Begränsningar av registrerades rättigheter*

#### *10 §*

*Den registrerades rättigheter enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen ska inte gälla för sådan behandling av personuppgifter som är tillåten enligt detta kapitel eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till bestämmelserna i kapitlet.*

Paragrafen innehåller ett undantag från den registrerades rätt att göra invändningar enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen. Övervägandena redovisas i avsnitt 8.14.1.

Undantaget säkerställer Skolverkets förutsättningar för att behandla relevanta personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning.

### *Längsta tid som personuppgifter får behandlas*

#### *11 §*

*Statens skolverk får inte behandla personuppgifter under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.*

*Bestämmelsen i första stycket hindrar inte att en behörig myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet.*

Övervägandena till bestämmelsen redovisas i avsnitt 8.15. *Första stycket* är ett uttryck för principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e i dataskyddsförordningen. Bestämmelsen medför att Skolverket måste pröva behovet av att fortsätta behandla uppgifterna kontinuerligt.

I *andra stycket* förtydligas att minimeringsprincipen inte hindrar att personuppgifter som utgör en del av en allmän handling arkiveras.

## 14.3 Förslaget till förordning om Statens skolverks informationsförsörjning

### 1 kap. Inledande bestämmelser

#### *Förordningens tillämpningsområde*

1 § I denna förordning finns bestämmelser om Statens skolverks verksamhet med informationsförsörjning.

Med sådan verksamhet avses detsamma som i 26 b kap. 1 § andra stycket skollagen (2010:800).

Paragrafen anger förordningens tillämpningsområde. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.1.

I *andra stycket* finns en hänvisning till 26 b kap. 1 § andra stycket skollagen, som definierar vad som avses med Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 26 kap. 25 § skollagen (2010:800) i fråga om 6 kap. 1, 2 och 4 §§,
- 29 kap. 19 a § skollagen i fråga om 6 kap. 3 och 4 §§,
- 26 kap. 28 § skollagen i fråga om 6 kap. 5 §,
- 26 kap. 22, 23 och 27 §§ skollagen i fråga om 6 kap. 6 och 7 §§, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Paragrafen redovisar med stöd av vilka bestämmelser regeringen har kompetens att meddela bestämmelserna i förordningen.

### 2 kap. Skolenhetsregistret

1 § Statens skolverk ska föra ett allmänt skolenhetsregister över

1. sådana skolenheter inom skolväsendet som anges i 1 kap. 3 § skollagen (2010:800), och

2. enskilda utbildningsanordnare som har getts tillstånd att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för skolväsendet för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning enligt 6 kap. 1 § första stycket 1 förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

I paragrafen regleras Skolverkets skyldighet att föra ett allmänt skolenhetsregister. Övervägandena till förslaget finns i avsnitt 10.2.

Paragrafen anger också vilka aktörer skolenhetsregistret ska omfatta. Bestämmelsen motsvarar i princip 2 § första stycket och 5 § i förordningen (2020:833) om skolenhetsregistret. Ingen ändring i sak är avsedd.

**2 §** Statens skolverk ska avgiftsfritt hålla uppgifter ur skolenhetsregistret tillgängliga för allmänheten genom en publik webbplats.

Paragrafen motsvarar 14 § förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och anger hur uppgifter ur skolenhetsregistret ska hållas tillgängliga för allmänheten. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.2. Ingen ändring i sak har gjorts.

### *Innehåll*

**3 §** Skolenhetsregistret ska innehålla följande uppgifter om skolenheterna:

- skolenhetens namn,
- kod för att identifiera skolenheten,
- skolenhetens besöksadress,
- kontaktuppgifter till skolenheten,
- skolans namn,
- huvudmannens organisationsnummer,
- huvudmannens namn,
- juridisk form för huvudmannen,
- kontaktuppgifter till huvudmannen,
- rektors namn,
- om skolenheten är aktiv, planerad, vilande eller har upphört (statusmarkering),
- vilken utbildning som förekommer vid skolenheten,
- inriktning för fristående skolenheter,
- uppgift om skolenheten är en internationell skola,
- uppgift om skolenheten är en fristående skolenhet med sådant begränsat mottagande för vissa elever som avses i 9 kap. 17 § första stycket andra meningen, 10 kap. 35 § första stycket andra meningen, 11 kap. 34 § första stycket andra meningen eller 15 kap. 33 § första stycket andra meningen skollagen (2010:800), är en motsvarande skolenhet med offentlig huvudman, eller om skolenheten bedriver sådan utbildning eller sådan särskild undervisning som avses i 24 kap. 16–19 §§ samma lag, och
- uppgift om huruvida huvudmannen tillhandahåller fritidshemsverksamhet.

Paragrafen, som motsvarar 8 § i förordningen (2020:833) om skolenhetsregister, anger vilka uppgifter om skolenheterna som skolenhetsregistret ska innehålla. Övervägandena finns i avsnitt 10.2. Ingen ändring i sak har skett.

4 § Skolenhetsregistret ska innehålla följande uppgifter om sådana enskilda utbildningsanordnare som avses i 1 § 2:

- kod för att identifiera den enskilde utbildningsanordnaren,
- organisationsnummer,
- namn,
- juridisk form,
- kontaktuppgifter,
- vilken utbildning det tillstånd som har getts till den enskilde utbildningsanordnaren avser, och
- om utbildningsanordnaren är aktiv eller vilande (statusmarkering).

Paragrafen motsvarar 10 § första stycket förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och endast redaktionella ändringar har gjorts. Hänvisningen i paragrafen har ändrats till motsvarande bestämmelse i den nya förordningen. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.2.

Någon motsvarighet till 10 § andra stycket förordningen om skolenhetsregister har inte förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning. I andra stycket angavs att registret *får* innehålla vissa särskilda uppgifter utöver de som registret *ska* innehålla. Skolverket är dock oförhindrat att – utan att det anges i den nya förordningen – även fortsättningsvis låta uppgift om den enskilde utbildningsanordnarens besöksadress och identifiering av den enskilde utbildningsanordnaren som används av andra myndigheter ingå i skolenhetsregistret.

#### *Uppgifter från det allmänna företagsregistret*

5 § I skolenhetsregistret ska följande uppgifter föras in från det allmänna företagsregistret som Statistiska centralbyrån för enligt förordningen (1984:692) om det allmänna företagsregistret:

- huvudmannens namn,
- juridisk form för huvudmannen,
- kontaktuppgifter till huvudmannen,
- den enskilda utbildningsanordnarens namn,
- juridisk form för den enskilda utbildningsanordnaren, och
- kontaktuppgifter till den enskilda utbildningsanordnaren.

Bestämmelsen, som motsvarar 11 § förordningen (2020:833) om skolenhetsregister, reglerar vilka uppgifter från det allmänna företagsregistret som ska föras in i skolenhetsregistret. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.2. Endast en språklig ändring har gjorts i form av att skolenhetsregistret används i stället för registret.

### 3 kap. Ett nationellt informationssystem för skolväsendet

1 § Statens skolverk ska göra vissa uppgifter om skolenheter tillgängliga för allmänheten i ett nationellt informationssystem i enlighet med vad som framgår av 2–11 §§ eller av föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna. Informationen ska göra det möjligt att jämföra olika skolenheter.

Paragrafen anger att Skolverket är skyldigt att göra vissa uppgifter om skolenheter tillgängliga för allmänheten i ett nationellt informationssystem. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Paragrafen motsvarar i princip 1 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Ändringarna är endast redaktionella. I stället för att skolformerna skrivs ut anges de paragrafer som reglerar vilka uppgifter om de olika skolformerna som ska finnas i informationssystemet.

#### *Uppgifter om förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan*

2 § Informationssystemet ska för varje skolenhet i förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan innehålla uppgift om

1. hur många lärare det finns i förhållande till antalet elever,
2. andel legitimerade lärare,
3. tillgång till speciallärare eller specialpedagog,
4. förelägganden från Statens skolinspektion,
5. huvudmannens juridiska form, och
6. tillgång till skolbibliotek.

Paragrafen motsvarar 2 och 3 §§ förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Ändringarna är endast redaktionella. Innehållet i 3 § förordningen om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. har lagts till i bestämmelsen genom en ny punkt 6.

*Ytterligare uppgifter om förskoleklassen*

3 § För varje skolenhet i förskoleklassen ska informationssystemet utöver vad som anges i 2 § innehålla uppgift om

1. hur många förskollärare det finns i förhållande till antalet elever,
2. andel legitimerade förskollärare, och
3. hur föräldrar som har besvarat Statens skolinspektions brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten.

Paragrafen motsvarar 4 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.3.

Bestämmelsen har justerats till följd av att regelverket har flyttats över till denna förordning. I paragrafen anges vilka ytterligare uppgifter om förskoleklassen som informationssystemet ska innehålla.

*Ytterligare uppgifter om grundskolan*

4 § För varje skolenhet i grundskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 2 § innehålla uppgift om hur föräldrar och elever som besvarat Statens skolinspektions brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten.

Paragrafen motsvarar 5 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.3.

Bestämmelsen har justerats endast till följd av att regelverket har flyttats över till denna förordning. I paragrafen anges ytterligare uppgifter om grundskolan som informationssystemet ska innehålla.

5 § Om skolenheten har elever i årskurs 3, 6 eller 9 i grundskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 2 och 4 §§ innehålla uppgift om genomsnittresultatet på nationella ämnesprov.

Paragrafen motsvarar 6 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Endast hänvisningen till andra paragrafer har justerats till följd av att dessa bestämmelser har flyttats över till denna förordning. I paragrafen anges ytterligare uppgifter om grundskolan som informationssystemet ska innehålla.

6 § Om skolenheten har elever i årskurs 6 eller 9 i grundskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 2, 4 och 5 §§ innehålla uppgift om

1. andel elever i årskurs 6 som når kraven för godkända betyg i alla ämnen som eleverna fått undervisning i under läsåret, och

2. andel elever i årskurs 9 som når kraven för godkända betyg i alla ämnen.

Paragrafen motsvarar 7 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Endast hänvisningen till andra paragrafer har justerats till följd av att dessa bestämmelser har flyttats över till denna förordning. Även denna paragraf anger ytterligare uppgifter om grundskolan som informationssystemet ska innehålla.

7 § Om skolenheten har elever i årskurs 9 i grundskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 2 och 4–6 §§ innehålla uppgift om

1. betygsgenomsnitt för årskurs 9,

2. betygsgenomsnitt för årskurs 9 i förhållande till socioekonomiska faktorer, och

3. andel elever som efter årskurs 9 är behöriga till nationella program på gymnasieskolan.

Paragrafen motsvarar 8 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Endast hänvisningen till andra paragrafer har justerats till följd av att dessa bestämmelsen har flyttats över till denna förordning. Även denna paragraf anger ytterligare uppgifter om grundskolan som informationssystemet ska innehålla.

### *Ytterligare uppgifter om gymnasieskolan*

8 § För varje skolenhet i gymnasieskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 2 § innehålla uppgift om

1. vilka studievägar huvudmannen planerar att erbjuda vid skolenheten,

2. hur elever som har besvarat Statens skolinspektions brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten,

3. genomsnittresultat på nationella prov,

4. betygsgenomsnitt, och

5. andel elever som efter genomgången gymnasieskola har grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjats på grundnivå och som vänder sig till nybörjare.

Paragrafen motsvarar 9 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Bestämmelsen har justerats endast till följd av att regelverket har flyttats över till denna förordning. Denna paragraf anger vilka ytterligare uppgifter om gymnasieskolan som informationssystemet ska innehålla.

### *Uppgifter om anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola*

9 § Informationssystemet ska för varje skolenhet i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola innehålla uppgift om

1. hur många lärare och förskollärare det finns i förhållande till antalet elever,
2. andel legitimerade lärare och sådana legitimerade förskollärare som är behöriga i den anpassade grundskolans inriktning träningskolan och på individuella programmet i den anpassade gymnasieskolan,
3. tillgång till speciallärare eller specialpedagog,
4. förelägganden från Statens skolinspektion,
5. huvudmannens juridiska form, och
6. tillgång till skolbibliotek.

Paragrafen motsvarar 10 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Grundskola och gymnasieskola byter namn till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola den 2 juli 2023 (se prop. 2021/22:162 och SFS 2022:1315). Bestämmelsen har justerats i enlighet med det.

Paragrafen anger vilka uppgifter om anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola som informationssystemet ska innehålla.

### *Ytterligare uppgifter om den anpassade grundskolan*

10 § För varje skolenhet i den anpassade grundskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 9 § innehålla uppgift om hur föräldrar som har besvarat Statens skolinspektions brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten.



Paragrafen motsvarar 11 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Grundsärskola byter namn till anpassad grundskola den 2 juli 2023 (se prop. 2021/22:162 och SFS 2022:1315). Bestämmelsen har justerats i enlighet med det. Även hänvisningen till paragrafen i bestämmelsen har ändrats till följd av att bestämmelsen har flyttats till denna förordning.

Paragrafen anger vilka ytterligare uppgifter om den anpassade grundskolan som informationssystemet ska innehålla.

#### *Ytterligare uppgifter om den anpassade gymnasieskolan*

**11 §** För varje skolenhet i den anpassade gymnasieskolan ska informationssystemet utöver vad som anges i 9 § innehålla uppgift om vilka studievägar huvudmannen planerar att erbjuda vid skolenheten.

Paragrafen motsvarar 12 § förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet m.m. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.3.

Gymnasiesärskola byter namn till anpassad gymnasieskola den 2 juli 2023 (se prop. 2021/22:162 och SFS 2022:1315). Bestämmelsen har justerats i enlighet med det. Även hänvisningen till paragrafen i bestämmelsen har ändrats till följd av att bestämmelsen har flyttats till denna förordning.

Paragrafen anger vilka ytterligare uppgifter som informationssystemet ska innehålla för skolenheter i den anpassade gymnasieskolan.

## **4 kap. Lärar- och förskollärrregistret**

**1 §** Statens skolverk ska föra ett register över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare.

Paragrafen motsvarar delvis 1 § förordningen (2011:268) om lärar- och förskollärrregister. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.4.

I paragrafen anges inte längre för vilka ändamål Skolverket ska föra registret, eftersom bestämmelserna om personuppgiftsbehandling i 26 b kap. skollagen blir tillämpliga. Inte heller anges att Skolverket ska föra registret med hjälp av automatiserad behandling. Av

bestämmelsen följer numera enbart att Skolverket är skyldigt att föra ett register över legitimerade och tidigare legitimerade lärare och förskollärare.

### *Innehåll*

#### 2 § Registret ska innehålla följande uppgifter

1. namn och kön,
  2. personnummer, samordningsnummer eller, om sådant saknas, födelse-datum,
  3. yrke, lärosäte som utfärdat examen, utbildningsland och datum för utfärdande av examen,
  4. lärarens eller förskollärarens behörighet enligt legitimationen,
  5. datum för utfärdande av legitimation, och
  6. om beslut om varning eller återkallelse av legitimation har meddelats.
- Registret får inte innehålla uppgifter om skälen för de beslut som avses i första stycket 6.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 7 § förordningen (2011:268) om lärar- och förskolläraryregister. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.4.

Paragrafen anger vilka uppgifter registret ska innehålla. Till skillnad från 7 § första stycket förordningen om lärar- och förskolläraryregister, som anger att registret *får* innehålla vissa angivna uppgifter, anges i denna paragraf vilka uppgifter registret *ska* innehålla. Registret bör dock – liksom i dag framgår av 7 § andra stycket förordningen om lärar- och förskolläraryregister – inte få innehålla uppgifter om skälen för beslut om varning eller återkallelse av legitimation. Det framgår av *andra stycket*.

## 5 kap. Uppgiftsskyldighet

### *Statens skolverks uppgiftsskyldighet*

#### *Statens skolinspektion*

1 § Statens skolverk ska på begäran lämna de uppgifter Statens skolinspektion behöver för sin verksamhet med tillsyn och kvalitetsgranskning.

Bestämmelsen reglerar Skolverkets skyldighet att lämna uppgifter till Skolinspektionen. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.17.2.

De uppgifter Skolinspektionen har rätt att få från Skolverket med stöd av bestämmelsen är uppgifter Skolinspektionen behöver för att på ett ändamålsenligt sätt kunna bedriva verksamhet med tillsyn enligt 26 kap. 3 § skollagen (2010:800) och med kvalitetsgranskning enligt 26 kap. 19 § skollagen. Skolinspektionen har inte behov av uppgifter på individnivå för denna verksamhet, utan det handlar om aggregerade uppgifter på skolenhetsnivå. Skolinspektionen behöver dock tillgång till uppgifter även om skolenheter som är så små att det går att bakvägsidentifiera enskilda individer.

Bestämmelsen innebär att Skolverket kan lämna ut sekretessbelagda uppgifter till Skolinspektionen, i de fall det behövs (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

### *Statistiska centralbyrån*

2 § Statens skolverk ska på begäran lämna de uppgifter Statistiska centralbyrån behöver

- för beräkningar enligt förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning, och
- för att göra prognoser enligt förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån.

Bestämmelsen reglerar Skolverkets skyldighet att lämna uppgifter till SCB. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.16.

SCB har ett stort behov av uppgifter om den skollagsreglerade verksamheten för framställning av officiell statistik. I det avseendet kan Skolverket lämna uppgifter till SCB med stöd av 6 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. SCB:s behov av uppgifter från Skolverket kan också i viss utsträckning tillgodoses genom Skolverkets uppdragsverksamhet.

Den här aktuella bestämmelsen syftar till att säkerställa SCB:s tillgång till uppgifter för att kunna fullgöra skyldigheten att göra beräkningar enligt förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning och att göra prognoser enligt förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån.

Sekretess hos Skolverket utgör inte hinder för att lämna ut uppgifter till SCB med stöd av bestämmelsen (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

*Andra myndigheters uppgiftsskyldighet**Centrala studiestödsnämnden*

3 § Centrala studiestödsnämnden ska lämna de uppgifter om elever i gymnasieskolan som Statens skolverk behöver för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen (2010:800).

I bestämmelsen regleras Centrala studiestödsnämndens (CSN) skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.9.1.

Det handlar om uppgifter som Skolverket behöver för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen. Uppgifterna kommer ursprungligen från huvudmännen för gymnasieskolan, som kan fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket om elever genom rapportering till CSN (se SKOLFS 2011:142, bilaga 9). Vilka uppgifter om elever i gymnasieskolan som CSN ska lämna till Skolverket beror alltså i praktiken på vilka uppgifter Skolverket – genom föreskrifter – har bestämt att huvudmännen för gymnasieskolan ska lämna om elever, för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen.

Bestämmelsen innebär att CSN kan lämna relevanta uppgifter till Skolverket utan hinder av sekretess (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

*Migrationsverket*

4 § Migrationsverket ska på begäran lämna de uppgifter om grund för bosättning som Statens skolverk behöver för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen (2010:800).

I bestämmelsen regleras Migrationsverkets skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.13.

Skolverket använder uppgifter om grund för bosättning för uppföljning av sysselsättning efter avslutade studier i svenska för invandrare inom kommunal vuxenutbildning. Grund för bosättning består av sammanlagt 19 kategorier hos Migrationsverket. Skolverkets behov sträcker sig – i dagsläget – dock inte längre än till huvudkategorierna, som t.ex. arbete, studier, anhörig, flyktning (inkl. konventionsflyktingar och skyddsbehövande) och övrigt.

Bestämmelsen innebär att Migrationsverket kan lämna ut relevanta uppgifter till Skolverket utan hinder av sekretess (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

### *Skatteverket*

5 § Skatteverket ska på begäran lämna de uppgifter om inkomster som har fastställts i beskattningsårets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 3 § 1 skatteförfarandelagen (2011:1244) som Statens skolverk behöver för informationsförsörjningen.

Bestämmelsen reglerar Skatteverkets skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.10.

Enligt bestämmelsen ska Skatteverket lämna uppgifter om inkomster som har fastställts i beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 3 § 1 skatteförfarandelagen. Det är alltså fråga om uppgifter om underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Vidare ska Skolverket behöva uppgifterna för informationsförsörjningen, vilket innebär att det i praktiken handlar om inkomstuppgifter avseende föräldrar och vårdnadshavare till barn och elever i skolväsendet. Uppgifterna om inkomster kommer att användas av Skolverket för uppföljning och utvärdering samt vid uppdrag om resursfördelning åt kommuner. Uppgifter om vårdnadshavarnas inkomster kommer att användas för fördelning av statsbidrag enligt förordningen (2018:49) om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling.

Bestämmelsen innebär att Skatteverket kan lämna ut relevanta uppgifter till Skolverket utan hinder av sekretess (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Uppgiftsskyldigheten tar dock sikte på uppgifter i beslut varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs. Den s.k. skattesekretessen i 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller inte sådana beslut (27 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen). Uppgiftsskyldigheten avser således offentliga uppgifter. För att säkerställa att Skolverket får tillgång till de uppgifter som behövs för informationsförsörjningen, anser vi ändå att det behöver införas en bestämmelse om skyldighet för Skatteverket att lämna uppgifter till Skolverket.

*Socialstyrelsen*

6 § Socialstyrelsen ska på begäran lämna de uppgifter om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och om daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade som Statens skolverk behöver för informationsförsörjningen.

I bestämmelsen regleras Socialstyrelsens skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.11.

Bestämmelsen ger Skolverket rätt att få uppgifter om ekonomiskt bistånd och om daglig verksamhet från Socialstyrelsen. Socialstyrelsens uppgiftsskyldighet begränsas dock av att det ska vara uppgifter som Skolverket behöver för informationsförsörjningen. Vad gäller ekonomiskt bistånd handlar det om uppgifter om huruvida barns och elevers föräldrar och vårdnadshavare får ekonomiskt bistånd. Det är t.ex. inte relevant för Skolverket att veta hur stora belopp föräldrar och vårdnadshavare har tagit emot i bistånd. Vad gäller daglig verksamhet handlar det om uppgifter om deltagande i daglig verksamhet för individer som tidigare studerat i gymnasiesärskola eller inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning. Det är t.ex. inte relevant för Skolverket att veta på vilken grund den enskilde har rätt till insatsen daglig verksamhet.

Bestämmelsen möjliggör utlämnande av uppgifter som omfattas av statistiksekretess hos Socialstyrelsen (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

*Statens skolinspektion*

7 § Statens skolinspektion ska lämna följande uppgifter som ska föras in i skolenhetsregistret:

- förändringar av uppgifter om skolenheter med enskild huvudman och uppgifter om nya sådana skolenheter, och
- förändringar av uppgifter om enskilda utbildningsanordnare som getts tillstånd att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för skolväsendet för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning och uppgifter om nya sådana enskilda utbildningsanordnare.

Bestämmelsen motsvarar 12 § förordningen (2020:833) om skolenhetsregister och reglerar Skolinspektionens skyldighet att lämna de uppgifter Skolverket behöver till skolenhetsregistret. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.17.1.

8 § Statens skolinspektion ska lämna de uppgifter Statens skolverk behöver till det nationella informationssystemet om skolväsendet om

- förelägganden från Skolinspektionen, och
- hur elever och föräldrar som har besvarat Skolinspektionens brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten.

Bestämmelsen reglerar Skolinspektionens skyldighet att lämna de uppgifter Skolverket behöver till det nationella informationssystemet om skolväsendet. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.17.1.

Förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet anger att informationssystemet ska innehålla uppgifter om förelägganden från Skolinspektionen och om hur elever och föräldrar som har besvarat Skolinspektionens brukarundersökning upplever kvaliteten på utbildningen vid skolenheten. Förordningen innehåller dock ingen uttrycklig bestämmelse om att Skolinspektionen ska lämna dessa uppgifter till Skolverket. Den här aktuella bestämmelsen tydliggör Skolinspektionens skyldighet att lämna de uppgifter Skolverket behöver till informationssystemet.

Uppgifter om enskildas personliga förhållanden omfattas av absolut sekretess i Skolinspektionens brukarundersökningar (se 7 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]). Bestämmelsen om uppgiftsskyldighet medför att Skolinspektionen kan lämna uppgifter till Skolverket utan hinder av sekretess (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Skolverket behöver dock endast uppgifter på aggregerad nivå, till informationssystemet, närmare bestämt på skolenhetsnivå.

### *Statistiska centralbyrån*

9 § Statistiska centralbyrån ska på begäran lämna de uppgifter på individnivå om utbildningsnivå och sysselsättning under eller efter avslutade studier som Statens skolverk behöver för informationsförsörjningen.

I bestämmelsen regleras SCB:s skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.15.

Skolverket behöver uppgifter om utbildningsnivå för föräldrar, vårdnadshavare och personal bl.a. för att kunna följa upp och utvärdera skolväsendet. Utbildningsnivåerna består bl.a. av nivåerna för-gymnasial utbildning, gymnasial utbildning, eftergymnasial utbildning kortare än tre år och eftergymnasial utbildning tre år eller längre.

Uppgifter om sysselsättning under eller efter avslutade studier behöver Skolverket för den s.k. etableringsstatistiken. Skolverket behöver inte bara tillgång till variabeln etableringsstatus, som anger om den tidigare eleven har en etablerad, osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, bedriver högskolestudier eller övriga studier eller varken arbetar eller studerar. För den officiella statistiken avseende sysselsättning efter gymnasiestudier behöver Skolverket också mer detaljerade uppgifter, som t.ex. vilken typ av studier ungdomarna deltar i och inom vilken bransch de ungdomar som har en etablerad ställning på arbetsmarknaden arbetar.

Bestämmelsen möjliggör utlämnande av uppgifter som omfattas av statistiksekretess hos SCB (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

### *Universitets- och högskolerådet*

**10 §** Universitets- och högskolerådet ska lämna de uppgifter om elevers slutbetyg, examensbevis eller motsvarande från gymnasieskolan som Statens skolverk behöver för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen (2010:800).

I bestämmelsen regleras Universitets- och högskolerådets (UHR) skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. Övervägandena redovisas i avsnitt 7.9.2.

Det handlar om uppgifter som Skolverket behöver för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen. Uppgifterna kommer ursprungligen från huvudmännen för gymnasieskolan, som kan fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket om betyg genom rapportering till UHR (se SKOLFS 2011:142, bilaga 9). Vilka uppgifter om betyg för elever i gymnasieskolan som UHR ska lämna till Skolverket beror alltså i praktiken på vilka uppgifter Skolverket – genom föreskrifter – har bestämt att huvudmännen för gymnasieskolan ska lämna om betyg för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 24 § skollagen.



Bestämmelsen innebär att UHR kan lämna aktuella uppgifter till Skolverket utan hinder av sekretess (jfr 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

Bestämmelsen ersätter 2 a § andra stycket förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet.

## 6 kap. Rätt att meddela föreskrifter

1 § Statens skolverk får meddela föreskrifter om vilka uppgifter och vilken verksamhetsredovisning huvudmännen ska lämna för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 25 § skollagen (2010:800).

Föreskrifterna ska begränsas till vad som behövs för en effektiv uppföljning och utvärdering av de mål som har bestämts av riksdagen och regeringen för utbildning inom skolväsendet och i särskilda utbildningsformer samt för annan pedagogisk verksamhet.

Paragrafen motsvarar 1 § förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. Övervägandena redovisas i avsnitt 10.6.

Skolverket har enligt bestämmelsen rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter och vilken verksamhetsredovisning som huvudmännen ska lämna för uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. 25 § skollagen. Bemyndigandet har meddelats med stöd av 26 kap. 25 § skollagen. Skolverket har meddelat föreskrifter om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. (SKOLFS 2011:142).

Skolverket behöver även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna för uppföljning och utvärdering. Eftersom förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. ska upphävas, har bemyndigandet för Skolverket därför förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

2 § Statens skolverk får meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna för att skolenhetsregistret ska kunna innehålla de uppgifter som anges i 2 kap. 3 §.

Paragrafen motsvarar 13 § förordningen (2020:833) om skolenhetsregister. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.6.

Skolverket har enligt bestämmelsen rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna för att skolenhetsregistret ska kunna innehålla relevanta uppgifter. Bemyndigandet har meddelats med stöd av 26 kap. 25 § skollagen. Skolverket har meddelat föreskrifter om insamling av uppgifter till skolenhetsregistret (SKOLFS 2021:22).

Skolverket behöver även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmännen att lämna uppgifter till skolenhetsregistret. Eftersom förordningen om skolenhetsregister ska upphävas, har bemyndigandet för Skolverket därför förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

**3 §** Statens skolverk får meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna för att det nationella informationssystemet ska kunna innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 2–11 §§.

Paragrafen motsvarar 14 § första stycket förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.6.

Skolverket har enligt bestämmelsen rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna till informationssystemet. Bemyndigandet har lämnats med stöd av 29 kap. 19 a § skollagen. Skolverket har meddelat föreskrifter om planerade studievägar i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (SKOLFS 2016:80).

Skolverket behöver även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmännen att lämna uppgifter till informationssystemet. Eftersom förordningen om ett nationellt informationssystem för skolväsendet ska upphävas, har bemyndigandet för Skolverket därför förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

**4 §** Statens skolverk får meddela föreskrifter om på vilket sätt huvudmännen ska lämna uppgifter.

Paragrafen motsvarar 14 § andra stycket förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet. Bestämmelser med motsvarande innehåll saknas i de övriga förordningar som ger Skolverket rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna. Skolverkets rätt att meddela föreskrifter om vilka uppgifter huvudmännen ska lämna får dock underförstått anses omfatta även en rätt att meddela föreskrifter om på vilket sätt huvud-

männen ska lämna uppgifter. Sådana föreskrifter finns t.ex. redan i dag i Skolverkets föreskrifter om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. Där anges bl.a. att uppgiftslämnningen i vissa fall kan fullgöras genom rapportering till Centrala studiestödsnämnden och Universitets- och högskolerådet (se SKOLFS 2011:142, bilaga 9). En generell bestämmelse som anger att Skolverket har rätt att meddela föreskrifter om på vilket sätt huvudmännen ska lämna uppgifter tydliggör att Skolverket har sådan rätt.

**5 §** Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten enligt 26 kap. 28 § första stycket skollagen (2010:800) för huvudmannen för en fristående skola att bevara elevlösningar av de nationella proven.

Paragrafen motsvarar 2 § förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.6.

Skolverket har enligt bestämmelsen rätt att meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten enligt 26 kap. 28 § första stycket skollagen för huvudmannen för en fristående skola att bevara elevlösningar av de nationella proven. Bemyndigandet har lämnats med stöd av 26 kap. 28 § andra stycket skollagen. Skolverket har meddelat föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov (SKOLFS 2013:19).

Digitala nationella prov kommer att införas med start höstterminen 2024. Det är i dagsläget inte klart att alla delar av de nationella proven kommer att bli digitala. Skolverket behöver därmed – i vart fall under en övergångsperiod – även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän för fristående skolor att bevara elevlösningar av de nationella proven. Eftersom förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. ska upphävas, har bemyndigandet för Skolverket därför förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

**6 §** Statens skolinspektion får besluta att huvudmän inom skolväsendet ska lämna uppgifter om vid en skolenhet genomförda och rättade eller bedömda nationella prov som avses i 9 kap., 11 kap., eller 12 kap. skolförordningen (2011:185) och i 8 kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Uppgiftsskyldigheten ska fullgöras genom att huvudmännen överlämnar kopior av rättade eller bedömda elevlösningar av prov som har genomförts vid skolenheten till Skolinspektionen.

Skolinspektionen får meddela föreskrifter för verkställigheten av denna paragraf.

Paragrafen motsvarar 3 § i förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 10.6.

Skolinspektionen fick under åren 2009–2019 årligen i uppdrag av regeringen att ombedöma nationella prov. Det går inte att veta om Skolinspektionen på nytt kommer att få ett sådant uppdrag. Vidare är det inte heller möjligt att fullt ut överblicka följderna av att de nationella proven framöver ska genomföras digitalt i viss utsträckning. Vi bedömer att bestämmelserna om nationella prov i förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. behöver finnas kvar i vart fall under en övergångsperiod. Eftersom förordningen om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. ska upphävas, har bemyndigandet för Skolinspektionen förts in i förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

7 § Om en huvudman inte fullgör sina skyldigheter enligt 6 § får Statens skolinspektion vid vite förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter. Ett beslut om vitesföreläggande får överklagas hos regeringen.

Paragrafen motsvarar 4 § förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. och har förts över oförändrad till förordningen om Skolverkets informationsförsörjning.

## 14.4 Övriga ändringar

Förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk ändras så att det framgår att Skolverket ansvarar för informationsförsörjningen inom sitt verksamhetsområde. Det förtydligas också att Skolverket ansvarar för officiell statistik om skolväsende och barnomsorg samt att myndigheten ska ta fram annan statistik inom sitt verksamhetsområde. Instruktionen ändras även så att det framgår att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet. Vidare anges det att myndigheten ska ta ut avgifter för uppdragsverksamheten och besluta om avgifternas storlek samt att myndigheten får disponera avgiftsinkomsterna. Skälen för förslagen om ändring i Skolverkets instruktion utvecklar vi i avsnitt 4.3 och 6.5–6.7.

Genomförandet av vårt förslag om en ny insamling av uppgifter om skolväsendet medför vissa följdändringar i andra författningar. Samtliga ändringsförslag presenteras i kapitel 1.

Studiestödsdataförordningen (2009:321) justeras i 15 §, med anledning av den uppgiftsskyldighet som föreslås för Centrala studiestödsnämnden i förordningen om Statens skolverks informationsförsörjning. Ändringsförslaget behandlas i avsnitt 7.9.1.

Förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet justeras också – i 2 a § – till följd av den uppgiftsskyldighet som föreslås för Universitets- och högskolerådet i förordningen om Statens skolverks informationsförsörjning. Ändringsförslaget behandlas i avsnitt 7.9.2.

I förordningen (2018:49) om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling justeras 4 § till följd av att Skolverket – i stället för SCB – ska beräkna det socioekonomiska index som ligger till grund för fördelning av statsbidraget. Ändringsförslaget behandlas i avsnitt 7.15.3.

Förordningen (2011:268) om lärar- och förskolläraryregister, förordningen (2015:195) om ett nationellt informationssystem för skolväsendet och förordningen (2020:833) om skolenhetsregister ska upphävas. Detta diskuteras närmare i avsnitt 10.1–10.4. Även förordningen (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmännen inom skolväsendet m.m. ska upphävas. Det behandlas i avsnitt 10.6.



# Referenser

## Propositioner

- Prop. 1979/80:2 Del A, *Förslag till sekretesslag m.m.*
- Prop. 1994/95:200, *Lag om vissa personregister för officiell statistik m.m.*
- Prop. 2000/01:27, *En ny statistiklagstiftning.*
- Prop. 2000/01:129, *Ökat informationsutbyte mellan arbetslöshetsförsäkringen, socialförsäkringen och studiestödet.*
- Prop. 2008/09:1, *Budgetproposition för 2009.*
- Prop. 2008/09:150, *Offentlighets- och sekretesslag.*
- Prop. 2009/10:80, *En reformerad grundlag.*
- Prop. 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet.*
- Prop. 2009/10:238, *Framtidens friluftsliv.*
- Prop. 2013/14:7, *Ändringar i statistiklagstiftningen.*
- Prop. 2013/14:162, *Ändringar av statistiksekretessen.*
- Prop. 2015/16:65, *Utlänningsdatalag.*
- Prop. 2017/18:105, *Ny dataskyddslag.*
- Prop. 2017/18:107, *Ändringar i vissa författningar inom Finansdepartementets ansvarsområde med anledning av EU:s dataskyddsreform.*
- Prop. 2017/18:171, *Dataskydd inom Socialdepartementets verksamhetsområde – en anpassning till EU:s dataskyddsförordning.*
- Prop. 2017/18:218, *Behandling av personuppgifter på utbildningsområdet.*
- Prop. 2017/18:232, *Brottsdatalag.*
- Prop. 2017/18:254, *Anpassning av utlänningsdatalagen till EU:s dataskyddsförordning.*

- Prop. 2018/19:33, *Behandling av personuppgifter samt registrering och användning av fordon på vägtrafikområdet.*
- Prop. 2018/19:65, *Personuppgiftsbehandling i viss verksamhet som rör allmän ordning och säkerhet – anpassningar till EU:s dataskyddsreform.*
- Prop. 2020/21:141, *Tidsbegränsad lösning för att säkerställa tillgång till skolinformation.*
- Prop. 2021/22:157, *Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning.*
- Prop. 2021/22:158, *Ett mer likvärdigt skolval.*
- Prop. 2021/22:159, *Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning.*
- Prop. 2021/22:162, *Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning.*
- Prop. 2021/22:272, *Statens stöd till trossamfund samt demokrati-villkor vid stöd till civilsamhället.*
- Prop. 2022/23:1, *Budgetproposition för 2023.*
- Prop. 2022/23:54, *Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare.*
- Prop. 2022/23:94, *Några ändringar som rör gymnasieskolans nationella program och ämnen m.m.*

### Övrigt från regeringen och Regeringskansliet

- Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2008/09:AU1, *Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet.*
- Dir. 2021:89, *En långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet.*
- Dir. 2021:104, *En modern dataskyddsreglering för Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten och förbättrade förutsättningar för en effektiv kontrollverksamhet.*
- Dir. 2022:10, *Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04).*
- Dir. 2022:73, *Mer kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet.*



- Dir. 2022:102, *En skola utan vinstintresse*.
- Dir. 2023:23, *Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04)*.
- Dir. 2023:34, *Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04)*.
- Ds 2014:1, *Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning*.
- Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU31, *Tidsbegränsad lösning för att säkerställa tillgång till skolinformation*.
- Lagrådsremiss 2018-08-30, *Vissa skollagsfrågor (U2018/03429/GV)*.
- Riksdagsskrivelse 2008/09:115.
- Riksdagsskrivelse 2020/21U:290.
- Riksdagsskrivelse 2021/22:429.
- Regeringens skrivelse 2016/17:10, *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*.
- Regeringsbeslut 2020-02-27 (Utbildningsdepartementet I:5), U2020/00734/S, *Uppdrag till skolmyndigheterna om kvalitet och likvärdighet*.
- Regeringsbeslut 2021-09-23 (Utbildningsdepartementet I:5), U2018/02652 (delvis) U2021/03837, *Uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet*.
- Regeringsbeslut 2022-06-30 (Utbildningsdepartementet II:4) U2022/02561, *Uppdrag om ett gemensamt skolvalssystem*.
- Regeringsbeslut 2022-08-25 (Utbildningsdepartementet, I:8). U2022/01595 U2022/02828, *Uppdrag om regionala planeringsunderlag*.
- Regeringsbeslut 2019-11-14 (Utbildningsdepartementet I:6) U2019/01553/S (delvis), U2019/03797/S, *Uppdrag till Statens skolverk att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska*.

Regeringsbeslut 2021-09-23 (Utbildningsdepartementet I:5)  
U2018/02652 (delvis) U2021/03837, *Uppdrag till Statens Skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet.*

Utbildningsdepartementet promemoria 2020-09-14  
dnr U2020/04723/GV, *Förordning om skolenhetsregister.*

Utbildningsutskottets betänkande 2021/22:UbU27, *Elevehälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning.*

### **Statens offentliga utredningar**

SOU 2010:4, *Allmänna handlingar i elektronisk form – offentlighet och integritet.*

SOU 2012:83, *Vad är officiell statistik? En översyn av statistiksystemet och SCB.*

SOU 2013:56, *Friskolorna i samhället.*

SOU 2016:66, *Det stämmer! Ökad transparens och mer lika villkor.*

SOU 2017:35, *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet.*

SOU 2020:82, *Avgifter för information i elektronisk form.*

### **Myndighetsrapporter m.m.**

Skatteverket (2021), *Navet, Avisering av folkbokföringsuppgifter, Allmän beskrivning, version 2.5.*

Skolverket 2014-05-27, *Invandrare som påbörjat utbildning i svenska för invandrare*, promemoria, dnr 71-2013:299.

Skolverket (2015), *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet. Allmänna råd och kommentarer.*

Skolverket (2018), *Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor – En kvantitativ studie av utvecklingen över tid i slutet av grundskolan*, rapport 467.

Skolverket (2018), *Deltagande i förskola*, dnr 2018:12.

- Skolverket (2019), *Analyser och likvärdig betygssättning mellan elevgrupper och skolor – Jämförelser mellan betyg och nationella prov i årskurs 9*, rapport 475.
- Skolverket (2020), *Analyser av likvärdig betygssättning i gymnasieskolan – Jämförelser mellan kursbetyg och kursprov*, rapport 2020:3.
- Skolverket 2020-09-04, *Förslag på hur Statens Skolverk och Statens skolinspektion ska få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter*, redovisning av regeringsuppdrag, dnr 2020:1060.
- Skolverkets årsredovisningar åren 2020–2022.
- Skolverket (2021), *Betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2021*.
- Skolverket (2021), *Slutbetyg i grundskolan våren 2021*, beskrivande statistik, dnr 2021:1562.
- Skolverket 2021-04-30, *Förstudie. Utveckling med anledning av ny rättspraxis på statistikområdet*, dnr 2021:178.
- Skolverket 2021-11-25, *Obehöriga lärare i grundskolan, läsåret 2020/21*, beskrivande statistik, dnr 2020:1900.
- Skolverket 2021-12-13, *Kommunernas aktivitetsansvar, Perioden 2020/2021*, beskrivande statistik, dnr 2021:1839.
- Skolverket (2021), *Utredning om ett nationellt frånvaroregister*, redovisning av regeringsuppdrag 2021-12-17, dnr 5.1.3-2021:1738.
- Skolverket (2022), *Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan*, rapport 2022:3.
- Skolverket (2022), yttrande över Riksrevisionens rapport Skolverkets statistikuppdrag (RiR 2022:23), dnr 2022:2829.
- Skolverket 2022-03-31, *Underlag för planering och dimensionering av utbildning – Redovisning av uppdrag om regionala planeringsunderlag om behov av gymnasial utbildning*, redovisning av regeringsuppdrag, dnr 2021:501.
- Skolverket 2022-04-29, *Redovisning av nationella målsättningar samt delredovisning av delmål, indikatorer, framgångsfaktorer och analysunderlag*, redovisning av regeringsuppdrag, dnr 2022:353.
- Skolverket 2022-11-01, *Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsätta studier år 2019 och 2020 efter avslutad kommunal vuxenutbildning*, beskrivande statistik, dnr 2022:1486.

- Skolverket 2022-12-21, *Arbete, studier och daglig verksamhet efter gymnasiesärskolan*, beskrivande statistik, dnr 2021:1962.
- Skolverket 2022-12-21, *Arbete, studier och daglig verksamhet under och efter komvux som särskild utbildning*, beskrivande statistik, dnr 2021:2568.
- Sveriges Kommuner och Landsting (2018), *Socioekonomisk resursfördelning i skola och förskola*.
- Statistiska centralbyrån (2015), Rådet för den officiella statistiken, *Handbok i statistisk röjandekontroll*.
- Statistiska centralbyrån (2019), *Sekretesspolicy 2019-09-11*, dnr 2019/3244.
- Statistiska centralbyrån (2019), *LISA – Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier, Bakgrundsfakta Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2019:1*, ISN: 1654-465X (Online).
- Statistiska centralbyrån 2020-03-30, *Beskrivning av etableringsmättet 2020 (gymnasievariant)*.
- Statistiska centralbyrån 2020-09-03, *Redovisning av regeringsuppdrag*, dnr A2020/2343.
- Statistiska centralbyrån (2021), *Trender och Prognoser 2020 Befolkning, utbildning och arbetsmarknad – med sikte på år 2035*.
- Statistiska centralbyrån 2021-05-06, *Statistikens framställning, Befolkningens utbildning*, Produktkod UF0506.
- Statistiska centralbyrån 2021-10-13, *Studenter och examinerade i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå*, Kvalitetsdeklaration, UF0205.
- Statistiska centralbyrån, 2021-11-03, *Gymnasieskolans betygsuppgifter*, Kvalitetsdeklaration, UF0102.
- Statistiska centralbyrån, 2021-11-25, *Statistikens framställning, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik*.
- Statistiska centralbyrån 2022-02-08, *Elever och kursdeltagare på Folkhögskolan SFI efter kön*.
- Statistiska centralbyrån, 2022-02-09, *Folkhögskolestatistik – deltagare*, Kvalitetsdeklaration, produktkod UF0601.
- Statistiska centralbyrån 2022-03-10, *Gymnasieskolan: elever per 15 oktober 2021*, Kvalitetsdeklaration, UF0103.

Statistiska centralbyrån (2022), *Det statistiska registrets framställning och kvalitet, Registret över befolkningens utbildning*, Version 1 2022-05-13.

Statistiska centralbyrån 2022-05-24, *Kommunernas aktivitetsansvar andra halvåret 2021, Teknisk rapport – En beskrivning av genomförande och metoder*.

Riksrevisionen (2022), *Skolverkets statistikuppdrag – information, uppföljning och utvärdering*, granskningsrapport, (RiR 2022:23).

## **Domar, rättsfall och beslut**

### **EU-domstolen**

Dom den 16 december 2008 i mål C-524/06 Heinz Huber mot Bundesrepublik Deutschland (EU:C:2008:724).

### **Högsta förvaltningsdomstolen**

RÅ 1991 not. 491.

RÅ 1992 not. 283.

RÅ 2002 not. 64.

HFD 2015 ref. 61.

Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 18 mars 2020 i mål nr 6790-19.

### **Kammarrätten**

Kammarrätten i Göteborgs dom den 16 december 2019 i mål nr 6267-19.

Kammarrätten i Stockholms dom den 11 juni 2009 i mål nr 2656-09.

Kammarrätten i Jönköpings dom den 5 oktober 2016 i mål nr 368-16.

## Övriga beslut

Skolverkets beslut den 19 augusti 2020 om begränsad publicering, dnr 2020:1160.

Skolverkets beslut den 8 oktober 2020 om återpublicering av uppgifter som Skolverket tidigare har tillgängliggjort på webben, dnr 2020:1463.

Statistiska centralbyrån 2019-10-16, Begäran om utlämnande, dnr A2019/3073.

## Litteratur och tidskrifter

Ahlström Kristina, *Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)*, Lexino 2022-11-01 (JUNO).

Holmberg Erik, Stjernquist Nils, Isberg Magnus, Marianne Eliasson, Göran Regner, *Grundlagarna, RF, SO och RO* (3 juli 2019, JUNO).

Lenberg m.fl., *Offentlighets- och sekretesslagen – En kommentar* (5 juli 2022, JUNO).

Dalekant och Weihe, *Lag (1982:80) om anställningsskydd*, Karnov (JUNO), besökt 2023-01-10.

Öman Sören, *Dataskyddsförordningen (GDPR) m.m. – kommentaren dataskyddslagen*, (4 okt. 2021, Version 2, JUNO).

## Övriga källor

Datainspektionen (nuvarande IMY) 2016-12-06, Svar på förfrågan om vad som utgör en känslig personuppgift, dnr 316-2016.

Överenskommelse mellan Statens skolverk och Statistiska centralbyrån för år 2021 – Produktion av statistik avseende skolväsende och barnomsorg samt Skolenhetsregistret.

## Webbsidor

- Ladok. <https://Ladok.se/om-oss/partner>. 2022-02-14, hämtad 2023-03-14.
- Myndigheten för yrkeshögskola. <https://www.myh.se/utbildningar-med-endast-tillsyn>, hämtad 2023-01-11.
- Schoolsoft. <https://www.schoolsoft.se/produkter/elevadministration>, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://utbildningsguiden.skolverket.se/>, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://utbildningsguiden.skolverket.se/om-oss/susa---data-om-utbildningar>. 2023-02-24, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/salsa-statistisk-modell>. 2023-01-26, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://www.skolverket.se/om-oss/oppna-data/uppgifter-om-skolenheter-studievagar-och-statistik>. 2022-12-21, hämtad 2023-03-14.
- Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/satsbidrag-for-likvardig-skola-2022#villkor>. 2022-11-15, hämtad 2023-03-14.
- Skolinspektionen. <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/statistik/ombedomning-av-nationella-prov/>. 2023-05-20, hämtad 2023-03-14.
- Statistiska centralbyrån. <https://www.scb.se/lamna-uppgifter/offentlig-sektor/information-till-kommuner-skolor-och-systemleverantorer/>, hämtad 2023-03-14.
- Statistiska centralbyrån. <https://www.scb.se/lamna-uppgifter/undersokningar/Gymnasiets-betygsundersokning/>, hämtad 2023-03-14.
- Statistiska centralbyrån. <https://www.scb.se/UF0102>, hämtad 2023-03-14.





# Kommittédirektiv 2021:89

## En långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet

Beslut vid regeringssammanträde den 20 oktober 2021

### Sammanfattning

En särskild utredare ska utreda och lämna förslag till två alternativa lösningar för att långsiktigt säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Syftet är bland annat att myndigheter och kommuner ska kunna utföra sina författningsreglerade uppgifter och att föräldrar och elever ska ha en god tillgång till information inför skolval. Lösningarna ska utformas så att förtroendet för statistiksekretessen, och därmed för den officiella statistiken, inte riskeras. Vidare ska skyddet för elevers, föräldrars och skolpersonals personliga integritet säkerställas. Lösningarna får inte heller medföra en omotiverad ökning av huvudmäns och skolors administrativa börda.

Utredaren ska bl.a.

- identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor för att lösa tillgången till skolinformation,
- identifiera och analysera för- och nackdelar med att Skolverket för att lösa tillgången till skolinformation samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och eventuellt andra uppgiftslämnare inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), och

- lämna nödvändiga författningsförslag för de olika alternativen.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2022.

### **Ett nytt rättsläge har medfört att det långsiktigt saknas tillräcklig tillgång till skolinformation**

Systemet för informationsförsörjning på skolområdet är uppbyggt utifrån att uppgifter som används för att framställa statistik och som är offentliga också kan användas för andra ändamål, t.ex. som underlag för kommuners resursfördelning inom skolväsendet, statsbidragsadministration och publicering av information riktad till allmänheten. Efter att Statistiska centralbyrån (SCB) sett över sin sekretesspolicy och gjort en ny bedömning av hur offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, ska tillämpas när det gäller vilka uppgifter om enskilda huvudmän som skyddas av statistiksekretess, anses uppgifter som tidigare ansågs vara offentliga nu vara sekretessbelagda. En tidsbegränsad lösning för att säkerställa nödvändig tillgång till skolinformation har införts i form av en tillfällig sekretessbrytande bestämmelse som medför att Statens skolverk och kommunerna kan få tillgång till de uppgifter som dels Skolverket behöver för att kunna utföra sina uppgifter, dels kommunerna behöver för att kunna fullgöra sin skyldighet enligt skollagen (2010:800) att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Genom att Skolverket har i uppgift att publicera även andra uppgifter om skolväsendet än vad som ingår i den officiella statistiken, t.ex. resultat- och kvalitetsinformation på nationell nivå, kommunal nivå och skolenhetsnivå, kan andra myndigheter, fristående skolor och allmänheten fr.o.m. den 1 juli 2021 få den information de behöver från Skolverket. Den sekretessbrytande bestämmelsen upphör dock att gälla den 1 juli 2023. Det förändrade rättsläget avseende statistiksekretessen innebär att systemet för informationsförsörjning inom skolväsendet, när den sekretessbrytande bestämmelsen upphör att gälla, inte kommer att fungera fullt ut eftersom uppgifter om fristående skolors verksamhet inte kommer att kunna offentliggöras på skolenhetsnivå och därmed inte heller kommer att kunna användas för andra ändamål än statistik. För att säkerställa tillgången till skolinformation på lång sikt så att statliga

myndigheter och kommuner kan utföra sina författningsreglerade uppgifter och allmänheten kan få tillgång till information för bl.a. skolval krävs åtgärder.

*Det nya rättsläget medför sekretess för uppgifter om enskilda huvudmän som tidigare ansetts vara offentliga*

Av lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken framgår bland annat att officiell statistik ska finnas för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Den officiella statistiken ska vara objektiv och allmänt tillgänglig. Av bilagan till förordningen om officiell statistik framgår att Statens skolverk är ansvarig myndighet för den officiella statistiken avseende skolväsendet och barnomsorg. Såväl lagen om den officiella statistiken som förordningen om den officiella statistiken innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet för vissa enskilda, kommuner och regioner samt statliga myndigheter. Skolverket anlitar Statistiska centralbyrån (SCB) för att samla in uppgifterna och göra registerbearbetningar. Uppgifter om skolor, barn och elever, lärare och annan pedagogisk personal, betygs- och provresultat samt uppgifter om genomströmning och etablering efter avslutade studier samlas i stor utsträckning in på individnivå.

Den s.k. statistiksekretessen enligt 24 kap. 8 § OSL gäller till skydd för såväl enskildas personliga förhållanden som till skydd för enskildas ekonomiska förhållanden som kan hänföras till den enskilde. Det förstnämnda skyddet innebär att uppgifter om barn och elever, lärare och annan pedagogisk personal inte lämnas ut på ett sådant sätt att dessa kan identifieras. SCB har sett över sin sekretesspolicy. Inom ramen för sin översyn har SCB gjort en ny bedömning av vilka uppgifter som samlas in inom ramen för den officiella statistiken som inte kan lämnas ut eftersom de avser uppgifter om enskilds ekonomiska förhållanden för vilka sekretess råder enligt 24 kap. 8 § OSL. SCB anser numera att uppgifter hos SCB om fristående skolors genomströmning, betygssättning och sammansättning av elever omfattas av sekretess till skydd för den enskilde huvudmannens ekonomiska förhållanden. Kammarrätten i Göteborg har gjort samma bedömning som SCB (dom den 16 december 2019 i mål nr 6267-19, den 28 februari 2020 i mål nr 6599-19 och den 18 maj 2020 i mål nr 7032-19).

Med anledning av det ändrade rättsläget tillhandahåller Skolverket i sina databaser den statistik på huvudmanna- och skolnivå som myndigheten tagit fram och publicerat före den 1 september 2020. Efter detta datum uppdaterades, på grund av den nya tolkningen av statistiksekretessen, inte uppgifterna förrän den nya tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli 2021. Det innebär att uppgifter om skolors betygsresultat våren 2020, elevsammanställningen i skolorna och om lärares behörighet och lärartäthet läsåret 2020/21, under viss tid inte fanns tillgängliga för sådana enheter inom Skolverket som inte arbetar med den officiella statistiken, andra myndigheter, kommuner och allmänheten. En sådan situation kommer att uppstå igen när den sekretessbrytande bestämmelsen upphör, om inte åtgärder vidtas. Det är viktigt att nämnda aktörer får tillgång till den information de behöver för att t.ex. fördela resurser till skolor efter barns och elevers behov, fördela statsbidrag, samt använda uppgifterna som underlag för tillsyn, val av skola och den granskande journalistiken.

*Den tidsbegränsade lösningen innebär ett tvåårigt genombrott i statistiksekretessen för vissa uppgifter om enskilda huvudmäns verksamhet*

Av 24 kap. 8 § OSL framgår att som huvudregel gäller absolut sekretess i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Vissa undantag från huvudregeln om absolut statistiksekretess finns i paragrafens tredje stycke.

En sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik i ovan nämnt lagrum är t.ex. framställning av officiell statistik. Sådan statistik om olika samhällsområden är en mycket viktig informationskälla i ett demokratiskt styrt samhälle. De politiska organen behöver tillgång till pålitlig statistik för att kunna bedriva evidensbaserad politik. Statistiken används dock inte bara som underlag för politiska beslut utan också som underlag för beslut av myndigheter, debatt, forskning, utvärdering och uppföljning av offentlig verksamhet m.m.

Det stränga sekretesskyddet för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i myndigheters särskilda verksamhet för statistikframställning motiveras av att statistikens kvalitet är beroende av enskildas villighet att lämna uppgifter, som i sin tur kan antas bero på att de enskilda litar på att uppgifter om dem inte röjs så att de kan identifieras. Därutöver kan det i den särskilda verksamheten finnas många uppgifter om en och samma person. En sammanställning av sådana uppgifter är ofta integritetskänslig (jfr prop. 1979/80:2 Del A s. 262–263).

Ett sekretessgenombrott utgör således ett avsteg från de grundläggande principer som statistiksekretessen vilar på och undergräver syftet med det av nödvändighet starka skydd för uppgifter om enskilda som statistiksekretessen ger. Mot bakgrund av syftet att värna tillförlitligheten och kvaliteten i statistiken och att värna enskildas integritet övervägdes frågan om sekretessgenombrott mycket noga i samband med att den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen infördes. Vid en avvägning mellan de allvarliga konsekvenser som det förändrade rättsläget hade fått för informationstillgången på ett så viktigt område som skolområdet, och nackdelarna med ett tillfälligt sekretessgenombrott, bedömdes intresset av att tillgodose informationsbehovet till dess en långsiktig lösning var på plats väga tyngre än de nämnda nackdelarna. Den sekretessbrytande bestämmelse som föreslogs införas är därför tidsbegränsad.

Den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i OSL innebär att statistiksekretessen inte hindrar att en uppgift om en enskild huvudman inom skolväsendet som avser andra personliga eller ekonomiska förhållanden än huvudmannens intäkter och kostnader lämnas till Skolverket, om uppgiften behövs i myndighetens verksamhet med 1. nationell uppföljning och utvärdering, 2. nationella studier om måluppfyllelse, 3. internationella studier om skolväsendet, 4. stöd till skolutveckling, 5. hantering av statliga stöd och bidrag, 6. det nationella informationssystemet för skolväsendet, eller 7. redovisning och publicering av andra uppgifter om skolväsendet än vad som ingår i den officiella statistiken eller som följer av 1–6. Sekretessen hindrar inte heller att en uppgift om en enskild huvudman inom skolväsendet som avser andra personliga eller ekonomiska förhållanden än huvudmannens intäkter och kostnader lämnas till en kommun, om uppgiften behövs för att kommunen ska kunna fullgöra sin skyldighet enligt skollagen att fördela resurser till utbildning inom skol-

väsendet efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Bestämmelsen bryter inte sekretessen för andra uppgifter om enskildas personliga förhållanden, t.ex. uppgifter om enskilda elever och föräldrar.

Den tidsbegränsade lösningen ger tid för att utreda en långsiktig lösning som säkerställer en fungerande informationsförsörjning inom skolväsendet.

### **Uppdraget att föreslå en långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet**

Den ovan nämnda propositionen En tidsbegränsad lösning för att säkerställa tillgång till skolinformation bygger på en remitterad promemoria (U2020/05409) som i sin tur föregicks av att Skolverket och SCB i enlighet med regeringsuppdrag hade redovisat flera olika förslag till lösningar för att se till att bland annat myndigheter, kommuner, allmänheten och media får tillgång till skolinformation (U2020/04580, U2020/04581). Utifrån SCB:s och Skolverkets redovisningar fanns det huvudsakligen tre olika alternativa lösningar till hur den uppkomna situationen kan åtgärdas långsiktigt: att införa offentlighetsprincipen, att införa ett permanent sekretessgenombrott eller att Skolverket samlar in de uppgifter som behövs inom ramen för en ny insamling utanför den särskilda verksamheten med att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § OSL.

Som nämnts är statistikens kvalitet beroende av att de enskilda litar på att uppgifter om dem inte röjs så att de kan identifieras. Ett sekretessgenombrott av det slag som den tillfälliga lösningen innebär är, som framgår ovan, en undantagslösning för att åtgärda den akuta situation som uppstod efter SCB:s ändrade tillämpning av bestämmelserna om statistiksekretess för enskilds ekonomiska förhållanden. En permanent lösning måste utformas så att förtroendet för statistiksekretessen, och därmed för den officiella statistiken, inte riskeras. För att värna och upprätthålla tillförlitligheten och kvaliteten i statistiken och värna enskildas integritet är det inte aktuellt att gå vidare med ett permanent sekretessgenombrott. Det finns därför två alternativ som var för sig kan lösa tillgången på information och som bör utredas.

*Alternativ 1: Införande av offentlighetsprincipen i fristående skolor*

Den 19 juni 2014 beslutade regeringen (Utbildningsdepartementet) att uppdraga åt en särskild utredare att lämna förslag om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i fristående skolor och att göra konsekvensanalyser av en sådan reglering (dir. 2014:91). Utredningen, som antog namnet Utredningen om offentlighetsprincipen i fristående skolor (U 2014:12), överlämnade den 7 oktober 2015 betänkandet *Ökad insyn i fristående skolor* (SOU 2015:82).

Vid remitteringen av betänkandet var majoriteten remissinstanser som yttrat sig positiva till förslaget men det kritiserades av företrädare för fristående skolor. De huvudsakliga argument som framfördes mot förslaget var att det redan i dag finns god insyn i de fristående skolorna, att företagshemligheter riskerar att spridas och att förslaget innebär en orimlig administrativ och ekonomisk börda på de enskilda huvudmännen och de fristående skolorna (Remissammanställning av yttranden över betänkandet *Ökad insyn i fristående skolor* [SOU 2015:82], U2018/04800).

Regeringen beslutade den 16 februari 2018 lagrådsremissen Offentlighetsprincipen ska införas i fristående skolor. I lagrådsremissen föreslogs att bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar också ska gälla hos enskilda som godkänts som huvudmän för fristående skolor. Huvudmännen skulle enligt förslaget jämföras med myndigheter vid tillämpningen av OSL, vilket bland annat innebär att anställda och uppdragstagare i verksamheten ska omfattas av rätten att meddela och offentliggöra uppgifter enligt OSL i stället för meddelarskydd enligt lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter. Vidare föreslogs att arkivlagen ska ändras, så att samma regler om arkivering av handlingar gäller för såväl kommunala myndigheter som för huvudmän för fristående skolor.

Lagrådet konstaterade att flera fristående skolor ägs av företag som är börsnoterade. Lagrådet ansåg att det fanns anledning att överväga bl.a. i vilken mån en utvidgning av handlingsoffentligheten till börsnoterade privata aktörer kan komma i konflikt med krav i EU-rätten. Innan dessa frågor hade analyserats närmare kunde Lagrådet inte tillstyrka lagstiftning i enlighet med förslagen i remissen. Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) lät utreda frågan och remitterade den 6 februari 2019 promemorian Offentlighetsprincipen hos börsnoterade skolföretag (U2019/00336) där det bedömdes att lag-

rådsremissens förslag – att tryckfrihetsförordningens bestämmelser om rätt att ta del av allmänna handlingar ska tillämpas även på huvudmän för fristående skolor, som är börsnoterade aktiebolag eller dotterbolag till sådana aktiebolag, samt att anställda och uppdragstagare i fristående skolor ska ha meddelarfrihet och meddelarskydd enligt bestämmelser i OSL – inte är oförenligt med EU-rätten. Regeringen har inte fattat något nytt beslut i ärendet.

Frågan om ett införande av offentlighetsprincipen i fristående skolor har således redan utretts och det finns färdiga lagförslag som innebär att enskilda huvudmän för fristående skolor jämföras med myndigheter när det gäller offentlighetsprincipen, rätten att meddela och offentliggöra uppgifter och arkivering av allmänna handlingar. Detta alternativ innebär att OSL:s bestämmelser om sekretess för uppgifter om enskildas ekonomiska förhållanden, t.ex., sekretessen enligt 24 kap. 8 § OSL, inte skulle gälla de enskilda huvudmännen utan att fristående skolor vid tillämpning av OSL skulle jämföras med myndigheter. För det fall detta alternativ skulle genomföras behöver det utredas om förslaget behöver kompletteras på något sätt, t.ex. om bestämmelserna i 19 kap. 1 § OSL om sekretess till skydd för myndighets affärsverksamhet skulle komma att omfatta uppgifter om fristående skolor som är företag när det gäller genomströmning, sammansättning av elever, elevernas genomsnittliga mertidvärde och andra sådana uppgifter som behöver kunna offentliggöras på skolenhetsnivå. Om så bedöms vara fallet behöver det vid ett eventuellt införande av offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän även införas undantag från sekretessen enligt 19 kap. 1 § OSL för sådana uppgifter.

#### *Alternativ 2: En ny insamling av uppgifter om skolväsendet*

Ett annat alternativ, i linje med förslag från Skolverket, är att myndigheten inrättar en ny insamling av uppgifter om verksamheten i skolväsendet. Insamlingen, som i så fall ska göras utanför sådan särskild verksamhet för framställning av statistik som avses i 24 kap. 8 § OSL, ska syfta till att statistik (dock inte officiell statistik) kan redovisas på skolenhetsnivå.



Detta alternativ innebär att i stort sett samtliga uppgifter som i dag samlas in av SCB för statistikframställning, i stället samlas in av Skolverket utanför den särskilda verksamheten för framställning av statistik till utbildningsdataregister med specificerade ändamål. Det skulle exempelvis kunna vara elevregister, lärarregister och betygsregister. Detta alternativ innebär att uppgifter som huvudmän inte har tillgång till, t.ex. uppgifter om elevers socioekonomiska förhållanden, vilka används för bl.a. uppföljning av likvärdigheten i utbildningen och underlag vid statsbidragsfördelning, behöver samlas in från andra myndigheter än SCB, t.ex. Skatteverket och Migrationsverket. En sådan lösning kan kräva bestämmelser om uppgiftsskyldigheter för dessa myndigheter (jfr 10 kap. 28 § OSL). Vidare kan överlämnade uppgifter av integritetsskäl behöva omfattas av en ny sekretessbestämmelse till skydd för enskildas personliga förhållanden hos Skolverket. En sådan bestämmelse hindrar inte att statistik redovisas på skolenhetsnivå, så länge inte uppgifter om skolenheter med endast ett mycket litet antal elever redovisas. Detta är den teknik som användes så länge som uppgifter om enskilda huvudmäns verksamhet på skolenhetsnivå (t.ex. uppgifter om genomströmning, elevernas genomsnittliga meritvärde och lärartäthet) ansågs vara offentliga vid en tillämpning av 24 kap. 8 § OSL. Statistiksekretessen till skydd för enskilda elevers, föräldrars, lärares och annan pedagogisk personals personliga förhållanden upprätthölls då dels genom att sådana uppgifter bara publicerades på aggregerad nivå, dvs. var av-identifierade, dels genom att Skolverket, för att undvika s.k. bakvägsidentifiering, inte publicerade uppgifter om skolenheter som hade färre än tio elever.

Om det skulle framkomma att det inte är en möjlig väg för Skolverket att kunna samla in all nödvändig information, inklusive socioekonomiska variabler, från andra myndigheter än SCB, kan vissa uppgifter behöva överlämnas från SCB till Skolverket. I så fall behöver det övervägas om det även med detta förslag behövs en bestämmelse som bryter statistiksekretessen, dock en mer begränsad sekretessbrytande bestämmelse än den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelse som gäller nu.

En ny insamling av uppgifter bedöms innebära att en ny insamlingsenhet behöver inrättas på Skolverket för att hantera de uppgifter som samlas in. Denna insamlingsenhet behöver dels förse statistikenheter med de uppgifter som behövs för framställning av stati-

stik, dels förse Skolverkets andra enheter med de uppgifter om huvudmän, enheter inom skolväsendet, skolpersonal och elever som de behöver för att kunna fullgöra sina författningsreglerade uppdrag om statsbidrag, skolutveckling, uppföljning och utvärdering samt informationsspridning. Insamlingsenheten ska även, i den utsträckning det är nödvändigt, kunna förse Skolinspektionen och kommuner med de uppgifter som de behöver för sin verksamhet utöver den offentliggjorda statistiken per skolenhet. De uppgifter som lämnas från insamlingsenheten till statistikenheterna kommer att hos sistnämnda enheter omfattas av statistiksekretessen, tillsammans med alla andra uppgifter som dessa enheter samlar in. Detta hindrar inte att statistik (inte officiell statistisk) på skolenhetsnivå tas fram inom andra delar av Skolverket.

*Vilka för- och nackdelar finns det med de olika alternativen?*

Informationsbehovet inom skolväsendet måste säkerställas för att myndigheter och kommuner ska kunna fullgöra sina författningsreglerade uppgifter för att föräldrar och elever ska få tillräcklig information inför skolval, för att allmänheten ska få insyn i skolväsendet och för att media ska få tillgång till uppgifter för den granskande journalistiken. Som framgår ovan finns det två olika möjliga lösningar som var och en innebär att informationsbehovet inom skolväsendet kan säkerställas. Det finns därför behov av att utreda för- och nackdelar med ovan nämnda lösningar.

En långsiktig lösning som innebär att statistik kan publiceras på skolenhetsnivå måste utformas så att statistiksekretessen, och därmed den officiella statistiken, inte riskeras. Vidare måste skyddet för elevers, föräldrars och skolpersonals personliga integritet säkerställas, vilket kräver en analys av frågor om såväl sekretess som personuppgiftsbehandling. En målsättning är också att en sådan lösning inte ska medföra en omotiverad ökning av huvudmäns och skolors administrativa börda. En analys behöver också göras av organisatoriska och andra praktiska konsekvenser för Skolverket liksom för andra myndigheter och huvudmän som berörs, exempelvis som uppgiftslämnare till Skolverket.

Utredaren ska därför

- kartlägga vilka uppgifter och bearbetningar av uppgifter om enskilda huvudmän, som samlats in inom ramen för den officiella statistiken över skolväsendet och barnomsorg, som statliga myndigheter och kommuner före praxisändringen beställt från SCB och i vilket syfte,
- identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor för att lösa tillgången till skolinformation,
- identifiera och analysera för- och nackdelar med att Skolverket för att lösa tillgången till skolinformation samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och eventuellt andra uppgiftslämnare inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § OSL,
- i arbetet beakta behovet av skydd för den personliga integriteten och under arbetets gång göra en integritetsanalys,
- analysera hur den administrativa bördan avseende de olika alternativen påverkas för små, medelstora och stora skolenheter och huvudmän, och
- lämna nödvändiga författningsförslag för de olika alternativen, i den mån sådana inte redan finns.

### Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska redogöra för ekonomiska, organisatoriska och andra praktiska konsekvenser av sina förslag.

### Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska inhämta synpunkter från kommuner och enskilda huvudmän samt från Statistiska centralbyrån, Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, Skatteverket, Migrationsverket, Integritetsskyddsmyndigheten och andra för uppdraget relevanta myndigheter. Utredaren ska vidare inhämta synpunkter från relevanta organisationer, t.ex. Sveriges Kom-

muner och Regioner, Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund samt organisationer som företräder elever och föräldrar.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2022.

(Utbildningsdepartementet)

# Kommittédirektiv 2022:10

## **Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04)**

Beslut vid regeringssammanträde den 10 mars 2022

### **Utvidgning och förlängd tid för uppdraget**

Regeringen beslutade den 21 oktober 2021 kommittédirektiv om en långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet (dir. 2021:89). Enligt direktiven skulle uppdraget redovisas senast den 1 december 2022.

Utredaren ska för att lösa tillgången till skolinformation även identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen hos enskilda juridiska personer som är huvudmän för fristående förskolor eller fritidshem, som enligt 23 kap. skollagen anordnar kommunal vuxenutbildning på entreprenad eller som enligt 24 kap. skollagen bedriver utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Utredaren ska lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 31 mars 2023.

### **Uppdrag att redovisa för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i bland annat fristående förskoleverksamhet och privat anordnad skollagsreglerad vuxenutbildning**

Enligt de ursprungliga direktiven ska utredaren lämna förslag till två alternativa lösningar för att långsiktigt säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Utredaren ska dels redovisa för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor för att lösa tillgången till skolinformation, dels identifiera och analysera för- och nackdelar med att Skolverket för att lösa tillgången till skolinformation samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och eventuellt andra uppgiftslämnare inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Nödvändiga författningsförslag för de olika alternativen ska lämnas.

Alternativen är inte helt jämförbara då uppdraget som avser ett införande av offentlighetsprincipen endast omfattar fristående skolor, medan alternativet med ett införande av en ny insamling av uppgifter omfattar all enskilt bedriven skollagsreglerad verksamhet. Som ett led i att Sverige ska ta tillbaka kontrollen över välfärden och kunna tillgodose behovet av information om, och insyn i, privat bedriven verksamhet inom skolväsendet bör uppdraget utvidgas till att också omfatta för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen hos enskilda juridiska personer som är huvudmän för fristående förskolor eller fritidshem, som enligt 23 kap. skollagen anordnar kommunal vuxenutbildning på entreprenad eller som enligt 24 kap. skollagen bedriver utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i sfi. På det sättet erhålls ett brett och jämförbart underlag i den fortsatta beredningen för att få till stånd en långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet.

Frågan om införande av offentlighetsprincipen hos bl.a. enskilda juridiska personer som är huvudmän för ovan nämnda verksamheter har behandlats i betänkandet Ökad insyn i välfärden (SOU 2016:62). Betänkandet kan användas som underlag i arbetet med ett utvidgat uppdrag. Utredaren ska därför

- identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen hos enskilda juridiska personer som är huvudmän för fristående förskolor eller fritidshem, som enligt 23 kap. skol-

lagen anordnar kommunal vuxenutbildning på entreprenad eller som enligt 24 kap. skollagen bedriver utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, och

- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 31 mars 2023.

(Utbildningsdepartementet)





# Kommittédirektiv 2023:23

## **Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04)**

Beslut vid regeringssammanträde den 9 februari 2023

### **Förlängd tid för uppdraget**

Regeringen beslutade den 20 oktober 2021 kommittédirektiv om en långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet (dir. 2021:89). Regeringen beslutade därefter den 10 mars 2022 om tilläggsdirektiv som innebar att uppdraget utvidgades och att utredningstiden förlängdes till den 31 mars 2023 (dir. 2022:10).

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 31 maj 2023.

(Utbildningsdepartementet)



# Kommittédirektiv 2023:34

## **Tilläggsdirektiv till Skolinformationsutredningen (U 2021:04)**

Beslut vid regeringssammanträde den 2 mars 2023

### **Ändring i uppdraget**

Regeringen beslutade den 21 oktober 2021 kommittédirektiv om en långsiktig lösning för informationsförsörjningen på skolområdet (dir. 2021:89). Genom tilläggsdirektiv som beslutade den 10 mars 2022 utvidgades uppdraget och utredningstiden förlängdes till den 31 mars 2023 (dir. 2022:10). Uppdraget har sedan förlängts ytterligare till den 31 maj 2023 genom beslut om tilläggsdirektiv den 9 februari 2023 (dir. 2023:23).

Uppdraget ändras nu så att utredaren även ska

- utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas, dels för fristående skolor, förskolor och fritidshem, dels för sådan verksamhet hos enskilda utbildningsanordnare som avser kommunal vuxenutbildning på entreprenad, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 29 mars 2024. Dock ska uppdraget om en ny insamling av uppgifter för skolinformation, utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), fortfarande redovisas senast den 31 maj 2023.

## Uppdraget att föreslå en reglering av en ny insynsprincip för privata aktörer som bedriver verksamhet inom skolväsendet

Av den sakpolitiska överenskommelse som har slutits mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) framgår att det ska klargöras hur en insynsprincip kan införas i fristående skolor. Även fristående förskolor och fristående fritidshem ingår i skolväsendet. Regeringen anser att det finns samma behov av insyn där som i fristående skolor och av likvärdighetsskäl bör även dessa utbildningsformer omfattas av en insynsprincip. När det gäller kommunal vuxenutbildning (komvux) är det kommunen som är huvudman. Sådan utbildning utförs dock i stor utsträckning av enskilda utbildningsanordnare på entreprenad. Då även komvux ingår i skolväsendet bör en insynsprincip av likvärdighetsskäl även omfatta sådan verksamhet hos enskilda utbildningsanordnare som avser komvux som utförs på entreprenad. Läsåret 2021/22 fanns det enligt Skolverkets officiella statistik 1 354 fristående skolor, 2 789 fristående förskolor och 701 fristående fritidshem. Komvux består av komvux på grundläggande nivå, komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå, komvux på gymnasial nivå, komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå, komvux i svenska för invandrare (sfi). Det saknas uppgift om antalet privata utbildningsanordnare som enligt 23 kap. skollagen erbjuder komvux på entreprenad, men 2021 utbildades drygt hälften av alla kursdeltagare i komvux av annan anordnare än kommunen (662 146 kursdeltagare, motsvarade 51,1 procent).

Samtidigt som det på motsvarande sätt som för det offentliga skolväsendet finns behov av insyn i den privat bedrivna verksamheten inom skolväsendet måste hänsyn tas till att många av verksamheterna är små. De krav som offentlighetsprincipen medför på tillgänglighet och skyndsam handläggning, oavsett i hur stor omfattning och hur ofta handlingar begärs utlämnade, kan befaras bli mycket betungande för dessa aktörer. I offentligt bedrivna verksamheter, exempelvis kommuner, har mindre enheter ofta tillgång till kommungemensamma resurser när handlingar begärs utlämnade. Många privata aktörer saknar sådana stödresurser. Det framstår därför som en rimlig intresseavvägning att det införs en särskild lag där det på ett lättillgängligt sätt anges vilka typer av handlingar som ska lämnas ut. Dessa ska vara sådana som fyller syftet att ge större juridisk, ekonomisk och pedagogisk insyn än i dag. Vid urvalet av vilka typer av handlingar som ska

anges ska en avvägning göras så att hanteringen inte riskerar att bli orimligt betungande. Det bör vidare finnas ett motsvarande skydd för känsliga uppgifter som det finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Sådana skyddsbestämmelser får dock inte utformas så att de omfattar t.ex. uppgifter om elevernas betyg, lärartäthet, andel lärare med behörighetsgivande legitimation eller annan information som behövs inom ramen för skolinformationssystemet.

Enskilda som inte har skyldighet att tillämpa offentlighetsprincipen har, till skillnad från de organ som tillämpar offentlighetsprincipen, ingen skyldighet att bevara allmänna handlingar enligt arkivlagen (1990:782). En ny lag om insyn behöver reglera hur länge de olika typer av handlingar som lagen omfattar ska bevaras.

För verksamheter som ska tillämpa den nya insynslagen bör vissa krav på skyndsam handläggning och tillgänglighet gälla, men kraven kan behöva ställas lägre vid uppehåll i verksamheten, exempelvis under lov under terminer eller mellan läsår. På motsvarande sätt som de offentliga organ som tillämpar offentlighetsprincipen har rätt att i vissa fall ta ut en avgift för kopior av allmänna handlingar bör en sådan rätt även finnas för privata aktörer som omfattas av den nya insynslagen.

Slutligen behöver det övervägas vilken typ av kontroll som bör utövas när det gäller efterlevnaden av den nya lagen.

Utredaren ska därför

- utreda och föreslå en särskild lag som ger allmänheten en rätt till insyn i verksamheten hos fristående förskolor, skolor och fritidshem,
- analysera och föreslå vilka typer av handlingar en sådan rätt ska omfatta och vilka skyddsbestämmelser som ska gälla med hänsyn till enskildas ekonomiska intressen och enskildas integritet, som motsvarar sekretessbestämmelser som gäller till skydd för det allmännas ekonomiska intresse och enskildas integritet hos myndigheter,
- analysera och föreslå hur länge handlingar ska bevaras hos de enskilda aktörer som omfattas av den nya lagen,
- föreslå principer för hur snabbt utlämnandet ska ske och för vilka avgifter som får tas ut vid utlämnande,

- analysera för- och nackdelar med olika alternativ för att kontrollera att det nya regelverket följs, såsom överklagande eller tillsyn, samt lämna alternativa förslag till kontroll,
- utreda och föreslå hur allmänheten kan ges en rätt till insyn i sådan verksamhet hos enskilda utbildningsanordnare som avser kommunal vuxenutbildning på entreprenad enligt 23 kap. skollagen,
- utreda och föreslå hur en reglerad rätt till insyn i ovan nämnda verksamheter kan samordnas med det förslag till nödvändiga författningsändringar som utredningen enligt gällande direktiv ska lämna med anledning av uppdraget att utreda en ny insamling av uppgifter för skolinformation hos Skolverket, utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik som avses i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska i sitt arbete med detta uppdrag beakta vad som framkommit i utredningens analys av för- och nackdelar med att införa en offentlighetsprincip i fristående skolor m.fl. verksamheter.

### **Redovisning av uppdraget**

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 29 mars 2024. Dock ska uppdraget om en ny insamling av uppgifter hos Skolverket fortfarande redovisas senast den 31 maj 2023.

(Utbildningsdepartementet)

# Statens offentliga utredningar 2023

## Kronologisk förteckning

---

1. Skärpta straff för flerfaldig brottslighet. Ju.
2. En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelning mellan myndigheter. Fi.
3. Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet. Ju.
4. Posttjänst för hela slanten. Finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst. Fi.
5. Från delar till helhet. Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja. S.
6. En lag om tilläggsskatt för företag i stora koncerner. Fi.
7. På egna ben. Utvecklad samverkan för individers etablering på arbetsmarknaden. A.
8. Arbetslivskriminalitet – arbetet i Sverige, en bedömning av omfattningen, lärdomar från Danmark och Finland. A.
9. Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet. S.
10. Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter. S.
11. Tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet – för ökad försörjningsberedskap. KN.
12. Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende. Ju.
13. Patientöversikter inom EES och Sverige. S.
14. Organisera för hållbar utveckling. KN.
15. Förnybart i tanken. Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi. LI.
16. Staten och betalningarna. Del 1 och 2. Fi.
17. En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp. Ju.
18. Värdet av vinden. Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften. Del 1 och 2. KN.
19. Statlig forskningsfinansiering. Underlagsrapporter. U.
20. Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden. LI.
21. Informationsförsörjning på skolområdet. Skolverkets ansvar. U.

# Statens offentliga utredningar 2023

## Systematisk förteckning

---

### Arbetsmarknadsdepartementet

På egna ben.

Utvecklad samverkan för individers etablering på arbetsmarknaden. [7]

Arbetslivskriminalitet – arbetet i Sverige, en bedömning av omfattningen, lärdomar från Danmark och Finland. [8]

### Finansdepartementet

En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelning mellan myndigheter. [2]

Posttjänst för hela slanten. Finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst. [4]

En lag om tilläggsskatt för företag i stora koncerner. [6]

Staten och betalningarna. Del 1 och 2. [16]

### Justitiedepartementet

Skärpta straff för flerfaldig brottslighet. [1]

Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet. [3]

Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende. [12]

En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp. [17]

### Klimat- och näringslivsdepartementet

Tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet – för ökad försörjningsberedskap. [11]

Organisera för hållbar utveckling. [14]

Värdet av vinden. Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften. Del 1 och 2. [18]

### Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Förnybart i tanken. Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi. [15]

Förbud mot bottenrålning i marina skyddade områden. [20]

### Socialdepartementet

Från delar till helhet. Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja. [5]

Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet. [9]

Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter. [10]

Patientöversikter inom EES och Sverige. [13]

### Utbildningsdepartementet

Statlig forskningsfinansiering. Underlagsrapporter. [19]

Informationsförsörjning på skolområdet. Skolverkets ansvar. [21]